

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W KRAPKOWICACH**

ul. Ks. Koziółka 30 , 47-303 Krapkowice
sekr. tel. (77) 4466740 , fax (77) 4466741
e-mail: sekretariat.psse.krapkowice@sanepid.gov.pl
<https://www.gov.pl/web/psse-krapkowice>

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU KRAPKOWICKIEGO
ZA 2023 ROK**

Szanowni Państwo

Państwowa Inspekcja Sanitarna to wyspecjalizowana instytucja wykonująca zadania z zakresu zdrowia publicznego, poprzez sprawowanie kontroli i nadzoru nad warunkami higieny w różnych dziedzinach życia, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Na terenie powiatu krapkowickiego zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach przy pomocy pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach. Zadania te polegają na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia, określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

„Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu krapkowickiego za 2023 rok” jest przeznaczona dla wszystkich, którzy są zainteresowani aktualnymi danymi dotyczącymi zdrowia publicznego w powiecie krapkowickim. Dokument ten jest przygotowywany corocznie. Powstaje w oparciu o wyniki prowadzonego nadzoru nad m. in.: bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku, bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałaniem powstawaniu chorób zakaźnych, niezakaźnych i zawodowych oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Dorota Barelkowska
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Krapkowicach

SPIS TREŚCI

Strona

Wstęp	
Informacja w zakresie:	
Oddziału Epidemiologii	
Oddziału Higieny Pracy.....	
Oddziału Higieny Komunalnej	
Oddziału Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku.....	
Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży.....	
Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej.....	
Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	

Wstęp

W 2023 r. głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu krapkowickiego było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych, niezakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego oraz działalności przeciwepidemicznej.

Bardzo ważnym zadaniem realizowanym przez pracowników Oddziału Epidemiologii (EP) było sprawowanie nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych, procesu dystrybucji i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych. Pracownicy Oddziału Epidemiologii nadzorowali prowadzenie przez lekarzy dokumentacji medycznej dotyczącej szczepień, informowania rodziców lub opiekunów o obowiązku poddawania dzieci i młodzieży obowiązkowym szczepieniom ochronnym, a także propagowaniem zasadności szczepień ochronnych jako najskuteczniejszej formy zapobiegania chorobom zakaźnym. Kontynuowali również bieżącą działalność przeciwepidemiczną oraz nadzór epidemiologiczny w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 05 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz.U. z 2023 poz. 1284 z późniejszymi zmianami), szczególnie tych, które występują ogniskowo i stanowią szczególny problem zdrowotny w kontekście sytuacji epidemiologicznej na terenie kraju, krajów Unii Europejskiej oraz państw sąsiadujących.

Pracownicy Oddziału Higieny Komunalnej (HK) sprawowali nadzór sanitarny nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w kąpieliskach, miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, w pływalniach.

Oddział Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku (HŻ) w 2023 r. nadzorował wszystkie zagadnienia związane z bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego i kompetencjami, w tym w zakresie pobierania próbek do badań laboratoryjnych. Pracownicy Oddziału Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku sprawowali również nadzór nad bezpieczeństwem produktów kosmetycznych.

Oddział Higieny Pracy (HP) prowadził, jak w latach ubiegłych, nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy oraz zapobieganiem powstawaniu chorób zawodowych w sposób niezakłócający toku pracy jednostki kontrolowanej, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie Prawo Przedsiębiorców. Pod szczególnym nadzorem były również substancje chemiczne i ich mieszaniny, produkty biobójcze i prekursory narkotyków kategorii 2 i 3. Prowadzono postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych.

Zakres dotyczący Higieny Dzieci i Młodzieży (HDM) w 2023 r. to prowadzenie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w placówkach oświatowo-wychowawczych, miejscach wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży oraz w klubach dziecięcych i żłobkach.

W ramach Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia (OPZ) realizowano głównie programy ogólnopolskie i wojewódzkie na podstawie wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego (GIS) i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (WSSE) w Opolu. Najwięcej działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia skupiało się wokół zasad zachowania higieny, a także profilaktyki chorób zakaźnych.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach pracowali z pełnym zaangażowaniem i poświęceniem w celu realizacji podstawowych obowiązków mających na celu ochronę zdrowia i życia mieszkańców powiatu krapkowickiego.

W 2023 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krapkowicach jako Podmiot Upoważniony na mocy Porozumienia zawartego z Ministerstwem Zdrowia, nr 66/2023/POIŚ-PSSE uczestniczyła w realizacji Projektu „Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania” Nr POIS.11.03.00-00-0192/22, realizowanego w ramach osi priorytetowej XI REACT-EU Działania 11.3 Wspieranie naprawy i odporności systemu ochrony zdrowia Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 - 2020 w zakresie wsparcia organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (roboty budowlane, doposażenie, w tym zakup wyrobów medycznych jednorazowego użytku, środków ochrony indywidualnej oraz środków do dezynfekcji). W wyniku czego Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krapkowicach przeprowadziła szereg istotnych działań mających na celu poprawę warunków pracy.

W ramach projektu:

- zainstalowano nowoczesny system wentylacji mechanicznej, co przyczyniło się do poprawy jakości powietrza wewnątrz obiektu oraz stworzenia optymalnych warunków pracy dla personelu,
- wykonano przyłącze do sieci gazowej oraz wymianę kotła węglowego na gazowy, co przyczyniło się nie tylko do zapewnienia odpowiedniej temperatury wewnętrznej, ale również do spełnienia norm środowiskowych,
- przeprowadzono termomodernizację budynku polegającą na wymianie okien, co pozwoliło na zminimalizowanie strat ciepła oraz poprawę izolacji termicznej obiektu,
- przeprowadzono kompleksowe prace remontowe, obejmujące m.in. odgrzybianie części pomieszczeń, wymianę wykładzin, malowanie ścian.
Działania te miały na celu poprawę stanu technicznego obiektu oraz stworzenie higienicznych warunków pracy,
- zainstalowano nowoczesne oświetlenie LED-owe wewnątrz obiektu w celu zwiększenia efektywności energetycznej oraz poprawy warunków oświetleniowych.
- dokonano zakupu nowego sprzętu komputerowego oraz wyposażenia biurowego, w tym mebli biurowych. Działania te miały na celu ułatwienie pracy administracyjnej oraz poprawę wydajności pracy personelu.

Ponadto, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krapkowicach uczestniczyła w realizacji Projektu „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski” Nr POWR.07.01.00-00-0008/22 realizowanego w ramach Działania 7.1 Oś priorytetowa VII Wsparcie REACT-EU dla obszaru zdrowia Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego- Porozumienie nr 172/2023/POWER w sprawie wspólnej realizacji Projektu. W ramach projektu dwóch pracowników Stacji w okresie od 01 września 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. zostało oddelegowanych w wymiarze 1/8 etatu do wykonywania zadań mających na celu wsparcie obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z wystąpieniem konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy.

W ZAKRESIE ODDZIAŁU EPIDEMIOLOGII

1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH W 2023 ROKU.

W ramach bieżącego nadzoru epidemiologicznego w roku 2023 przeprowadzono 416 dochodzeń epidemiologicznych związanych z chorobami i zakażeniami zgłoszonymi przez lekarzy POZ lub laboratoria medyczne zgodnie z Ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2023 r. poz. 1284 ze zmianami). Wyraźny spadek liczby dochodzeń epidemiologicznych prowadzonych przez Oddział Epidemiologii związany jest ze spadkiem zachorowań oraz sposobem rejestracji przypadków choroby covid-19. W latach ubiegłych, w trakcie trwającej pandemii covid-19 liczba przeprowadzonych dochodzeń wynosiła: w roku 2022 – 3370, w roku 2021 - 14 582, a w roku 2020 było to 6169.

W dniu 12 maja 2022 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1027). Wprowadzony wówczas stan zagrożenia epidemicznego na terenie Polski został zniesiony z dniem 1 lipca 2023 roku (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. Dz. U. 2023 r. poz. 1118). Oznaczało to zniesienie ostatnich obostrzeń takich jak noszenie maseczek medycznych w placówkach ochrony zdrowia (przychodnie, szpitale).

Ogólna liczba chorób zakaźnych zgłoszonych przez lekarzy w 2023 roku wyniosła 8545 w tym 6755 przypadków dotyczyło zachorowań na grypę i klinicznie rozpoznane zachorowania grypopodobne zarejestrowane do dnia 7 lipca 2023 roku (według sprawozdań MZ-55). W związku z nowelizacją Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2023 r., z dniem 7 lipca 2023 r. został zniesiony obowiązek składania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań MZ-55 "Tygodniowy, dzienny meldunek o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1282). Dane za pomocą tego sprawozdania gromadzone były do dnia 7 lipca 2023 roku. Aktualnie rejestracja przypadków zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę prowadzona jest na podstawie zgłoszeń ZLK-1 otrzymanych od lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz szpitali.

2. OMÓWIENIE ZACHOROWAŃ NA WYBRANE CHOROBY ZAKAŹNE W POWIECIE KRAPKOWICKIM

Dane epidemiologiczne dotyczące ilości zachorowań na wybrane choroby zakaźne oraz współczynnik zapadalności w przeliczeniu na 100 000 mieszkańców zostały przedstawione w formie tabelarycznej (Tabela 1),

Analiza porównawcza zachorowania i zapadalności na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu krapkowickiego w latach 2021 – 2023

Tabela 1

Kod ICD-10	Jednostka chorobowa	2021 rok liczba ludności 63.580		2022 rok liczba ludności 60.082		2023 rok liczba ludności 59.743	
		zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność
A01.1-3	Dury rzekome A.B.C.	0	0	0	0	0	0
A02.0	Salmonelozy - zatrucia pokarmowe	5	7,87	6	9,98	20	33,47
A03	Czerwonka (szigelozja)	0	0	0	0	2	3,35
A 04.5 A04.7 A04.9	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe -ogółem (wywołane przez <i>Clostridioides difficile</i> , nie określone)	20	31,46	32	53,26	40	66,95
A07.1	Giardioza (lamblioza)	1	1,57	1	1,66	2	3,35
A07.2	Kryptosporydioza	0	0	1	1,66	1	1,67
A08.0 A08.1 A08.2-3 A08.4	Wirusowe zakażenia jelitowe -ogółem ; (rotawirusy ,norowirusy, inne określone i nie określone)	20	31,46	157	261,30	14	23,43
A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO,o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu / Do lat 2	10	15,73	25	41,61	30	50,22
		9	14,15	7	11,65	15	25,11
A28.2	Jersinioza pozajelitowa	0	0	1	1,66	1	1,67
A48.1 A48.2	Legioneloza	1	1,57	1	1,66	1	1,67
A37	Krztusiec	0	0	0	0	3	5,02
A38	Płonica	2	3,14	17	28,3	68	113,82
A46	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> - Róża	11	17,30	10	16,64	13	21,76
A51, A53	Kiła-wczesna i inne postacię kiły i kiła nieokreślona	1	1,57	4	6,65	3	5,02
A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	0	0	2	3,33	1	1,67
A69.2	Borelioza (Choroba z Lyme)	30	47,18	54	89,88	60	100,43

Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień)	2	3,14	2	3,33	7	11,72
B01	Ospa wietrzna	78	122,7	314	522,62	671	1123,14
B15	Wirusowe zapalenie wątroby typu „A”	0	0	1	1,66	0	0
B18.0-1	Wirusowe zapalenie wątroby typu „B”- przewlekłe i BNO	0	0	3	4,99	5	8,37
B17.1-B18.2	Wirusowe zapalenie wątroby typu „C” przewlekłe i BNO	0	0	0	0	3	5,02
B20-B24	AIDS Zespół nabytego upośledzenia odporności	0	0	1	1,66	0	0
Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV	4	6,3	1	1,66	3	5,02
B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	0	0	0	0	3	5,02
A40.3 J13;B95.3/(...)	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> (inwazyjna)	1	1,57	6	9,98	4	6,70
G00.2; G04.2	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych /lub inne – nie określone	0	0	1	1,66	0	0
G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone	0	0	1	1,66	2	3,35
A84	Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0	2	3,33	1	1,67
G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	0	0	1	1,66	0	0
J10-J11	Grypa i grypopodobne dane z MZ-55	9820	15445,11	12647	21049,56	6755	11306,76
J10-J11	Grypa (prawdopodobne i potwierdzone oraz potwierdzone testem antygenowym)	-	-	-	-	207	346,48
B97.4	RSV (potwierdzone testem antygenowym)	-	-	-	-	4	6,70
U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2	-	-	-	-	527	882,11

2.1 Choroby przenoszone drogą pokarmową. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

W 2023 r. w powiecie krapkowickim do najczęstszych zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych należały:

- bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridioides difficile*
- zatrucia pałeczkami Salmonella,
- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, norowirusy.
- biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

W 2023 roku do PSSE w Krapkowicach zgłoszono 20 przypadków zatruc pokarmowych spowodowanych pałeczkami *Salmonella enteritidis* z czego 10 przypadków potwierdzono w ramach dochodzenia epidemiologicznego prowadzonego w ognisku choroby przenoszonej drogą pokarmową zarejestrowanym na terenie naszego powiatu. Trzy przypadki uznano za prawdopodobne z uwagi na objawy kliniczne oraz narażenie z tego samego źródła. Badania mikrobiologiczne nie potwierdziły jednak obecności *Salmonella* w próbkach kału badanych w ramach nadzoru. Do stacji zgłoszono również 1 przypadek zakażenia pozajelitowego. W 2022 roku potwierdzono 6 przypadków zachorowań na salmonelozę. Zachorowania w poprzednich latach prezentowały się następująco: w roku 2021 - 5 przypadków, w roku 2020 były to 4 przypadki. W roku 2019 zgłoszono do Stacji 10 przypadków. W ramach badań do celów sanitarno - epidemiologicznych u osób podejmujących pracę przy której występuje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby nie stwierdzono nosicielstwo pałeczek *Salmonella enteritidis*.

Wśród innych najczęściej występujących bakteryjnych zakażeń jelitowych należy wymienić zakażenia wywołane przez *Clostridioides difficile*. Są one jedną z najczęstszych przyczyn rzekomobłoniastego zapalenia jelit, poważnego schorzenia spowodowanego nadmiernym namnożeniem *C. difficile* w świetle jelita grubego. Do większości zakażeń dochodzi w środowisku szpitalnym, gdzie odnotowuje się ogniska epidemiczne wywołane tym drobnoustrojem. Najczęstszą przyczyną tego schorzenia jest nadmierna i długo stosowana antybiotykoterapia. W roku 2023 do PSSE w Krapkowicach zgłoszono aż 40 przypadków zakażeń wywołanych przez *Clostridioides difficile*. Dla porównania w roku ubiegłym tj. 2022 zgłoszono 32 przypadki, w roku 2021 było to 20 przypadków natomiast w roku 2020 tylko 4.

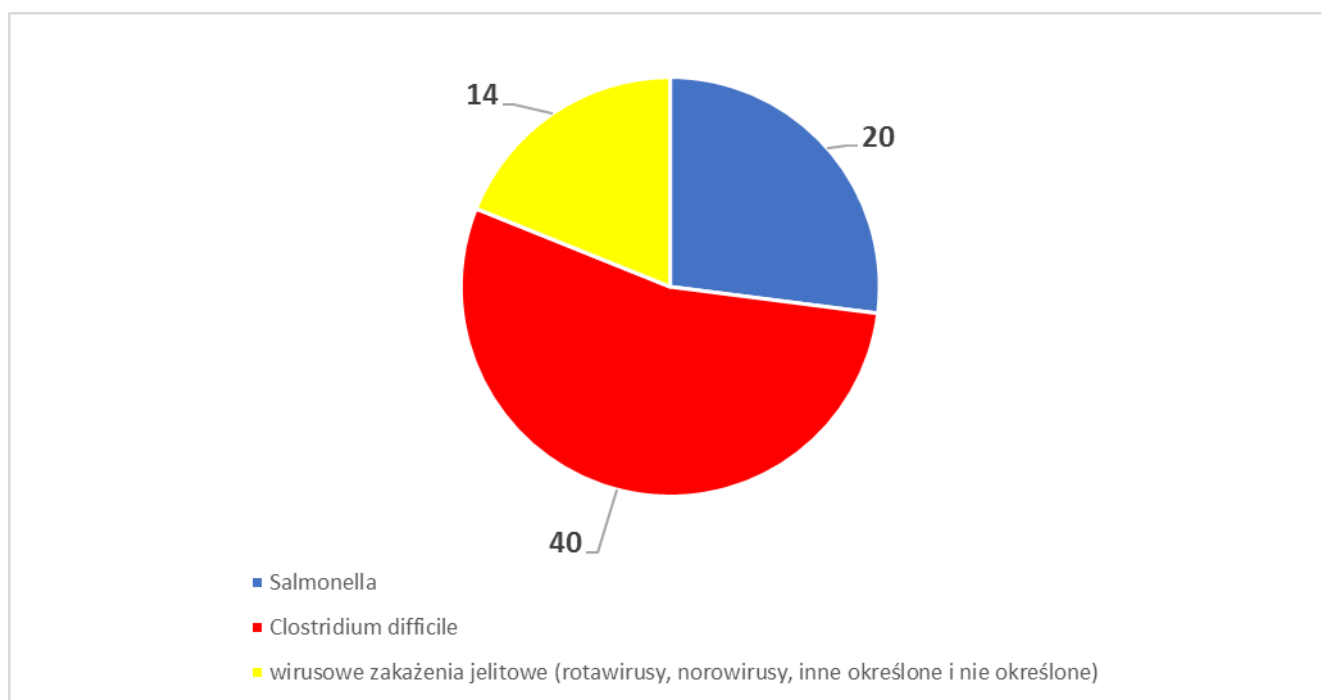
Liczba zgłoszonych wirusowych zakażeń jelitowych w 2023 roku to 14 przypadków. Dla porównania w 2022 roku było to 157. Dotyczyły zachorowań wywołanych przez rotawirusy 7 przypadków oraz norowirusy – 5 przypadków. W roku 2021 odnotowano ogółem 20 przypadków zakażeń, a w roku 2020 - 6 przypadków. W latach 2021 i 2022 można było zaobserwować wyraźny wzrost liczby przypadków w tej jednostce chorobowej w porównaniu do roku 2020. W 2022 roku nie stosowano ograniczeń, które były wprowadzane w wyniku pandemii, co do ilości dzieci uczęszczających do żłobków i przedszkoli. Zachorowania wywołane przez wirusy dotyczyły głównie małych dzieci i kończyły się hospitalizacją.

Biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu nadal są istotną przyczyną chorobowości wśród mieszkańców powiatu krapkowickiego. W 2023 roku zgłoszono 30 przypadków zachorowań w tym 15 dotyczyło dzieci do lat 2. Było to więcej niż w roku 2022 roku. Wówczas zgłoszono 25 przypadków, w tym 7 u dzieci do lat 2. W 2021 roku odnotowano 10 przypadków zakażeń, w tym 9 u dzieci do lat 2, natomiast w roku 2020 zachorowało 7 osób, a u dzieci do lat 2 odnotowano 1 zachorowanie.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W 2023 roku Oddział Epidemiologii zarejestrował i prowadził nadzór epidemiologiczny nad 5 ogniskami chorób przenoszonych drogą pokarmową. Grupy społeczne dotknięte zachorowaniem o charakterze ogniska to: ognisko domowe rodzina, goście hotelowi turystyka zagraniczna, uczestnicy prywatnych imprez/uroczystości, uczniowie. 2 ogniska dotyczyły zachorowań wywołanych pałeczkami Salmonella, 1 ognisko dotyczyło zachorowań wywołanych pałeczkami Shigella, 1 ognisko dotyczyło zachorowań wywołanych przez wirusy, wyizolowany patogen – norowirus.

Udział wybranych czynników bakteryjnych i wirusowych w ogólnej liczbie zakażeń i zatruc pokarmowych w powiecie krapkowskim przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Wybrane czynniki zakaźne wywołujące zakażenia i zatrucia pokarmowe bakteryjne oraz wirusowe w 2023r.

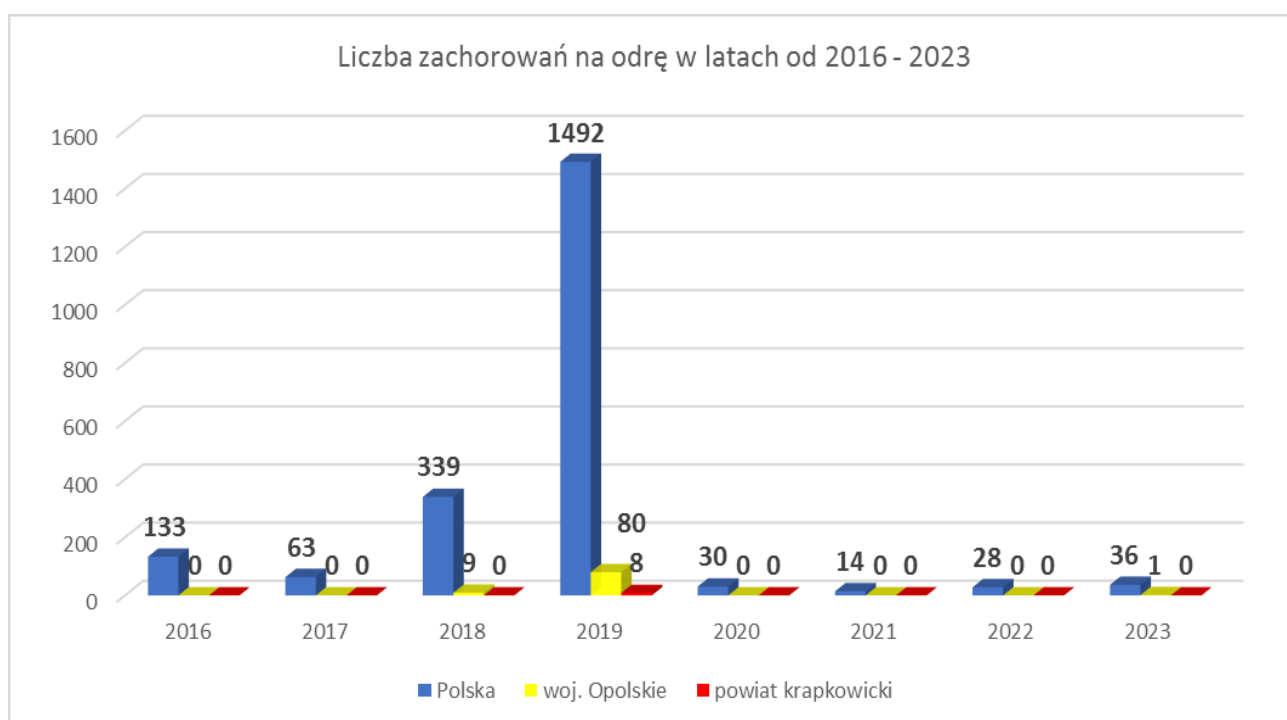
3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego.

W rozdziale tym omówiono zachorowania na choroby wieku dziecięcego do których zalicza się między innymi: krztusiec, odrę, świnkę, różyczkę, ospę wietrzną, płonicę.

Krztusiec, odra, świnka, różyczka, ospa wietrzna, płonica (szkarlatyna) to typowe choroby wieku dziecięcego. W przypadku tych chorób jest obserwowana cykliczna, występująca co kilka lat zmienność ilości zachorowań, dlatego też poddawana jest ona ciągłej obserwacji.

Dzięki wprowadzeniu do Programu Szczepień Ochronnych od końca 2003r. obowiązkowych skojarzonych szczepień p/odrze, śwince i różyczce, odnotowuje się z roku na rok spadek zapadalności na te choroby. Tak jak w latach ubiegłych, Polska nadal uczestniczy w koordynowanych przez WHO globalnych programach eliminacji odrzy i różyczki na obszarze kraju.

W roku 2023 nie odnotowano zachorowań na odrę w powiecie krapkowickim. Niemniej jednak wzrost zachorowań w skali kraju w dalszym ciągu jest odnotowywany. W 2023 w Polsce zgłoszono 36 przypadków zachorowania na odrę. W roku 2022 było to z 28 przypadków a 2021 roku 14. Najwięcej zachorowań w powiecie krapkowickim odnotowano w 2019 roku (po raz pierwszy od 10 lat) było to 8 przypadków. W 2019 r. w Polsce zachorowały wówczas aż 1492 osoby, gdzie w roku 2018 było 339, a w roku 2017 tylko 63. Niepokojący jest fakt, iż w dalszym ciągu rośnie liczba osób odmawiających zaszczepienia swoich dzieci na choroby wieku dziecięcego, w tym również na odrę, świnkę i różyczkę. W krajach, w których % osób niezaszczepionych jest znacznie wyższy niż w Polsce, obserwuje się większy odsetek przypadków odry.

Wykres 2 liczba zachorowań na odrę w latach 2016-2023

W 2023 roku do PSSE w Krapkowicach zgłoszono 3 przypadki świnki, które zgodnie z definicją przypadku zakwalifikowano jako przypadki możliwe. Są to wszystkie przypadki, w których lekarz rozpoznał klinicznie świnkę. Ostatnie przypadki w powiecie krapkowickim odnotowano w roku 2019. Zgłoszono wówczas również 3 przypadki.

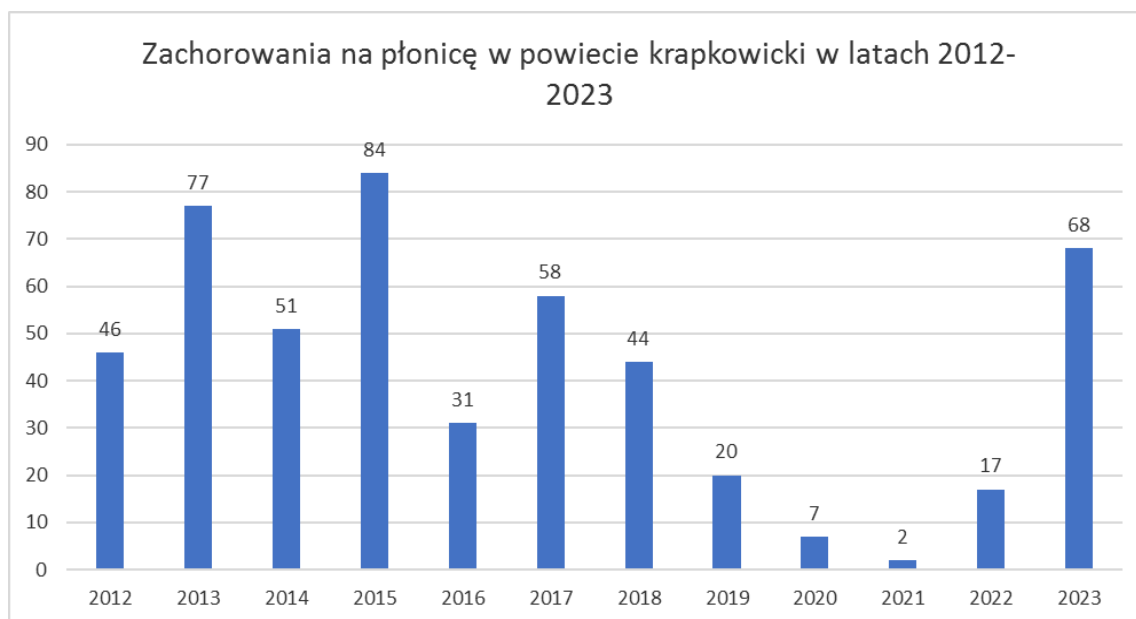
Od kilku lat nie odnotowuje się zachorowań na różyczkę oraz różyczkę wrodzoną w powiecie krapkowickim. Niemniej jednak należy nadmienić iż w skali kraju zgłoszono 262 przypadki zachorowań na różyczkę (co daje zapadalność na poziomie 0,69) oraz 1 przypadek różyczki wrodzonej.

W powiecie krapkowickim w latach 2016 – 2019 odnotowywano spadek zachorowań na krztusiec. W 2016 były to 24 zachorowania, w roku 2017 odnotowano – 8, w roku 2018 - 1 i w roku 2019 - 1 osoba zachorowała na krztusiec. W latach 2020 - 2022 nie odnotowano zachorowania na tę chorobę. Natomiast w 2023 roku zgłoszono 3 przypadki krztuśca.

Krztusiec jest ostrą chorobą dróg oddechowych, głównie wieku dziecięcego, wywoływaną przez bakterie *Bordetella pertussis*. Charakterystycznym objawem choroby jest

długotrwale utrzymujący się napadowy kaszel z wydzieleniem lepkiej plwociny. Jedynym źródłem zakażenia jest chory człowiek, a zakażenie następuje drogą powietrzno-kropelkową. W przypadku krztuśca występuje stopniowy spadek odporności indywidualnej u osób, które wcześniej ją już nabyły. Jest to zjawisko niezależne od sposobu uzyskania odporności i dotyczy zarówno osób, które nabyły odporność w wyniku przebycia krztuśca, jak też w drodze szczepień ochronnych. Istotne znaczenie w walce z krztuścem mają prowadzone od 2003 roku szczepienia przypominające p/krztuścowi u dzieci w 6 roku życia szczepionką DTaP (błoniczo-tężcową z bezkomórkowym komponentem krztuścowym). W związku z tym, że zachorowania obecnie występują u dzieci powyżej 16 roku życia i dorosłych w Programie Szczepień Ochronnych na rok 2016 wprowadzono obowiązkowe szczepienia dzieci w 14 roku życia szczepionką dTap (błoniczo-tężcową z bezkomórkowym komponentem krztuścowym), gdzie do końca roku 2015 dzieci w 14 roku życia były szczepione wyłącznie szczepionką p/błonicy i tężcowi bez komponentu krztuścowego. Szczepienia te jak w ubiegłych latach są kontynuowane. Szczepienie przeciwko krztuścowi jest również szczepieniem zalecanym dla kobiet w ciąży w celu ochrony noworodka od pierwszych dni życia przeciwciałami przekazanymi przez matkę.

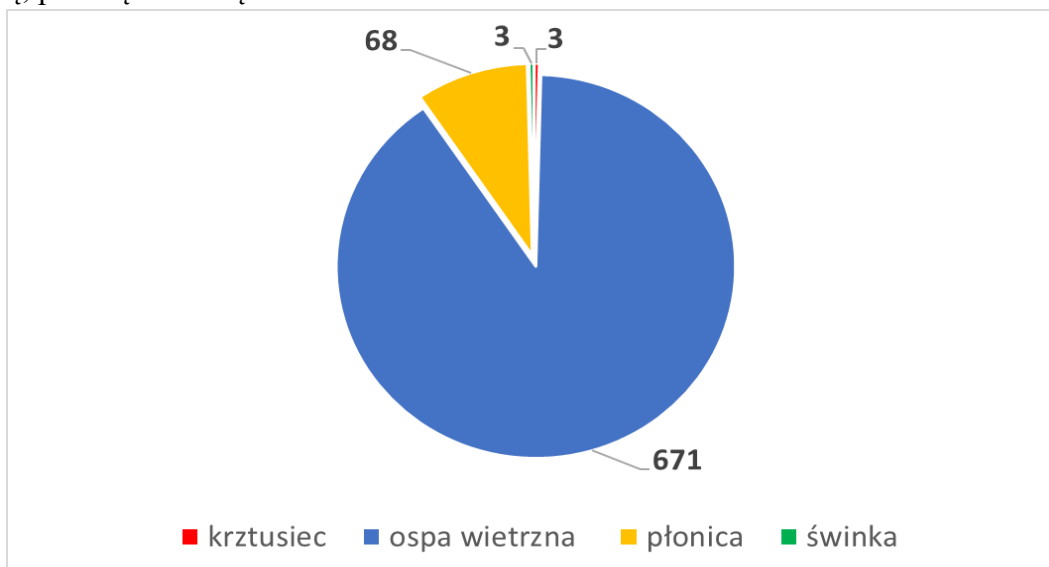
W przypadku zachorowania na płonicę (szkarlatyna) odnotowuje się cykliczną zmienność.

Wykres 3. Liczbowy rozkład zachorowań na płonicę.

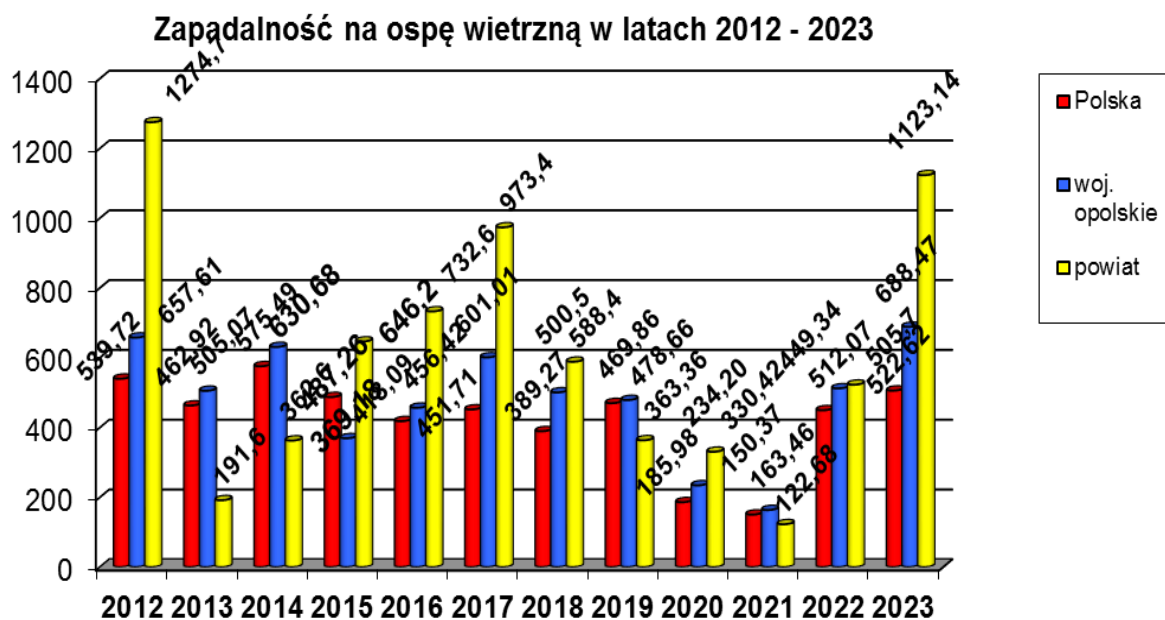
Na wykresie przedstawiono jak zachorowania na płonicę rozkładały się w powiecie krapkowickim w latach od 2012 do 2023. W 2023 roku odnotowano wyraźny wzrost zachorowań. Do Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Krapkowicach zgłoszono 68 przypadków zachorowań. Najwięcej od 2015 roku, kiedy to do PSSE wpłynęło 84 zgłoszeń. W przypadku tej choroby nie ma możliwości uodpornienia się poprzez wykonanie szczepień ochronnych. Choroba objawia się zmianami, głównie na błonach śluzowych gardła, anginą, gorączką a także wymiotami i drobnoplamistą szkarłatną wysypką. Po ustąpieniu wysypki charakterystyczne jest płatowe łuszczenie skóry na dłoniach i stopach.

Na wykresie 4 przedstawiono liczbowy rozkład zachorowań na krztusiec, ospę wietrzną, płonicę i świnkę w 2023 roku.

Wykres 4. Liczbowy rozkład zachorowań na niektóre choroby wieku dziecięcego w 2023 roku.

W 2023 roku chorobą wieku dziecięcego na którą najczęściej zapadały dzieci i młodzież powiatu krapkowickiego to ospa wietrzna. Były to 671 przypadki, co daje zapadalność o wartości 1123,14. W poprzednich latach zachorowalność na ospę rozkładała się następująco: 2022 rok - 314 przypadki (zapadalność 522,62), 2021 rok - 78 przypadków (zapadalność 122,68) co obrazuje wykres nr 5.

Wykres 5 Zapadalność na ospę wietrzną w latach 2012-2023

Największy wzrost zachorowań na ospę wietrzną w powiecie odnotowano w roku 2012, liczba zachorowań wyniosła wtedy 818 (zapadalność 1274,7). Najwięcej choruje dzieci w przedziale wiekowym 0-14 lat, chociaż sporadyczne zachorowania odnotowuje się również

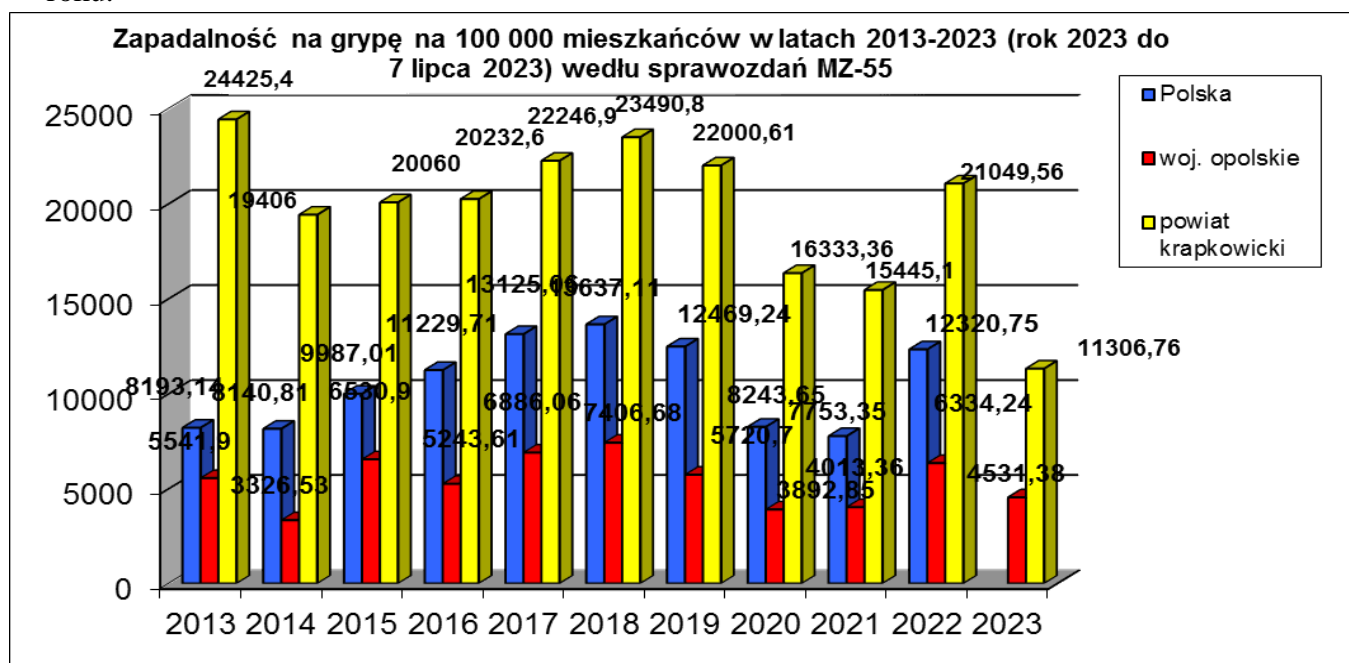
u osób dorosłych. W latach 2014 -2018 wzrastała również liczba osób zaszczepionych przeciwko ospie wietrznej: w roku 2014 r. wyniosła 214, w roku 2015 zaszczepiły się 303, w roku 2016 – 350 osób, w roku 2017 już 418 osób, natomiast w roku 2018 już 452 osoby. W roku 2022 zaszczepiono jedynie 125 osób natomiast w roku 2023 zaszczepiono 147 osób. Szczepione były głównie dzieci w wieku 0-11 lat w ramach szczepień obowiązkowych (osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie, w tym dzieci uczęszczające do żłobków, klubów malucha) oraz szczepień zalecanych.

Należy nadmienić, że ospa wietrzna jest chorobą zakaźną często kończąca się powikłaniami m.in. zapaleniem opon mózgowo – rdzeniowych, a najskuteczniejszą ochroną są szczepienia ochronne.

4. Zachorowania na grypę i schorzenia grypopodobne

Grypa to ostre zakażenie dróg oddechowych wywołane przez wirusa grypy. Przyczyną sezonowych wzrostów zachorowań na grypę są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. WHO szacuje, że rocznie może dotyczyć 5%-10% dorosłych i 20%-30% dzieci.

W latach ubiegłych oraz do dnia 7 lipca 2023 roku, jako przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę rejestrowano zachorowania na grypę rozpoznaną klinicznie i/lub laboratoryjnie oraz wszystkie rozpoznane klinicznie zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia górnych dróg oddechowych zebranych na podstawie meldunków MZ-55. W związku z nowelizacją Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2023 r., z dniem 7 lipca 2023 r. został zniesiony obowiązek składania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań MZ-55 "Tygodniowy, dzienny meldunek o zachorowaniach i podejrzaniach zachorowań na grypę" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1282) w związku z czym zapadalność za rok 2023 została wyliczona z danych zebranych do połowy roku.

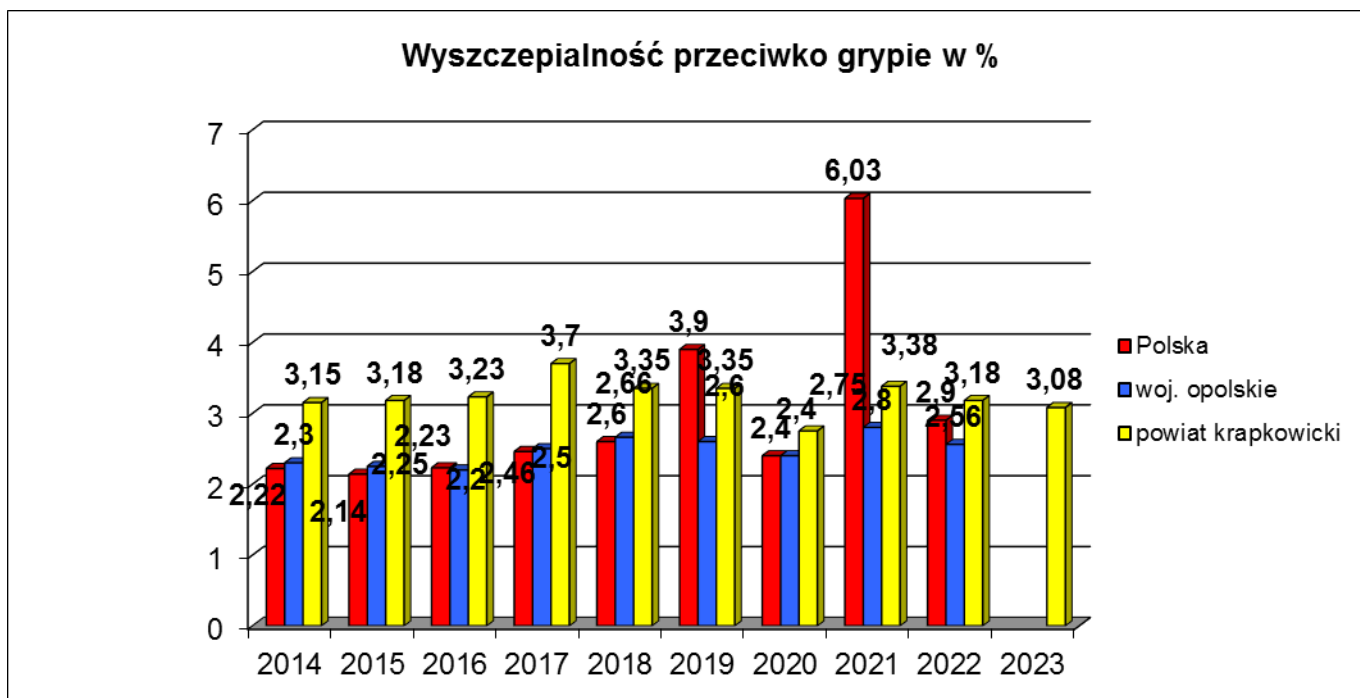
Wykres 6 Zapadalność na grypę w latach 2013 - 2023

Przypadki grypy zgłaszane do PSSE w Krapkowicach na podstawie zgłoszeń ZKL-1 od lekarzy POZ przedstawia się następująco: grypa potwierdzona testem antygenowym – 114, grypa przypadki prawdopodobne – 77, grypa potwierdzona (zgłoszona w I kwartale 2023) – 16 przypadków.

W powiecie krapkowickim od roku 2013 do nadal odnotowuje się bardzo wysoką zapadalność na grypę. W latach 2013-2019 wskaźnik zapadalności przeliczany na 100 000 mieszkańców wynosi ponad 20 000 i kilkakrotnie przewyższa zapadalność w Polsce i w województwie. Aktualnie od 2020 roku utrzymuje się spadek zapadalności jednak w związku z tym, iż szczyt zachorowań przypada na okres od stycznia do marca w danym sezonie grypowym ogólna zapadalność w miesiącach od września do kwietnia będzie znacznie wyższa.

Należy pamiętać, że najskuteczniejszą metodą zapobiegania zachorowaniom na grypę są szczepienia ochronne. Średnią wyszczepialność p/grypą w latach 2014 – 2023 prezentuje wykres 7

Pomimo, iż szczepienia przeciwko grypie są jedyną skuteczną metodą zapobiegania chorobie oraz jej powikłaniom, poziom zaszczepienia przeciwko grypie w Polsce jest nadal bardzo niski. W sezonie grypowym 2020/2021 zaszczepiło się w skali kraju 6,03 % populacji. Był to odsetek znacznie wyższy niż w latach ubiegłych. Powiat krapkowicki pod tym względem zanotował spadek do 3,18 % zaszczepionych mieszkańców powiatu. Rok 2022 oraz 2023 pod kątem zaszczepienia mieszkańców powiatu na grypę wygląda podobnie, kolejno 3,18 % w 2022 oraz 3,08 % w 2023 roku.

Wykres. 7. Wyszczepialność przeciwko grypie w latach 2014-2023. Dane za 2023 rok dla woj. opolskiego i Polski są w opracowaniu.

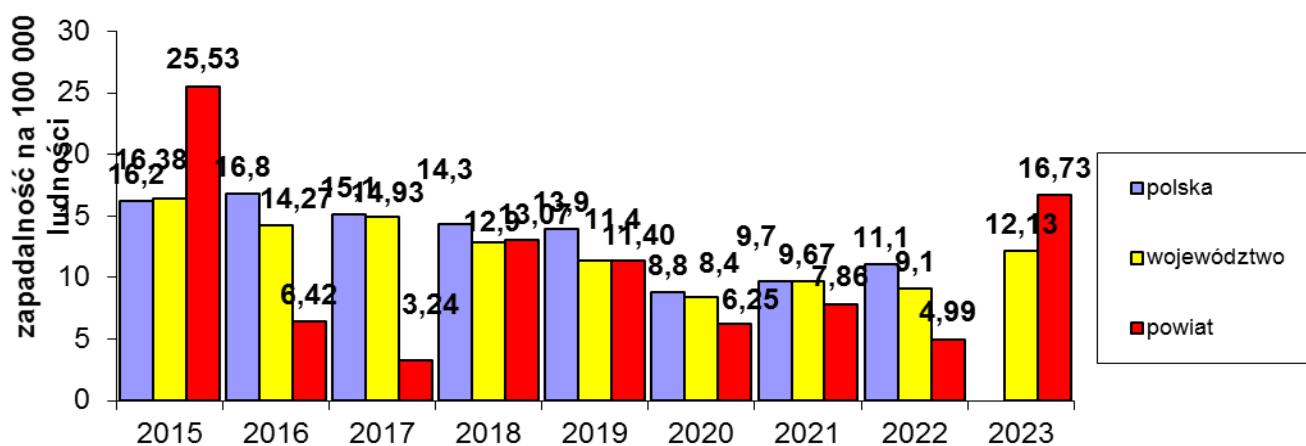
W ramach systemu nadzoru wybiórczego nad gripą SENTINEL odbywa się monitorowanie grypy pod kątem epidemiologicznym i wirusologicznym. Uczestniczą w nim wybrani lekarze POZ, stacje sanitarno – epidemiologiczne oraz Krajowy Ośrodek ds. Grypy NIZP-PZH pełniący rolę koordynatora. Oznacza to, że lekarze biorący udział w nadzorze zobligowani są do przesyłania danych epidemiologicznych dotyczących zachorowań na gripę i infekcje grypopodobne oraz do wykonywania badań laboratoryjnych w ramach nadzoru.

5. Sytuacja epidemiologiczna gruźlicy.

Według Światowej Organizacji Zdrowia gruźlica obok zakażenia HIV i malarii należy do najczęstszych chorób zakaźnych na świecie i stanowi „globalne zagrożenie dla zdrowia”. Zgodnie z szacunkami WHO 1/3 ogólnej populacji świata (ok. 2 miliardy) jest zakażona prątkiem gruźlicy.

Największą zapadalność w powiecie krapkowickim odnotowaliśmy w roku 2015, która wyniosła 25,53/100 000 (wykres 7). Do roku 2015 nigdy nie odnotowaliśmy tak wysokiej zapadalności, która była wyższa zarówno w Polsce jak i w województwie. W latach 2012 – 2014 średnia zapadalność na gruźlicę była niższa zarówno w Polsce jak i w województwie. W roku 2017 odnotowano tylko 2 przypadki zachorowań, co dało współczynnik zapadalności na poziomie 3,24 i był to najniższy współczynnik zapadalności w powiecie od kilku lat. W roku 2018 ponownie wzrósł współczynnik zapadalności na gruźlicę i wynosi w kolejnych latach 13,07 następnie 11,40 i osiąga wartości podobne jak w województwie opolskim. Zapadalność na gruźlicę w powiecie krapkowickim spadła w roku 2020 do wartości 6,25. W województwie opolskim średnia zapadalność w roku 2020 wynosiła 8,4/100 000, natomiast w Polsce w roku 2020 – 8,8/100 000. W 2021 roku w powiecie krapkowickim odnotowano 5 zachorowań na gruźlicę, co dało współczynnik zapadalności na poziomie 7,86. W 2022 roku zgłoszono do stacji 3 przypadki gruźlicy (gmina Krapkowice – 2 przypadki, Zdieszowice – 1) oraz 1 przypadek wznowy. W roku 2023 do PSSE w Krapkowicach zgłoszono ogółem 10 przypadków gruźlicy: gmina Krapkowice – 5 przypadków, gmina Zdieszowice – 4 przypadki, gmina Walce – 1 przypadek.

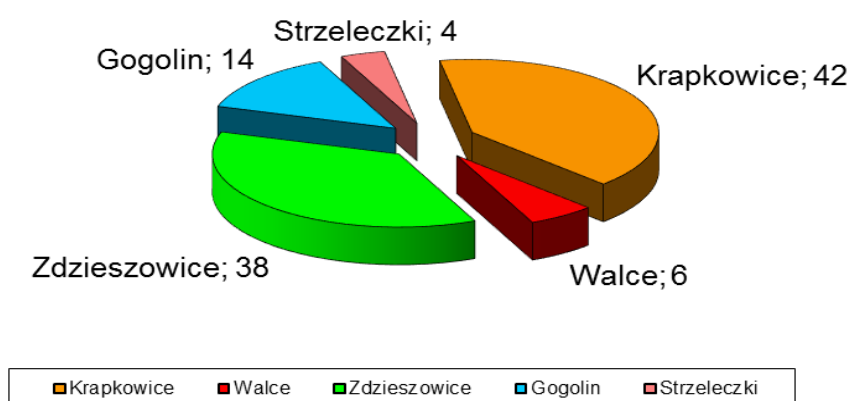
Zapadalność na gruźlicę na 100 000 mieszkańców w latach 2015 - 2023

Wykres 8 Zapadalność na gruźlicę w latach 2015 – 2023

Analizując przypadki gruźlicy w poszczególnych gminach na przestrzeni lat 2009 - 2023 powiatu krapkowickiego najczęściej zachorowań odnotowuje się w gminie Zdieszowice i w gminie Krapkowice.

Liczba zachorowań na gruźlicę z podziałem na gminy w latach od 2009 do 2023 roku

Wykres 9 Liczba zachorowań z podziałem na gminy w latach 2009-2022

Osoby chorujące na gruźlicę w 2023 roku w powiecie krapkowickim to osoby w przedziale wiekowym od 20 do 40 lat.

6. Sytuacja epidemiologiczna chorób odzwierzęcych i pasożytniczych

Choroby odzwierzęce – zoonozy coraz częściej dotykają społeczeństwo. Przenoszeniu czynników chorobotwórczych sprzyja wciąż niewystarczająca świadomość ludzi, co do sposobów przenoszenia drobnoustrojów oraz możliwości uniknięcia zakażenia. Nadzór nad chorobami odzwierzęcymi w Polsce realizuje Państwowa Inspekcja Sanitarna we współpracy z Inspekcją Weterynaryjną.

Do najczęściej występujących chorób odzwierzęcych w Polsce należy zaliczyć: brucelozę, różycę, jersiniozę, listeriozę, boreliozę, kleszczowe zapalenie mózgu, toksoplazmozę, toksokarozę, bąblowicę, włośnicę i grzybice skóry, styczność i narażenie na wściekliznę oraz giardiozę.

Spośród wymienionych powyżej chorób odzwierzęcych w powiecie krapkowickim w roku 2023 najczęściej odnotowano zachorowań na boreliozę oraz przypadki pokąsania przez zwierzęta.

WŚCIEKLIZNA

Na terenie powiatu krapkowickiego nie odnotowano zachorowania na wściekliznę u ludzi. Prowadzony jest nadzór nad wszystkimi osobami, które zostały pokąsane przez zwierzęta. W 2023 roku do Powiatowej Stacji zgłoszono 80 przypadków pogryzień przez zwierzęta. W roku było to 2021 – 35 przypadków, a w roku 2020 było do zaledwie 13 przypadków. W roku 2023 w stosunku do 7 osób, lekarze poradni zakaźnej w Opolu zdecydowali o rozpoczęciu szczepień poekspozycyjnych. W przypadku pozostałych pokąsań zwierzęta kierowano pod nadzór weterynaryjny celem obserwacji w kierunku wścieklizny. Wyniki obserwacji zwierząt były negatywne. Żadne zwierzę nie było chore na wściekliznę.

Wykres 10. Liczba pogryzień w latach 2012 – 2022 w powiecie krapkowickim

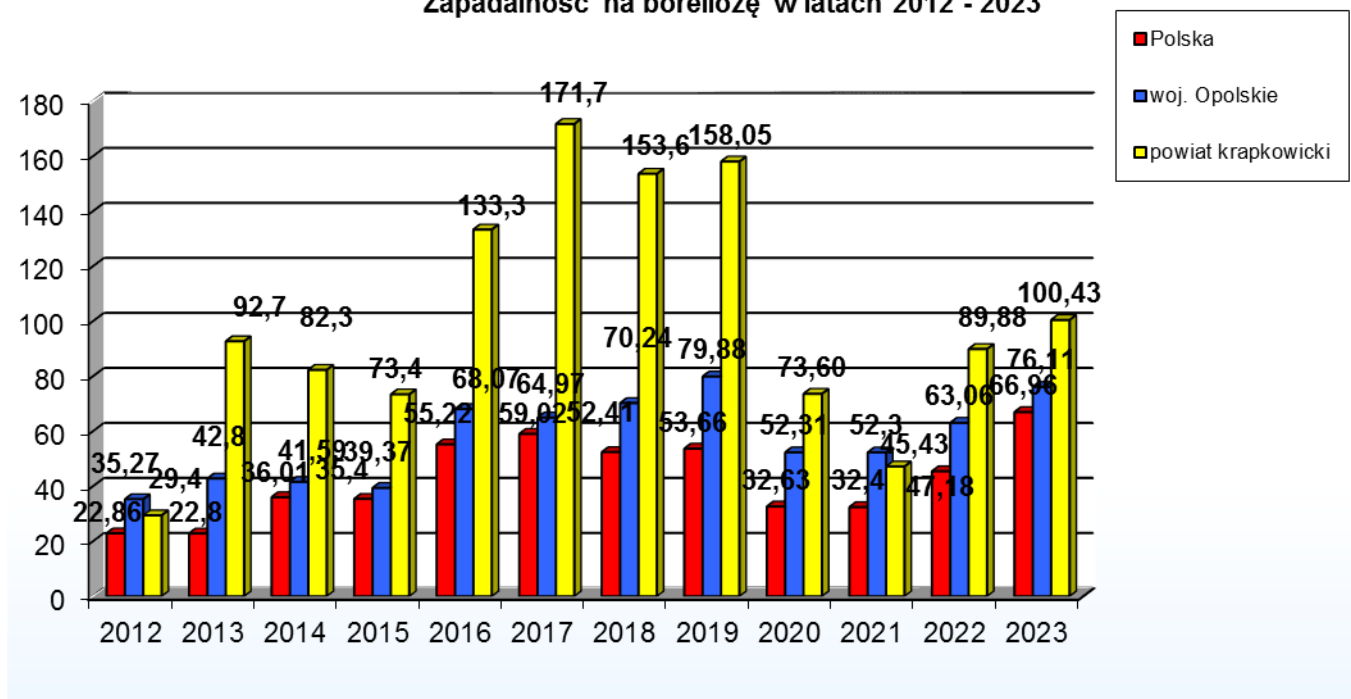
Szacuje się, że liczba pokąsań przez zwierzęta może być wyższa, gdyż nie wszystkie osoby poszkodowane mogły zgłosić się do lekarzy lub lekarze nie zgłosili faktu pogryzienia do Inspekcji Sanitarnej. Odnotowany w latach 2020-2021 spadek narażenia na kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o zakażenie wścieklizną zauważalny był w całej Polsce. Było to skutkiem znacznego ograniczenia aktywności ludzi, w tym przebywania poza domem, na łonie natury i obniżeniem częstotliwości ryzyka kontaktów z dzikimi zwierzętami w trakcie trwania pandemii Covid-19.

BORELIOZA

Do najczęściej występujących chorób odzwierzęcych w powiecie krapkowickim należy borelioza. Borelioza to choroba bakteryjna przenoszona przez kleszcze. Rok 2020 tak jak w przypadku prawie wszystkich chorób zakaźnych przyniósł nam spadek zachorowań na boreliozę. Rok 2021 również utrzymał tę tendencję. W roku 2022 zauważalny jest już wzrost liczby przypadków zgłaszanych do Stacji. Zapadalność na boreliozę wyniosła 89,88. W 2023 r. do PSSE w Krapkowicach zgłoszono 60 przypadków boreliozy co dało zapadalność na

poziomie 100,43. Bez wątpienia, w latach ubiegłych tj. 2020 - 2021, wpływ na ilość zgłoszonych przypadków miała epidemia SARS-CoV-2 i jej konsekwencje w dostępie do leczenia, diagnostyki oraz zmiany w aktywności ludzi.

Zapadalność na boreliozę w latach 2012 - 2023

Wykres. 11 Zapadalność na boreliozę w latach 2012 - 2019

Ze względu na niespecyficzne i rozciągnięte w czasie objawy, wiele przypadków boreliozy może nie być zgłaszana lub zgłaszana z dużym opóźnieniem. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na rozpoznawalność i zgłaszalność boreliozy jest diagnostyka laboratoryjna.

Niestety nie jest obecnie na rynku dostępna szczepionka przeciwko boreliozie. Natomiast trwają badania. Aktualnie jedyna szczepionka przeciwko boreliozie, 6-walenta, testowana u ludzi jest w badaniu klinicznym III fazy. Możemy się jednak zaszczepić przeciw innej chorobie przenoszonej przez kleszcze, jaką jest wirusowe kleszczowe zapalenie mózgu.

7. Wirusowe zapalenia wątroby.

Wirusowe zapalenia wątroby są chorobami wywołanymi przez hepatotropowe wirusy, które powodują stan zapalny wątroby.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C.

W zakresie sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, niepokoić może utrzymujący się w Polsce od wielu lat trend wzrostowy zachorowań na WZW C, połączony z niską wykrywalnością tej choroby w populacji. Szacunkowe dane epidemiologiczne pozwalają sądzić, że liczba osób zakażonych wirusem HCV w Polsce sięga ponad 700 tysięcy, a 80% przypadków zakażeń ma związek z naruszeniem ciągłości tkanek w trakcie drobnych zabiegów medycznych oraz zabiegów upiększających, wykonywanych z naruszeniem procedur higienicznosanitarnych. Do zakażenia HCV i HBV dochodzi poprzez

kontakt z zakażoną krwią (wirus bytuje w krwi i tkankach nosiciela) lub kontakt z przedmiotami, które zostały nią zanieczyszczone.

Z uwagi na brak metod zapobiegania zakażeniom HCV w drodze szczepień ochronnych, szerzeniu się zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych polegających na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higienicznosanitarnych w trakcie udzielania świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedyceznym czyli zabiegów upiększających (kosmetycznych, fryzjerskich) oraz tatuażu.

Jak wynika z wykresu 12 w powiecie krapkowickim w poprzednich latach odnotowano wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C. W roku 2017 odnotowano tylko 4 zachorowania ze średnią zapadalnością 6,4/100 000, w roku 2018 współczynnik zapadalności wyniósł 8,2/100 000, a w roku 2019 współczynnik zapadalności wyniósł już 11,4/ 100 000. W roku 2020 oraz 2021 nie zarejestrowano zgłoszeń zachorowań na WZW typu C. Również w 2022 roku nie zgłoszono do PSSE przypadków przewlekłego i ostrego zapalenie wątroby typu C, zarejestrowano jednak 8 nosicieli wirusa HCV. Zgodnie z definicją przypadku przyjętą w celu prowadzenia nadzoru nad chorobami i zakażeniami w 2023 roku do Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Krapkowicach zgłoszono 3 przypadki nieokreślonego WZW C oraz zarejestrowano 6 nosicieli.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B.

W roku 2023 zgłoszono do stacji również zachorowania oraz zakażenia wirusowym zapaleniem wątroby typu B. Współczynnik zapadalności w tym roku wyniósł 8,37. Zgodnie z definicją przypadku przyjętą w celu realizacji nadzoru nad chorobami zakaźnymi i zakażeniami do PSSE w Krapkowicach w roku 2023 zgłoszono 5 infekcji WZW B wykazanych jako nieokreślone WZWB. Poprzednie lata wyglądały następująco: w roku 2014 współczynnik zapadalności wyniósł 8/100 000 i był dwukrotnie wyższy niż w roku 2013. W roku 2015 i w roku 2016 nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B w powiecie krapkowickim. W roku 2017 odnotowaliśmy 4 zachorowania na WZW typu B ze współczynnikiem zapadalności 6,4/100 000, w roku 2018 tylko 1 zachorowanie ze współczynnikiem zapadalności 1,6/100 000, a w roku 2019 - 2 zachorowania ze średnią zapadalnością 3,25/100 000. W roku 2020 oraz 2021 nie odnotowano zachorowania na WZW typu B. W 2022 roku zgłoszono do PSSE w Krapkowicach 1 przypadek przewlekłego WZW B oraz 2 przypadki wykrycia zakażenia wirusem HBs wykazanych w meldunkach statystycznych jako WZW B BNO.

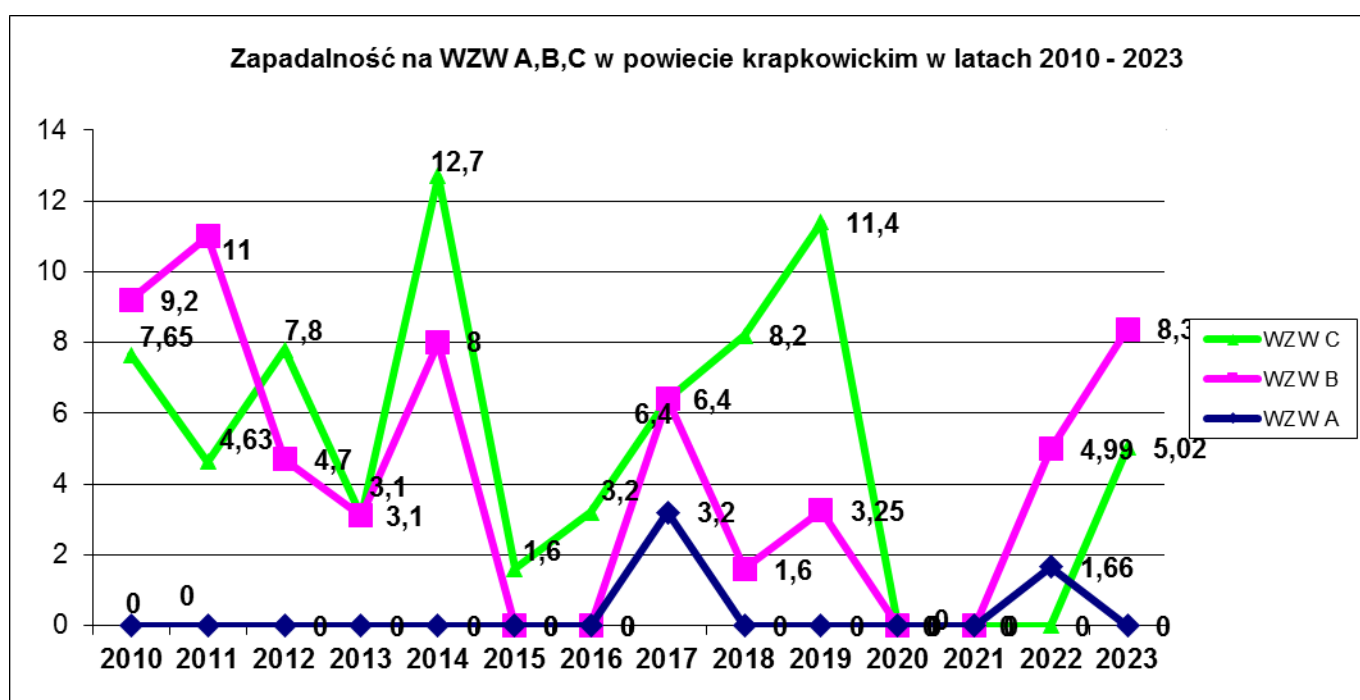
Wirusowe zapalenie wątroby typu A – żółtaczka pokarmowa.

W Polsce w ostatnich latach zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby typu A wykazała trend wzrostowy. Do roku 2016 zachorowania na WZW typu A w Polsce występowały sporadycznie i było to kilkadziesiąt przypadków rocznie (w roku 2016 – 35 przypadków), z czego znaczącą część stanowiły zachorowania zawleczone z obszarów zagrożonych zachorowalnością. Polska od roku 1997 jest obszarem o niskiej endemiczności zachorowań, a od roku 2003 zaczęto obserwować okres endemiczności bardzo niskiej. Nie stwierdza się okresowości narastania liczby przypadków zachorowań na WZW typu A.

Zapadalność w ostatnich kilku latach nie przekraczała 1/100 000 (w roku 2015 zapadalność w Polsce wyniosła 0,13/100 000, a w 2016 wyniosła tylko 0,09/100 000).

Natomiast w roku 2017 liczba zachorowań w Polsce gwałtownie wzrosła do 3072 przypadków (zapadalność 7,99/100 000) z tego w województwie 19 zachorowań (zapadalność 1,92/100 000), a w powiecie krapkowickim odnotowano wówczas 2 przypadki zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A (zapadalność 3,2/100 000). Rok 2018 rozpoczął się kolejnym wzrostem zachorowań na WZW A. W Polsce w roku 2018 odnotowano 1457 ze średnią zapadalnością 3,79/100 000. Rok 2019 – to 1065 nowych zachorowań w Polsce. Od 2019 w Polsce nastąpił wyraźny spadek zgłoszonych przypadków WZW typu A. W powiecie krapkowickim w latach 2019-2021 nie odnotowano zachorowań na WZW typu A. W roku 2022 zgłoszono 1 zachorowanie a w roku 2023 nie odnotowano zachorowań wywołanych wirusem zapalenia wątroby typu A

Zakażeniom HBV wywołujące zapalenie wątroby typu B oraz HAV wywołujące zapalenie wątroby typu A można zapobiegać w drodze szczepień ochronnych.

Wykres 12. Zapadalność na Wirusowe Zapalenie Wątroby typu A, B, C w latach 2008-2022

8. SZCZEPIENIA OCHRONNE

Polska podobnie jak inne kraje posiada wypracowany przez wiele lat system powszechnych szczepień ochronnych, który skutecznie zapobiega szerzeniu się groźnych chorób zakaźnych. Jest on systematycznie modyfikowany i dostosowywany do zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych. **Odporność zbiorowiskowa pojawiająca się przy zaszczepieniu dla poszczególnych chorób 95%-98% populacji skutecznie przecina możliwość epidemicznego szerzenia się zakażeń.**

Program Szczepień Ochronnych (PSO) jest jednym z najważniejszych programów profilaktycznych mających wpływ na stan zdrowia publicznego, szczególnie w odniesieniu do

stanu zdrowia dzieci i młodzieży. Jest on systematycznie modyfikowany, zgodnie z aktualną wiedzą medyczną z uwzględnieniem możliwości finansowych budżetu Ministra Zdrowia. Obowiązek poddawania się szczepieniom ma charakter powszechny i podlegają mu osoby przebywające na terenie Polski. Podstawą prawną do nałożenia obowiązku szczepień przeciw chorobom zakaźnym jest art.5 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych ludzi, który zobowiązuje osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące do poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym na zasadach określonych w ustawie, przy czym zgodnie z art.5 ust.2 ww. ustawy w odniesieniu do osób nieposiadających pełnej zdolności do czynności prawnych (m.in. dzieci), odpowiedzialność za wypełnienie tego obowiązku ponosi osoba sprawująca nad tą osobą prawną pieczę albo jej opiekun faktyczny (zwykle są to rodzice). Wykaz obowiązkowych szczepień ochronnych i grupy osób obowiązanych do poddania się tym szczepieniom zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych.

Program Szczepień Ochronnych uwzględnia choroby zakaźne objęte obowiązkiem szczepień ochronnych, osoby i grupy osób obowiązane do poddania się szczepieniom ochronnym.

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży na terenie powiatu krapkowickiego za 2023 r.

Tabela 2

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w % wg MZ – 54 za 2023r.				Ogółem średnia wyszczepialność w powiecie krapkowickim w % za 2023	Ogółem średnia wyszczepialność w powiecie krapkowickim w % w 2022 (dzieci doszczepione w roku 2023)
2018 – p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (dzieci w 6 roku życia)	2018 – p/odrze, świniec i różyczka (dzieci w 6 roku życia) dotyczy dzieci zaszczepionych II dawkami	2010 – p/tężcowi błonicy, krztuścowi (dzieci w 14 roku życia)	2005 p/tężcowi i błonicy (młodzież w 19 roku życia)		
1	2	3	4	5	6
66,61	66,93	75,19	64,72	69,11	88,80

W powiecie krapkowickim procent wyszczepialności wykazuje trend spadkowy. Od roku 2017 kiedy to osiągnięto średnią wyszczepialność na poziomie 98,2%, odnotowuje się spadek tej wartości i tak: w roku 2018 spadek o ok. 2 % i wyniósł 96,91%, w roku 2019 procent wyszczepialności wyniósł zaledwie 81,74%. Dzięki szczepieniom uzupełniającym prowadzonych w kolejnym roku tj. 2020 u dzieci, które z różnych przyczyn nie zostały poddane szczepieniu obowiązkowemu w danym roku kalendarzowym ogólny średni procent wyszczepialności w roku 2019 wyniósł 95,09. Również w 2021 roku wskaźniki dalej pokazują trend spadkowy – średnia wyszczepialność w powiecie za 2021 r. wyniosła 91,48 %. Dane z roku 2022 również nie są optymistyczne średnia wyszczepialność w omawianych rocznikach na koniec 2022 roku wyniosła 65,98 %. Po kolejnym roku sprawozdawczym tj. 2023, w którym uzupełniano szczepienia w rocznikach, które podlegały szczepieniom

obowiązkowym w 2022 roku uzyskano średnią wyszczepialność na poziomie 88,80 %. Szczepienia w rocznikach podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym w 2023 roku w grupach 5 – latków, 13 – latków oraz 18 – latków dały średnią wyszczepialność na poziomie 69,11 %. W dalszym ciągu należy dokładać wszelkich starań, aby w przeciągu kolejnego roku tj. 2024 prowadzić na bieżące szczepienia u dzieci, które zgodnie z wiekiem powinny przyjąć kolejne dawki szczepień ochronnych oraz uzupełnić brakujące szczepienia w rocznikach 2018, 2010, 2005 w celu podniesienia poziomów wyszczepialności w poszczególnych rocznikach do wynoszącego co najmniej 95%.

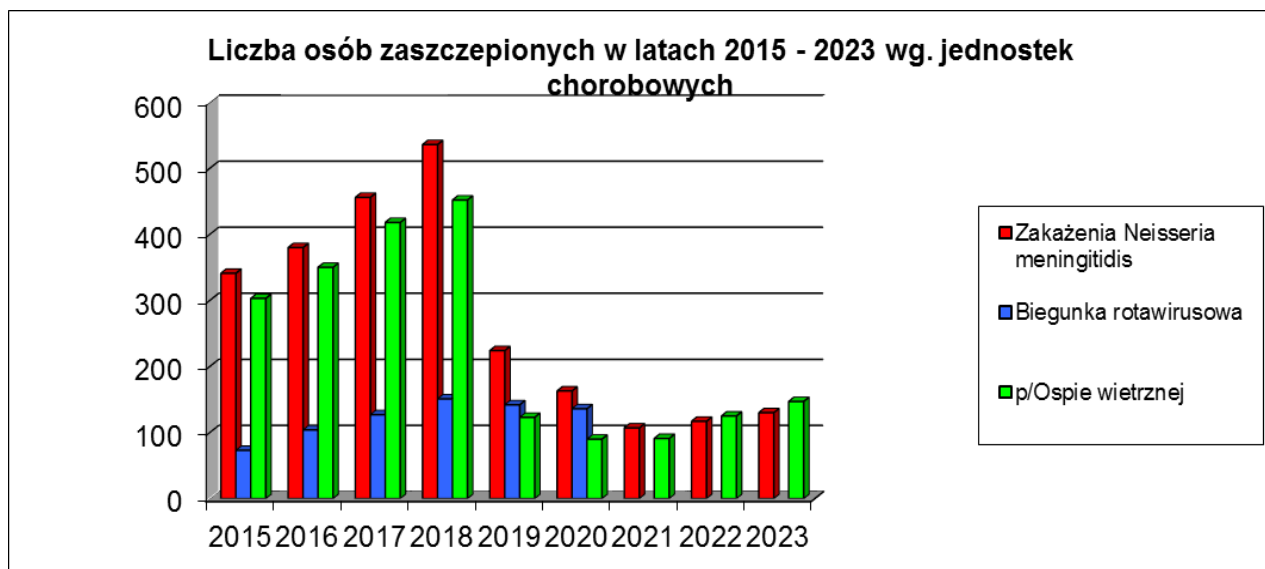
Niepokoi fakt, że coraz więcej rodziców i opiekunów prawnych dzieci, które podlegają obowiązkowym szczepieniom ochronnym odmawia wykonania szczepień swoich dzieci. Liczba dzieci w powiecie krapkowickim, które nie zostały poddane szczepieniom ochronnym na koniec 2022 roku wyniosła 182. Rodzice, opiekunowie prawni nie realizujący obowiązku szczepień na koniec 2022 r. to 190 osób. W 2023 roku była to liczba 174 dzieci a rodzice/opiekunowie prawni którzy nie zapewniają dzieciom dostępu do szczepień ochronnych to 169 osób. Dzięki wzmocnionym działaniom personelu punktów szczepień oraz pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach 21 rodziców podjęło kontynuację szczepień u swoich dzieci. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach wystawił 24 upomnienia w związku z uchylaniem się od obowiązku szczepień oraz skierował 8 wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego.

W powiecie krapkowickim w roku 2022 nie osiągnięto odporności populacyjnej. Brak realizacji obowiązku szczepień w kolejnych latach przedstawiał się następująco: Na koniec roku 2021r. było to 197 rodziców (opiekunów prawnych), którzy nie poddali szczepieniom swoich dzieci. W roku 2017 to 75 osób, w roku 2018 to 132 rodziców, w roku 2019 i w roku 2020 - 136.

Zapewnienie wysokiego odsetka osób uodpornionych w powiecie krapkowickim wspierane jest działaniami oświatowo- zdrowotnymi, propagującymi wiedzę o roli szczepień w zapobieganiu chorobom zakaźnym.

9. SZCZEPIENIA ZALECANE

Na wykresach 12 i 13 przedstawiono ilość osób zaszczepionych na niektóre szczepienia zalecane, na terenie powiatu krapkowickiego w latach 2015-2023.

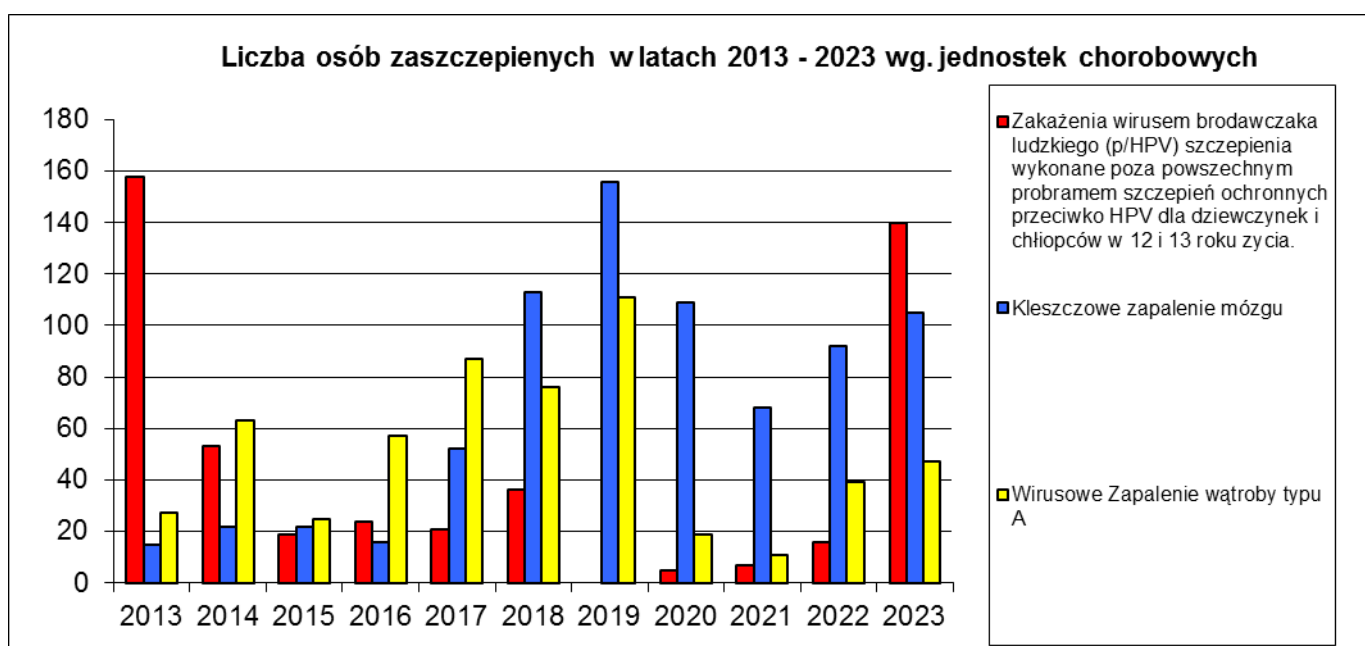

Wykres nr 13. Liczba osób zaszczepionych szczepieniami zalecanymi.

Jak wskazuje powyższy wykres liczba osób poddanych szczepieniom zalecanym w terenie powiatu krapkowickiego stale maleje. Szczepionkę przeciwko zakażeniom meningokokowym (*Neisseria meningitidis*) przyjęło 130 osób, większość bo aż 122 osoby w przedziale wiekowym 0-19 lat. Nieznacznie więcej niż w 2022 roku kiedy było to 117 osób. W roku 2021 – 107 w latach poprzednich liczby prezentowały się następująco: 2020 – 163, 2019 – 224, 2018 – 536.

Od 1 stycznia 2021 roku szczepienie przeciwko **rotawirusom** dołączyło do obowiązkowych i bezpłatnych szczepień w Polsce. Dotychczas to rodzice decydowali czy chcą zaszczepić swoje dziecko, a szczepienie było dodatkowo płatne. Liczba dzieci które otrzymały w roku 2023 szczepienia p/rotawirusom wyniosła 232

Z roku na rok zwiększa się liczba osób uodpornionych p/zakażeniem *Streptococcus pneumoniae* oraz p/ospie wietrznej. Związane jest to z rozszerzeniem w Programie Szczepień Ochronnych szczepień dzieci przeciwko zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* oraz p/ospie wietrznej z grup ryzyka. Od 01.10.2011 r. wszystkie dzieci urodzone przedwcześnie (przed ukończeniem 27 tygodnia ciąży) oraz dzieci do 5 – go roku życia z wadami wrodzonymi, po przeszczepie szpiku, zakażone HIV są szczepione przeciw pneumokokom w ramach kalendarza szczepień bezpłatnie. Jednocześnie wszystkie dzieci urodzone po 31.12.2016 r. zostały objęte szczepieniami w ramach szczepień populacyjnych. Tym samym dotychczasowa grupa dzieci z wysokiego ryzyka ciężkich zakażeń pneumokokowych została znacznie poszerzona. To ważny krok w redukcji zachorowań na ciężkie choroby pneumokokowe.. Szczepienia przeciw ospie wietrznej w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych oraz w ramach szczepień zalecanych wykonano u 147 osób.

Wykres nr 14. Liczba osób zaszczepionych wg. jednostek chorobowych – szczepienia zalecane.

Wykres przedstawia liczbę osób zaszczepionych p/WZW typu A, p/HPV oraz p/kleszczowemu zapaleniu mózgu w latach 2013 – 2023. Od 2021 roku można zauważyć stopniowy wzrost liczby osób przyjmujących te szczepienia. Szczególną uwagę należy zwrócić na szczepienia przeciwko wirusowi HPV.

Wirus HPV (Human Papillomavirus) to ludzki wirus brodawczaka. Wyróżnia się 150 typów HPV chorobotwórczych dla człowieka, wśród których, typy 16 i 18 należą do wysoko onkogennych typów wirusa, które odpowiadają za zmiany przedrakowe szyjki macicy i raka szyjki macicy. Do zakażenia HPV dochodzi drogą płciową, najczęściej w początkowym okresie po rozpoczęciu aktywności seksualnej. Rak szyjki macicy jest drugim pod względem częstości występowania nowotworem złośliwym u kobiet na świecie. **Obwieszczeniem z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych, dla których zakup szczepionek został objęty finansowaniem ministra właściwego do spraw zdrowia wprowadzono bezpłatne szczepienia przeciwko HPV dla dziewcząt i chłopców w 12 i 13 roku życia do ukończenia 14 roku życia w schemacie 2-dawkowym.** Szczepienia rozpoczęto od dnia 1 czerwca 2023 r. Oznacza to iż rodzice dzieci w 12 i 13 roku życia mają możliwość zaszczepienia swoich dzieci za darmo przeciwko wirusowi HPV. Szczepienie nie jest obowiązkowe. Na wykresie 13 przedstawiono szczepienia przeciwko HPV wykonane poza powszechnym programem szczepień przeciwko HPV opisanym powyżej. Dane o tych szczepieniach zbierane są w elektronicznym systemie rejestracji prowadzonym przez Centrum e-zdrowia. Widać wyraźny wzrost zrealizowanych szczepień. Po za powszechnym programem szczepień zaszczepiono 123 dziewczynki w przedziałach wiekowych 0-9, 15-19, >20 oraz 17 chłopców a takich samych przedziałach wiekowych.

Przeciwko WZW typu A w roku 2022 zostało zaszczepionych 47 osób. Największy odsetek osób zaszczepionych to osoby dorosłe, a szczepienie wykonano w związku z podróżami do rejonów, w których endemicznie występuje zapalenie wątroby typu A.

10. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i zwalczania AIDS

HIV to ludzki wirus upośledzenia (niedoboru) odporności. Może wywołać zespół nabytego upośledzenia odporności – AIDS. Problem HIV i AIDS na świecie jest jednym z głównych problemów zdrowia publicznego. Według danych UNAIDS pod koniec 2016 r. na świecie żyło około 36,7 milionów osób z HIV/AIDS.

Podstawowym dokumentem wyznaczającym politykę państwa w zakresie zapobiegania HIV i zwalczania AIDS jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS na lata 2017–2021, który zakłada podjęcie działań w pięciu obszarach:

1. Zapobiegania zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa.
2. Zapobiegania zakażeniom HIV wśród osób o zwiększonym poziomie zachorowań ryzykownych.
3. Wsparcia i opieki zdrowotnej dla osób zakażonych HIV i chorych na AIDS.
4. Współpracy międzynarodowej.
5. Monitoringu.

Celem Programu jest realizacja ograniczenia i zapobiegania oraz rozprzestrzeniania się zakażeń HIV wśród ogółu społeczeństwa poprzez zapewnienie dostępu do wiarygodnych źródeł informacji i edukację zdrowotną oraz wzmacnianie postaw prospołecznych.

W tabelach oraz na wykresach poniżej zestawiono dane dotyczące nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV oraz zachorowań na AIDS w województwie opolskim, powiecie krapkowickim i w Polsce. Opracowanie tabelaryczne przygotowane przez WSSE w Opolu.

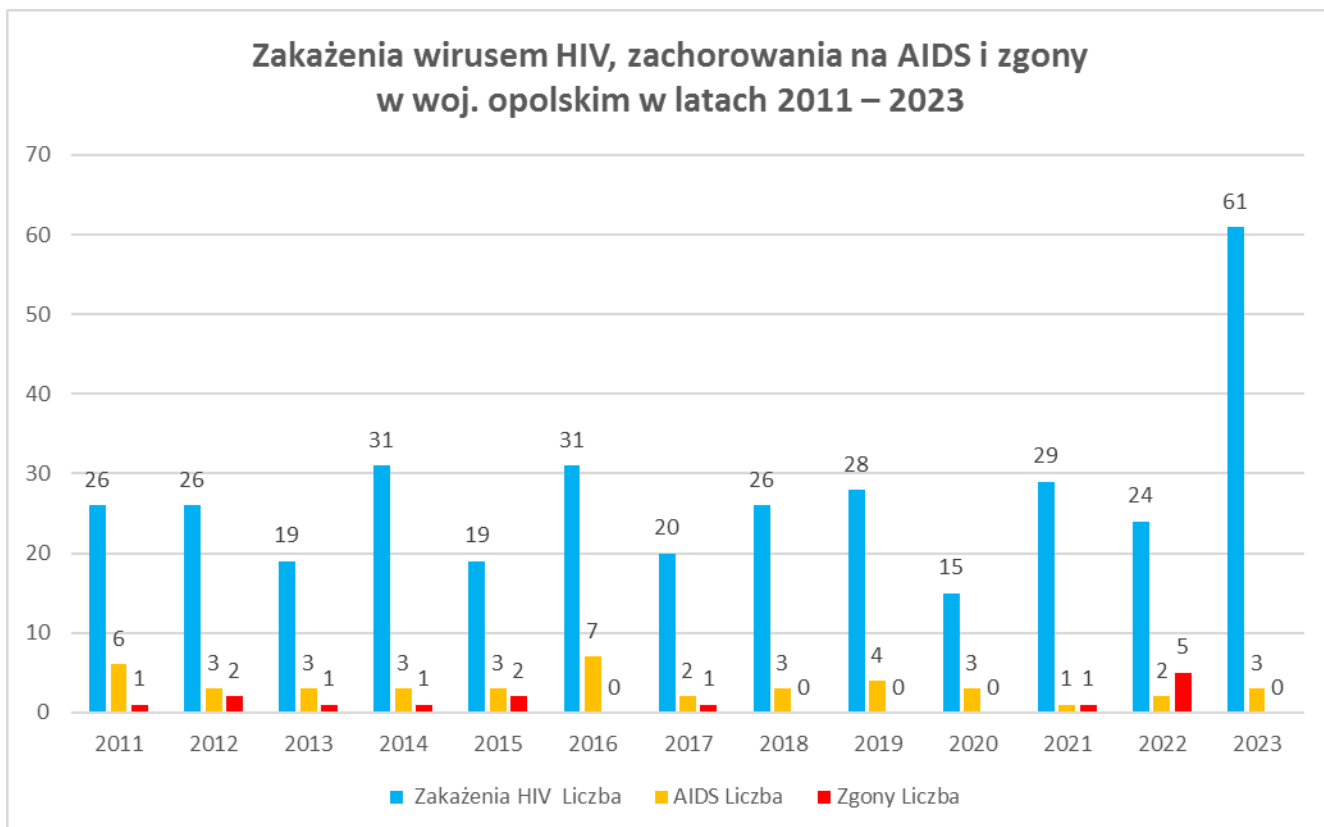
Kwartalne zestawienie nowych zakażeń HIV, zachorowań na AIDS i zgonów z powodu AIDS w 2023 r. w woj. opolskim

Kwartaly w 2023 r.	Liczba osób zakażonych wirusem HIV/pleć/grupa ryzyka/okoliczności wykrycia HIV	Liczba zachorowań na AIDS/pleć/grupa ryzyka	Liczba zgonów/pleć/grupa ryzyka
I	9/6 K i 3 M/ 1 kont. homos. 1 bd	0	0
II	25/10 K - w tym 1 kontakty heteros. 15 M – 6 bd	1 M/bd	0
III	20 / 9 K - 1 zakażenie wertykalne, 1 kontakty heteros., 2 bd/ 11 M – 2 kontakty homos.1 dawca krwi, 5 bd	2/1 M/ kont. homos. 1K/	0
IV	7 / 2M i 5K	0	0
Razem	61	3	0

**Dane skumulowane zakażeń wirusem HIV, zachorowań na AIDS i zgonów
w woj. opolskim w latach 1985 – 2023**

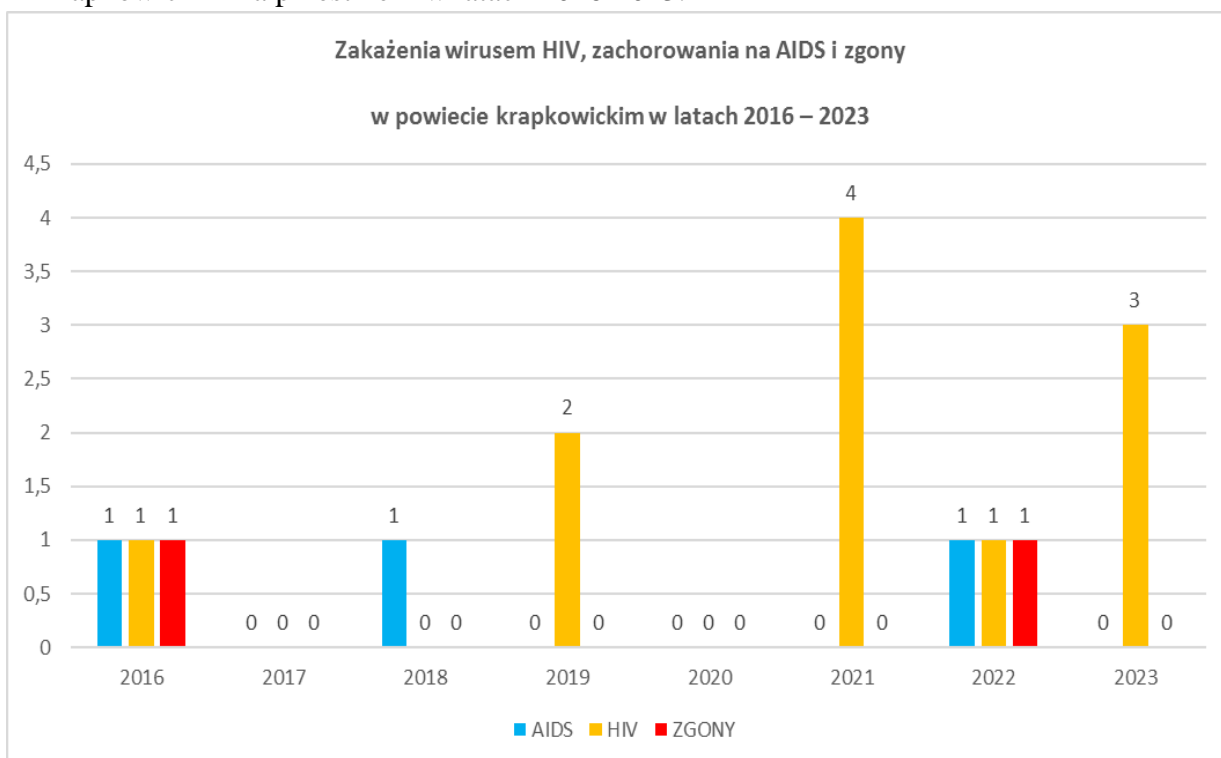
Lata	Zakażenia HIV		AIDS		Zgony	
	Liczba	Dane skumulowane	Liczba	Dane skumulowane	Liczba	Dane skumulowane
1985-2010	250	250	64	64	30	30
2011	26	276	6	70	1	31
2012	26	302	3	73	2	33
2013	19	321	3	76	1	34
2014	31	352	3	79	1	35
2015	19	371	3	82	2	37
2016	31	402	7	89	0	37
2017	20	422	2	91	1	38
2018	26	448	3	94	0	38
2019	28	476	4	98	0	38
2020	15	491	3	101	0	38
2021	29	520	1	102	1	39
2022	24	544	3	105	5	44
2023 (01.01– 31.12.2023)	61	605	3	108	0	44

(Opracowanie tabelaryczne WSSE w Opolu)

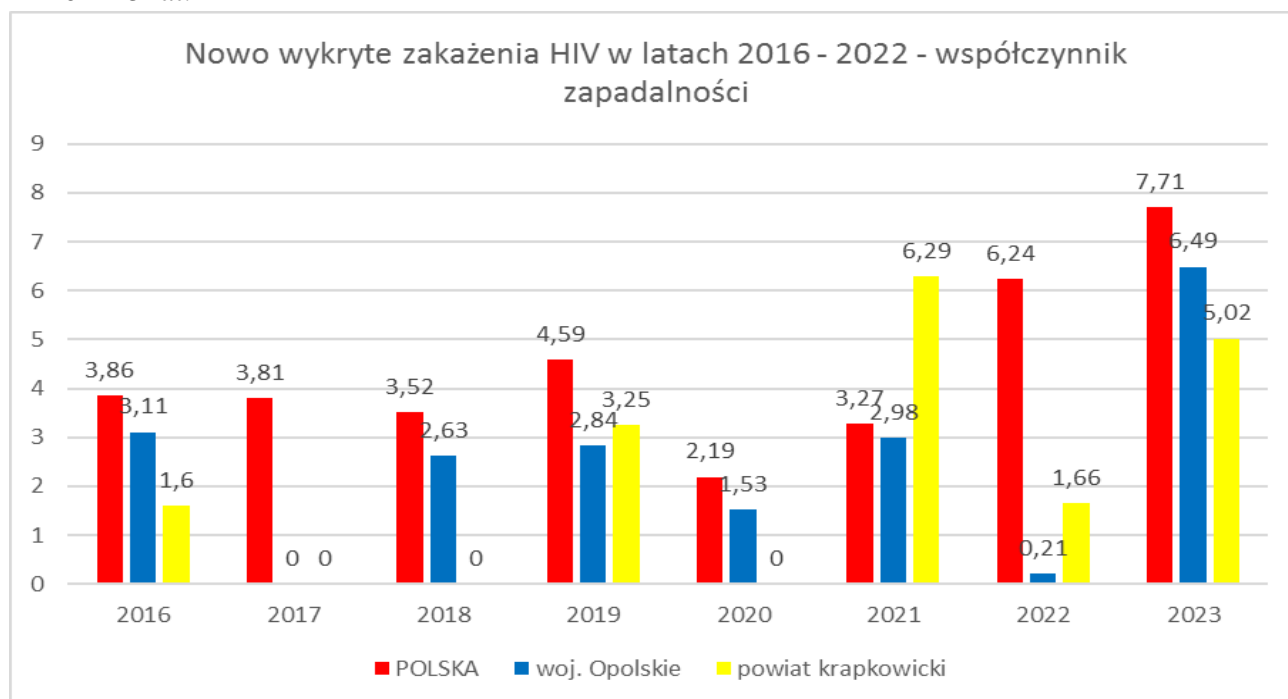

Wykresy nr 15 i 16 Zachorowania na HIV i AIDS w województwie opolskim oraz powiecie krapkowickim.

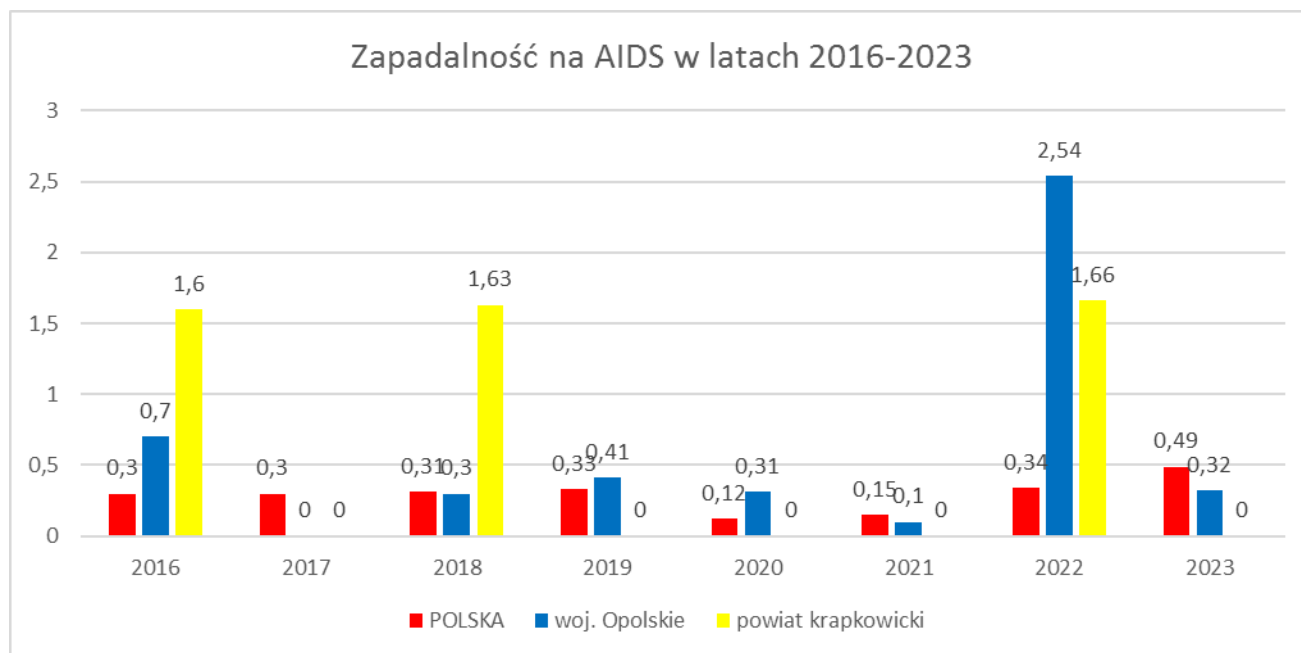
Wykres 16 zestawia wykryte zakażenia HIV, zachorowania na AIDS oraz zgony w powiecie krapkowickim na przestrzeni w latach 2016-2023.

Zakażenia stwierdzone w powiecie krapkowickim dotyczą grupy wiekowej w przedziale od 20 – 45 lat.

Wykres 17. Nowo wykryte zakażenia HIV na przestrzeni lat 2016-2023 w Polsce, woj. opolskim oraz powiecie krapkowickim.

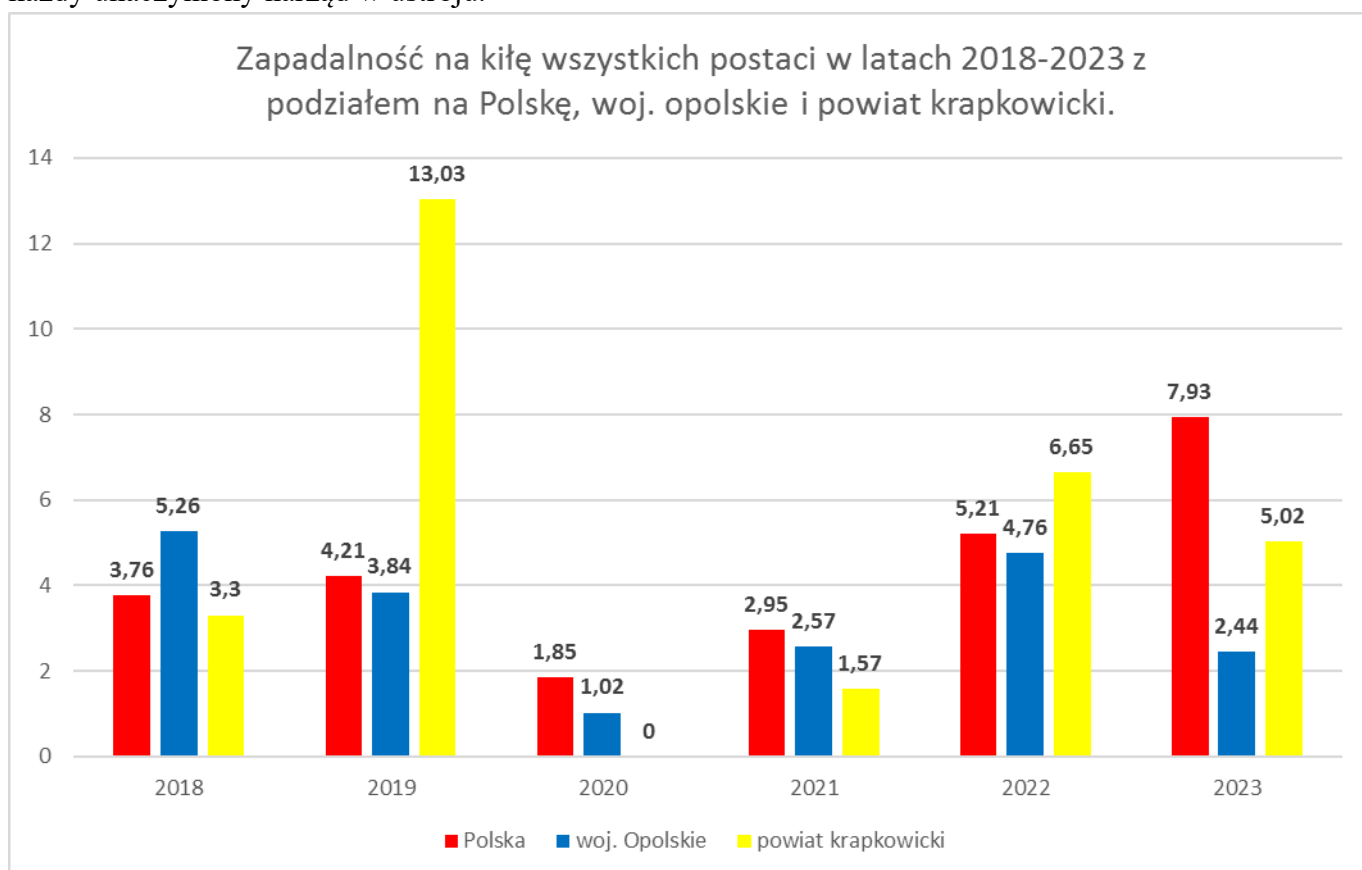

Wykres 18. Zapadalność na AIDS na przestrzeni lat 2016-2022

Corocznie pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia z 16 wojewódzkich stacji sanitarno-epidemiologicznych oraz 318 powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych włączają się w realizację Programu, którego koordynatorem jest Krajowe Centrum ds. AIDS w celu podniesienia wiedzy społeczeństwa na temat zakażeń wirusem HIV, profilaktyki oraz dostępu do bezpłatnych badań przesiewowych lub leczenia antyretrowirusowego.

11. KIŁA

Kiła (*sypphilis, lues*) jest układową chorobą bakteryjną wywołaną przez krętka bladego (*Treponema pallidum* subsp. *pallidum*) przenoszona głównie poprzez kontakty seksualne lub u kobiet w ciąży przez łożysko na płód. Ze względu na bogatą symptomatologię obejmującą skórę oraz błony śluzowe diagnostyka i leczenie kiły powinny pozostawać w kompetencjach specjalistów z zakresu dermatologii i wenerologii. Kiłę dzieli się na wczesną, do 2 lat od zakażenia, obejmującą tzw. pierwszy i drugi okres choroby i kiłę bezobjawową wczesną oraz kiłę późną. Ta może przebiegać jako kiła utajona lub objawowa późna, tocząca się w obrębie różnych narządów, najczęściej w ośrodkowym układzie nerwowym, układzie krążenia, różnych narządach wewnętrznych, skórze, kościach. Zmiany chorobowe mogą obejmować każdy unaczyniony narząd w ustroju.

Wykres 19. Zapadalność na kiłę wszystkich postaci (bez kiły wrodzonej).

Mimo wielu kampanii informacyjnych, dotyczących problematyki zakażeń intymnych (w szczególności AIDS) i wzrostu wiedzy społeczeństwa – nie obserwuje się spadku liczby nowych zachorowań w skali kraju. Późno wykryta kiła stanowi poważny problem zdrowotny, gdyż późno wykryte zakażenie krętkiem *Treponema pallidum* jest przyczyną wielu ciężkich powikłań, obejmujących m.in. układ nerwowy, a nieleczone może doprowadzić do śmierci. Do następstw zakażenia wrodzonego należą wielonarządowe wady, deformacje kości, a nawet śmierć płodu. Zachorowania odnotowane w powiecie krapkowickim dotyczą osób w wieku od 25 – do 70 lat.

12. Stan sanitarny – działalność lecznicza wykonywana w formie indywidualnych praktyk zawodowych.

Do działalności leczniczej wykonywanych w formie indywidualnych praktyk zawodowych należą:

- Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie;
- Indywidualne praktyki lekarzy dentyków i indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków;
- Indywidualne praktyki pielęgniarek, grupowe praktyki pielęgniarek.

W tabeli przedstawiono liczbę praktyk zawodowych na dzień 31 grudnia 2022r. Nieprawidłowości stwierdzono w dwóch placówkach.

Stan sanitarny indywidualnych praktyk zawodowych

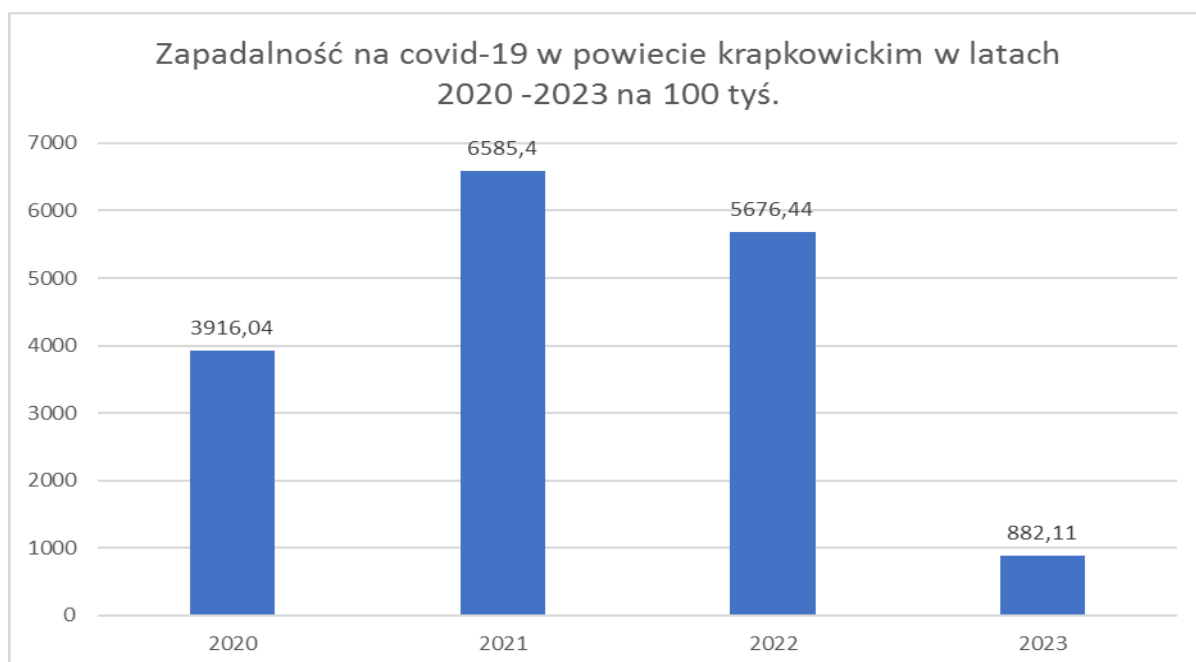
Tabela 3

Rok	Liczba indywidualnych praktyk lekarskich wg ewidencji	Liczba skontrolowanych praktyk	Liczba praktyk lekarskich ze złym stanem sanitarnym
2013	76	48	1
2014	75	49	0
2015	78	61	3
2016	85	51	3
2017	80	58	0
2018	80	53	0
2019	76	46	0
2020	76	5	0
2021	74	8	0
2022	68	27	2
2023	67	36	0

13. ANALIZA EPIDEMIOLOGICZNA SARS-CoV-2 W POWIECIE KRAPKOWICKIM

W dniu 12 maja 2022 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1027). Wprowadzony wówczas stan zagrożenia epidemicznego na terenie Polski został zniesiony z dniem 1 lipca 2023 roku (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. Dz. U. 2023 r. poz. 1118). Oznaczało to zniesienie ostatnich obostrzeń takich jak noszenie maseczek medycznych w placówkach ochrony zdrowia (przychodnie, szpitale).

W roku 2023 liczba przypadków zachorowań znacząco spadła w porównaniu do lat ubiegłych. Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach ogółem zgłoszono 527 przypadki covid-19, które zgodnie z definicją przypadku zakwalifikowano jako: 314 przypadki możliwe oraz 213 przypadki potwierdzone. Porównanie zapadalności w latach 2020 – 2023 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 20. Zapadalność na covid-19 w latach 2020-2023 na 100 tyś. mieszkańców w powiecie krapkowickim.

Ogólnie stan chorych można było określać jako dobry i stabilny. Najczęstsze objawy wśród osób chorych powiatu krapkowickiego to: kaszel, duszność, podwyższona temperatura ciała oscylująca między 37.5^oC do 39.5^oC, ogólne osłabienie, bóle mięśni i stawów oraz rzadziej utrata smaku i węchu. Do PSSE w Krapkowicach zgłoszono również 4 zgony z powodu covid-19 osób z chorobami przewlekłymi w grupie wiekowej 80+.

Z powiatu krapkowickiego za pośrednictwem Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu 24 próbki od osób chorych wytypowano do sekwencjonowania i monitorowania wariantów alertowych. Z przeprowadzonych badań wynika, iż wariantem najczęściej występującym był wariant omicron i jego podtypy.

14. SYTUACJA CHOROÓB ZAKAŻNYCH W POWIECIE KRAPKOWICKIM POD KĄTEM DZIAŁAŃ WOJENNYCH NA UKRAINIE.

W związku z trwającą wojną na Ukrainie Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Krapkowicach prowadzi czynny monitoring zgłaszanych chorób zakaźnych pod kątem ich występowania wśród ludności ze statusem uchodźcy wojennego. Sytuację epidemiologiczną można określić jako pomyślną. Do końca roku 2023 zgłoszono 26 przypadków choroby zakaźnej u osób o statusie uchodźcy. Dla porównania w roku 2022 było to 31 przypadków. Najwięcej chorób zgłoszono w grupie chorób dziecięcych takich jak: ospa wietrzna – 14 przypadków, płonica – 4 przypadki. Odnotowano również przypadki zachorowania na covid-19 oraz grypy – po 2 przypadki. Pozostałe choroby dotyczyły: pogryzienie (narażenie na wściekliznę) – 1, zarejestrowano po jednym przypadku nosiciela wirusa HIV i HCV, odnotowano 1 zakażenie wywołane bakterią *Clostridioides difficile*. Nie odnotowano zachorowań o charakterze ogniska.

WNIOSKI:

Należy zwrócić szczególną uwagę:

- Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu pomyślna. Z uwagi na zniesienie obostrzeń, które obowiązywały w czasie trwania pandemii covid-19 zauważalny jest wzrost zachorowań na niektóre choroby zakaźne, jednak nie świadczy on o pogorszeniu się sytuacji epidemiologicznej w powiecie.
- Nadal bardzo ważne jest przekazywaniu społeczeństwu informacji na temat korzyści zdrowotnych wynikających ze szczepień ochronnych, w tym szczepień p/COVID 19 oraz grypie.
- Tak jak w latach ubiegłych, w dalszym ciągu, należy dążyć do podniesienia poziomu wiedzy społeczeństwa nt. zapobiegania chorobom zakaźnym na drodze szczepień ochronnych ze względu na coraz bardziej widoczny w powiecie ruch antyszczepionkowy i spadek poziomu zaszczepienia dzieci i młodzieży. Istnieje konieczność podniesienia stopnia wyszczepialności dzieci i młodzieży przeciwko chorobom zakaźnym zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych szczególnie w tych rocznikach, w których % nie przekracza 95 %.

W ZAKRESIE ODDZIAŁU HIGIENY PRACY

NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAM

Oddział Higieny Pracy prowadzi nadzór sanitarny w zakładach pracy w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy oraz w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

W ewidencji w 2023r. znajdowało się 189 zakładów zatrudniających 12 145 pracowników.

Nadal największą liczbę zatrudnionych odnotowano w działalności ujętej w:
PKD 43 - roboty budowlane specjalistyczne - 3862 zatrudnionych pracowników,
PKD 19 - wytwarzanie i przetwarzanie koksu - 1469 zatrudnionych pracowników,
PKD 23 - produkcja cementu, wapna i gipsu, produkcja wyrobów z betonu, cementu i gipsu - 980 zatrudnionych pracowników,

Struktura podmiotów gospodarczych wg zatrudnienia od wielu lat pozostaje na podobnym poziomie i w 2023r. kształtowała się następująco:

- 77 zakładów zatrudniających do 9 pracowników,
- 73 zakłady zatrudniające od 10 do 49 pracowników,
- 32 zakłady zatrudniające od 50 do 249 pracowników,
- 7 zakładów zatrudniających 250 i więcej pracowników.

W 2023r. przeprowadzono 101 kontroli w 54 zakładach pracy zatrudniających pracowników. Zakres przeprowadzonych kontroli obejmował kontrole przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy oraz przestrzegania przepisów prawnych w zakresie chemikaliów, w tym produktów biobójczych, detergentów oraz prekursorów narkotyków.

W 2023r. w 7 skontrolowanych zakładach stwierdzono przekroczenie Najwyższych Dopuszczalnych Natężeń hałasu. Ogółem na terenie powiatu w 16 zakładach stwierdzane są przekroczenia wartości dopuszczalnych czynników szkodliwych.

Przekroczenia stwierdzono w zakładach o profilu produkcji:
PKD 16 – produkcja wyrobów z drewna z wyłączeniem mebli – 1 zakład,
PKD 22 – produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych – 1 zakład,
PKD 23 – produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – 2 zakłady,

PKD 25 – produkcja metalowych wyrobów gotowych – 1 zakład,
 PKD 31 – produkcja mebli – 1 zakład,
 PKD 38 – zbieranie, przetwarzanie, unieszkodliwianie odpadów – 1 zakład.

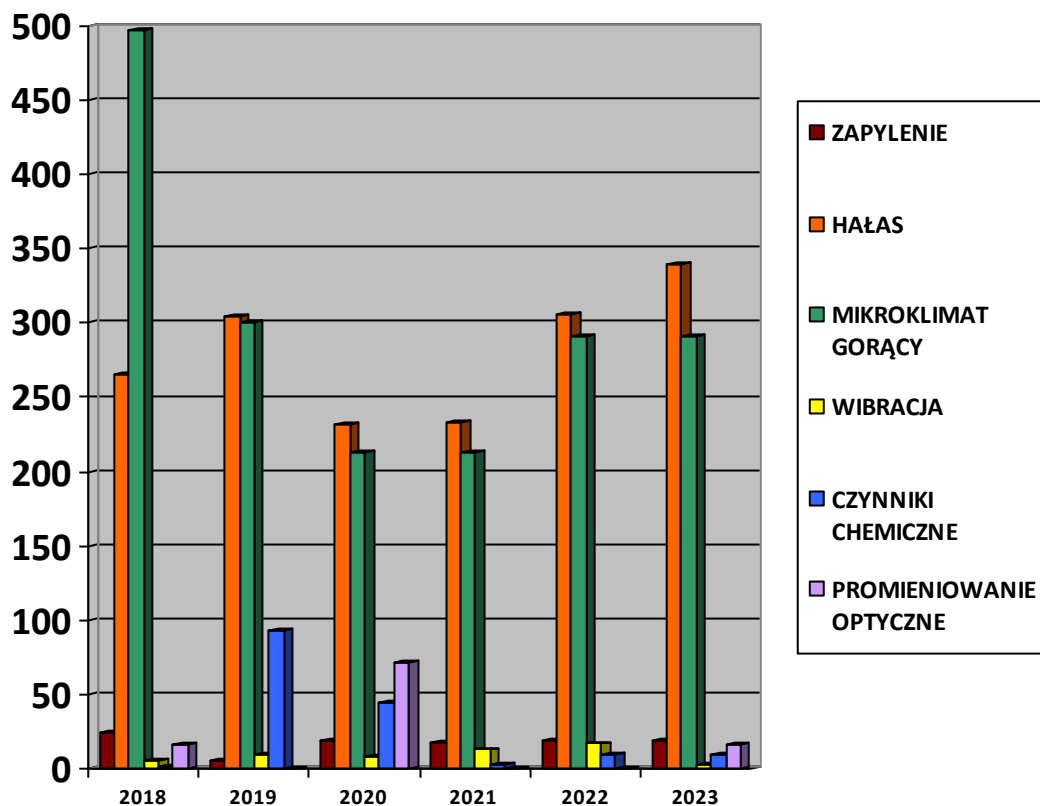
W 2023r. w warunkach narażenia na szkodliwe czynniki środowiska pracy pracowało 629 pracowników (pracownik liczony 1 raz).

Narażenie na poszczególne czynniki szkodliwe:

- 19 pracowników pracowało w przekroczeniach zapylenia,
- 10 pracowników pracowało w przekroczeniach czynników chemicznych,
- 340 pracowników pracowało w przekroczeniach hałasu,
- 3 pracowników pracowało w przekroczeniach wibracji,
- 291 pracowników pracowało w przekroczeniach mikroklimatu gorącego,

Liczba osób pracujących w warunkach przekroczenia wartości dopuszczalnych czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy na przestrzeni 2018-2023 roku.

Rok/liczba zakładów w ewidencji	Liczba zakładów skontrolowanych/ liczba pracowników	Liczba zakładów, w których stwierdzono przekroczenia	Liczba pracujących w warunkach przekroczenia NDS/NDN						
			ogółem	zapylenie	hałas	mikroklimat gorący	wibracja (drgania mech.)	Czynniki chemiczne	promieniowanie optyczne (podczerwień, nadfiolet)
2018/159	53/3457.	5	683	24	266	497	6	2	16
2019/175	70/9037	8	551	5	304	300	10	93	0
2020/176	27/5018	6	494	19	232	213	8	44	72
2021/191	45/11 297	5	474	18	233	213	13	3	0
2022/173	52/11 179	3	600	19	306	291	17	10	0
2023/189	64/12 144	7	629	19	340	291	3	10	16

Liczba osób pracujących w warunkach przekroczenia wartości dopuszczalnych czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy na przestrzeni 2018-2023 roku.

W środowisku pracy w 35 podległych zakładach występuje narażenie/kontakt pracowników na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Skontrolowano 16 zakładów pracy, w których jest narażonych 524 osób, w tym 53 kobiety, tj.:

- PKD 16 - 7 zakładów,
- PKD 19 - 2 zakłady,
- PKD 20 - 1 zakład,
- PKD 23 - 1 zakład,
- PKD 31 - 1 zakład,
- PKD 33 - 1 zakład,
- PKD 39 - 1 zakład,
- PKD 71 - 1 zakład,
- PKD 84 - 1 zakład.

W 43 zakładach pracy występuje potencjalne narażenie na **szkodliwe czynniki biologiczne**. Skontrolowano 9 zakładów, w których narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne z 2 i 3 grupy zagrożenia było 203 osoby.

W ewidencji Oddziału znajduje się 2 producentów, 4 formulatorów, 16 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin oraz 147 podmiotów stosujących substancje chemiczne i mieszaniny w działalności zawodowej.

Zgodnie z przyjętymi priorytetami, w roku 2023 kontynuowano również wzmożony nadzór nad wprowadzanymi i stosowanymi środkami chemicznymi, w tym również detergentami oraz produktami biobójczymi.

Dokonano oceny 196 produktów chemicznych, w tym pod kątem oznakowania opakowania, kart charakterystyki oraz wymogów prawa biobójczego i detergentowego. Nadzorem objęto zarówno producentów jak i wprowadzających do obrotu środki chemiczne. Sprawy dotyczące kwestionowanych produktów przekazywano do właściwych PPIS na terenie, których znajdują się producenci / dostawcy.

Postępowanie administracyjne

W 2023r. wydano 15 decyzji administracyjnych, w tym 7 decyzji umarzających postępowanie oraz 3 decyzje zmieniające termin.

5 decyzji dotyczących prowadzonego postępowania administracyjnego, zawierało 29 nakazów tj.:

- ogólne przepisy BHP – 4 nakazy dotyczące:

- doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarnohigienicznego pomieszczeń i urządzeń higienicznosanitarnych,

- w zakresie I pomocy medycznej – 3 nakazy dotyczące:

- zapewnienia systemu udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku poprzez:
 - a) zapewnienie apteczek wyposażonych w środki do udzielania pierwszej pomocy,
 - b) sporządzenie wykazu osób wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy,
 - c) wywieszenie przy apteczkach instrukcji o udzielaniu pierwszej pomocy w razie wypadku,

- w zakresie oceny ryzyka zawodowego – 4 nakazy dotyczące:

- zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy poprzez uwzględnienie szczegółowych wymagań określonych przepisami prawa w zakresie czynników szkodliwych dla zdrowia,

- w zakresie obniżenia NDN i NDS – 2 nakazy dotyczące:

- wdrożenia planu poprawy warunków pracy w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami czynników szkodliwych dla zdrowia,

- w zakresie badań i pomiarów środowiska pracy – 4 nakazy dotyczące:

- przedstawienia wyników pomiarów potwierdzających wykonanie planu w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami czynników szkodliwych dla zdrowia (3 nakazy),
- przeprowadzenia pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy (1 nakaz),

- w zakresie czynników rakotwórczych - 4 nakazy dotyczące:

- zaprowadzenia „Rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, (1 nakaz)
- zaprowadzenia „Rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym”, (1 nakaz)
- przekazywania do Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pisemnej informacji o substancjach, mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, które występują w zakładzie pracy, (1 nakaz),
- przeszkolenia pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia wynikającego z oceny narażenia na działanie procesu technologicznego o działaniu rakotwórczym - prac związanych z narażeniem na pył drewna oraz poinformowanie pracowników o narażeniu na pył drewna (1 nakaz),

- w zakresie prawa biobójczego:

- wprowadzanie do obrotu – 8 nakazów.

- udostępnianie na rynku – 0 nakazów,

- stosowanie w działalności zawodowej – 0 nakazów.

- zamieszczenie na etykiecie produktu biobójczego KATRIN Hand Sanitizing Gel o pojemności 500ml:
 - a) danych podmiotu odpowiedzialnego,
 - b) informacji dotyczących udzielania pierwszej pomocy,
- zamieszczenie na etykiecie produktu biobójczego KATRIN Hand Sanitizing Gel o pojemności 1000ml:
 - a) numeru pozwolenia na obrót produktem biobójczym,
 - b) danych podmiotu odpowiedzialnego,
 - c) informacji dotyczących udzielania pierwszej pomocy,
- zamieszczenie na etykiecie produktu biobójczego KATRIN Sanitizing Foamwash:
 - a) numeru pozwolenia na obrót produktem biobójczym,
 - b) danych podmiotu odpowiedzialnego,
 - c) informacji dotyczących udzielania pierwszej pomocy,

W zawiązku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 13 decyzji płatniczych.

Choroby zawodowe

W 2023r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach wpłynęło 1 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej.

Wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej

W toku prowadzonych postępowań wydano 3 postanowienia.

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych na przestrzeni 2008-2023r.

Rok	Liczba stwierdzonych chorób	Pozycja w wykazie chorób zawodowych / nazwa stwierdzonej choroby.
2008	2	<ul style="list-style-type: none"> • 22.3 - zespół wibracyjny - postać mieszaną : naczyniowo-nerwową i kostno-stawową, • 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuc
2009	1	<ul style="list-style-type: none"> • 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca
2010	2	<ul style="list-style-type: none"> • 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca, • 15.3 - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat- niedowład mięśni wewnętrznych krtani z niedomykalnością fonacyjną głośni i stałą dysfonią
2011	2	<ul style="list-style-type: none"> • 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca
2012	1	<ul style="list-style-type: none"> • 17.1 - .nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca
2013	2	<ul style="list-style-type: none"> • 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca i oskrzela, • 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa- borelioza.
2014	1	<ul style="list-style-type: none"> • 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca, rak oskrzela.
2015	3	<ul style="list-style-type: none"> • 7.1 - zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych – postać ostra i podostra, • 15.2 - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane

		nadmiernym wysiłkiem głosowym , trwającym co najmniej 15 lat – wtórne zmiany przerostowe, • 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca, rak oskrzela)
2016	1	• 18.1 - alergiczne kontaktowe zapalenie skóry pochodzenia zawodowego.
2017	2	• 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca, rak oskrzela, • 15.3 - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym , trwającym co najmniej 15 lat – niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią.
2018	1	• 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa-borelioza.
2019	3	• poz. 26 wykazu chorób zawodowych - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (borelioza) – 2, • poz. 20 zespół cieśni w obrębie nadgarstka - 1.
2020	0	-
2021	0	-
2022	0	-
2023	0	-

Podsumowanie:

Głównym celem kontroli Oddziału Higieny Pracy jest przeciwdziałanie warunkom pracy, które mogą doprowadzić do powstawania chorób zawodowych.

Na podstawie prowadzonego nadzoru w 2023r. stwierdzono stabilny stan sanitarno-higieniczny w podległych zakładach pracy. Przedsiębiorstwa coraz chętniej i częściej inwestują w poprawę warunków pracy i działania profilaktyczne przyczyniające się do ochrony zdrowia pracowników. Potwierdzeniem powyższego jest brak odnotowanych przypadków chorób zawodowych od 2020r.

Poziom narażenia na poszczególne czynniki szkodliwe dla zdrowia utrzymuje się na zrównoważonym poziomie na przełomie ostatnich lat. Analogicznie jak w latach ubiegłych, najwięcej osób pracowało w warunkach przekroczenia Najwyższego Dopuszczalnego Natężenia hałasu oraz mikroklimatu gorącego.

Na przełomie ostatnich lat nastąpił wzrost liczby osób pracujących (stolarzy) w warunkach narażenia na substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne

o działaniu rakotwórczym lub mutagennym ze względu zmiany prawne dotyczące pyłów drewna. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, działanie rakotwórcze lub mutagenne wykazują wszystkie prace związane z narażeniem na pyły drewna. Nadal głównym źródłem narażenia na czynniki rakotwórcze w powiecie pozostaje proces produkcji koksu, który odbywa się w zakładach koksowniczych w Zdieszowicach.

W roku 2023 szczególną uwagę poświęcono działaniom edukacyjnym w zakresie podnoszenia świadomości podmiotów kontrolowanych w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych. Podczas czynności kontrolnych szeroko omawiano przedmiotowy zakres. Dodatkowo przeprowadzono szkolenia w zakresie gospodarki chemikaliami i produktami biobójczymi.

W ZAKRESIE ODDZIAŁU HIGIENY KOMUNALNEJ

A. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu sprawowany jest przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Jakość wody przeznaczanej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi. W celu sprawowania właściwego nadzoru nad jakością wody przeprowadzane jest urzędowe badanie wody przeznaczanej do spożycia, które odbywa się w oparciu o opracowany roczny harmonogram próbkobrania. Badania jakości wody do spożycia wykonywane są w Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, które posiada udokumentowany system jakości badań zatwierdzony przez Polskie Centrum Akredytacyjne certyfikatem akredytacji laboratorium badawczego Nr AB 519.

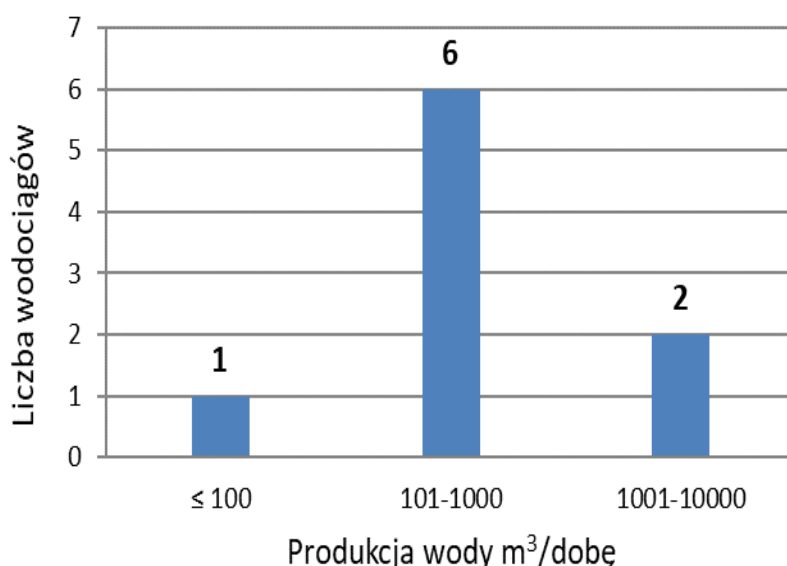
1. Zaopatrzenie ludności w wodę

W powiecie krapkowskim działa 9 wodociągów sieciowych zaopatrujących w wodę 58,80 tys. ludzi.

W ramach urzędowej kontroli jakości wody przeznaczanej do spożycia pobrano do badań:

- w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych : 146 próbek wody,
- w kierunku oznaczeń fizykochemicznych : 56 próbek wody.

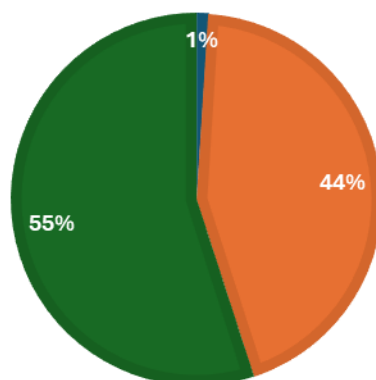
Liczba wodociągów na terenie powiatu w zależności od wielkości produkcji wody m³/dobę:

Struktura wodociągów w powiecie pozwala na $\approx 100\%$ zaopatrzenie mieszkańców w wodę wodociągową.

Liczba mieszkańców powiatu zaopatrywanych w wodę przez poszczególne grupy wodociągów w zależności od produkcji wody.

- 1. produkcja wody ≤100 m³/dobę
- 2. produkcja wody 101-1000 m³/dobę
- 3. produkcja wody 1001-10000 m³/dobę

Woda wykorzystywana do zbiorowego zaopatrzenia ludności pozyskiwana jest z ujęć podziemnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia jeśli spełnia określone wymagania sanitarne.

Przekroczenie parametrów (czy to fizykochemicznych, czy mikrobiologicznych) wymaga każdorazowo dokonania oceny i oszacowania ryzyka potencjalnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów oraz określenia jej przydatności do spożycia. Ocena jakości wody jest sporządzana osobno dla każdego z wodociągów.

Na podstawie wydawanych za rok 2023 *rocznych ocen przydatności wody do spożycia* Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach przeprowadził **obszarową ocenę jakości wody** i oszacował ryzyko zdrowotne konsumentów.

Lp	Producent wody (nazwa, adres)	Eksploatowany wodociąg (zaopatrywane miejscowości)	Produkcja wody (m ³ /d)	Liczba zaopatrywanych ludności (tys.)	Uzdatnianie wody (metody)	Kwestionowane parametry -ilość dni przekroczeń w roku	Jakość wody na koniec 2023 r.- kwestionowane parametry
1. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę							

1	Wodociąg i Kanalizacja Sp. z o.o. Krapkowitz ul. B. Czecha 1	Krapkowitz (Krapkowitz, Gwoździce, Rogów Op., Dąbrówka Górna, Steblów, Żywocice, Pietna, Borek, Kórnicza, Ściborowice, Odrowąż, Posiłek, Wesoła, Jarczowice, Żużela)	3000	21,5	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja (w razie potrzeby)	bakterie grupy coli - 5 dni (od 13 do 17 czerwca 2023r.)	przydatna do spożycia
2	Komunalne Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Gogolin Sp. z o.o. Ligonia 15	Gogolin: (Gogolin, Góraźdże, Chorula, Malnia, Obrowiec, Strzebnów, Wygoda)	900	9,0	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja	bakterie grupy coli - 15 dni (od 20 czerwca do 4 lipca 2023r.)	przydatna do spożycia
3		Kamień Śląski (Kamień Śląski, Kamionek)	270	1,8	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja	-	przydatna do spożycia
4		Zakrzów (Zakrzów, Dąbrówka Dolna, Dalnia)	70	0,6	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja	azotany (365 dni)	*przydatna do spożycia,
5	Arcelor Mittal Poland SA Oddział Zdzieszowice Powst. Śl. 1	Zdzieszowice (Zdzieszowice)	1300	10,5	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja (w razie potrzeby)	bakterie grupy coli - 6 dni (od 16 do 21 sierpnia 2023r.)	przydatna do spożycia
6	Wodociąg i Kanalizacja	Kępna (Kępna, Rozwadza)	120	1,6	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja (w razie	bakterie grupy coli i Enterokok i -7 dni	przydatna do spożycia

	cja Sp. z o.o. w Zdziesz				potrzeby)	(od 10 do 16 październi ka 2023r.)	
7	wi- cach Wschod nia 2	Oleszka (Jasiona, Oleszka, Żyrowa, Skała, Wielmierzowice)	200	1,35	dezynfekcja (w razie potrzeby)	bakterie grupy coli i Enterokok i -6 dni (od 16 do 21 sierpnia 2023r.)	przydatna do spożycia
8	Samorzą dowy Zakład Budżeto wy Wodocią gi i Kanaliza cja w Walcach ul. Mickiew i cza	Rozkochów (Brożec, Brzezina, Ćwiercie, Rozkochów, Walce, Antoszka, Grobble, Krzewiaki, Kromołów, Zabierzów, Stradunia, Rybarze, Grocholub, Dobieszowice, Swornica, Czerniów)	600	5,25	odmanganian ie odżelazianie dezynfekcja (w razie potrzeby)	-	przydatna do spożycia
9	Gmina Strzelec zki Rynek 4 Strzelec zki	Nowy Bud (Strzelecзки, Dobra, Nowy Bud, Komorniki, Nowy Młyn, Łowkowice, Pisarzowice, Buława, Kujawy, Zielina, Ścigów, Kopalina, Raclawiczki, Wawrzyńcowice, Moszna, Urszulanowice, Dziedzice, Smolarnia, Serwitut)	780	7,2	odmanganian ie odżelazianie, koagulacja, odkwaszanie, filtracja, dezynfekcja (w razie potrzeby)	-	przydatna do spożycia

Analiza przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych w wodzie

Wodociąg Gogolin: wykonana została decyzja o warunkowej przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z powodu stwierdzonej ponadnormatywnej ilości manganu.

*Wodociąg Zakrzów: Sprawozdania z badań wody przeznaczonej do spożycia wykazywały ponadnormatywne wartości azotanów, które kształtowały się w granicach od 50,6 mg/l do 58,6 mg/l (wartość normatywna wynosi 50,00 mg/l). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach wszczął postępowanie administracyjne względem Komunalnego Przedsiębiorstwa Wielobranżowego Gogolin Sp. z o.o., ul. Ligonja 15, 47-320 Gogolin.

Firma KPW Gogolin Sp. z o.o. wystąpiła z wnioskiem o udzielenie odstępstwa na ponadnormatywną zawartość azotanów w wodzie przeznaczonej do spożycia produkowanej przez wodociąg Zakrzów, gdzie dobową produkcję wody z ujęcia Zakrzów to ok. 50-60 m³, zaopatrzenie dla ok. 620 osób. We wniosku strona zaproponowała maksymalną zawartość azotanów na poziomie 60 mg/l przez okres 3 lat. Zlecono Politechnice Śląskiej, Wydział Inżynierii Wody i Ścieków, do opracowania ekspertyzy dotyczącej wpływu proponowanych maksymalnych dopuszczalnych wartości tego parametru. Przedsiębiorstwo KPW Sp. z o.o. w Gogolinie dotychczas podjęło następujące działania naprawcze:

- opracowano projekt budowy sieci wodociągowej łączącej miejscowości Zakrzów i Dąbrówka z miejscowością Gogolin, długości 2200m;
- otrzymano już pozwolenie na budowę tej inwestycji;
- wykonano kosztorys inwestorski dla tego przedsięwzięcia.

Wykonanie budowy sieci wodociągowej łączącej miejscowości planowane jest na lata 2024-2025. Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia w ramach kontroli wewnętrznej przeprowadzane będą co miesiąc (kontrola poziomu azotanów).

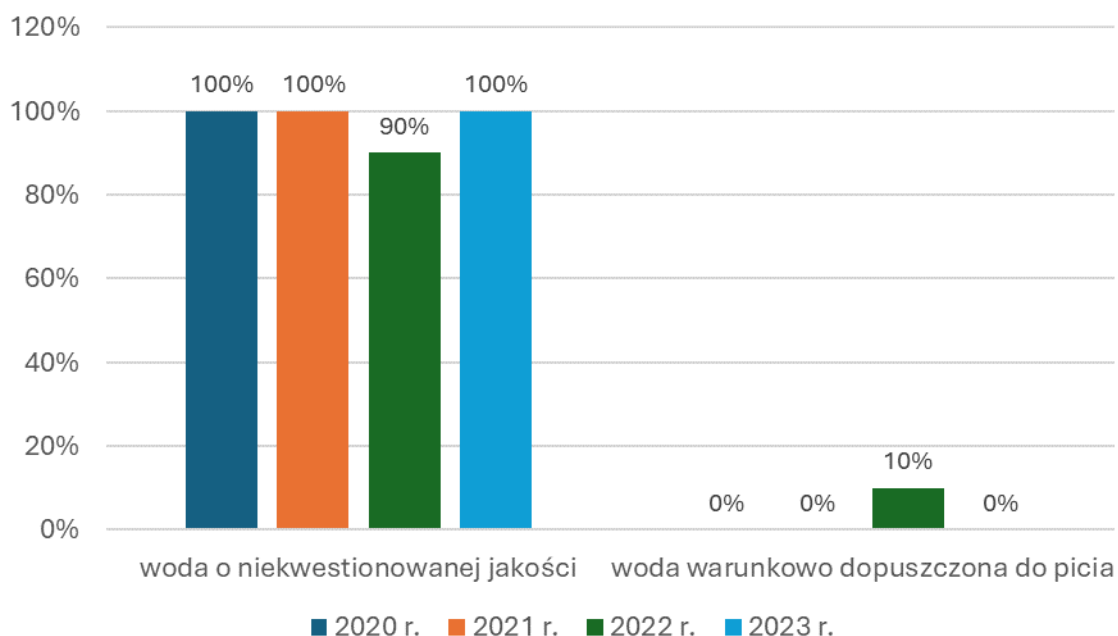
Analiza wskaźników mikrobiologicznych

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego nad zaopatrzeniem zbiorowym w wodę wykonywano badania mikrobiologiczne wody we wszystkich wodociągach zewidencjonowanych na terenie powiatu.

Zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody (obecne bakterie grupy coli i Enterokoki) występowały w wodociągach: Krapkowice, Zdieszowice, Gogolin, Oleszka i Krępna.

PPIS w Krapkowicach wydawał w takich przypadkach decyzje: o nieprzydatności wody do spożycia lub o warunkowej przydatności wody do spożycia. Przedsiębiorstwa wodociągowe zobowiązane były do przeprowadzenia działań naprawczych, których skuteczność potwierdzano kontrolnymi próbkami wody. Kontrolne próbki wody pobierane były również przez pracowników PSSE w Krapkowicach. Stosownie do sytuacji PPIS w Krapkowicach wydawał w tej sprawie Komunikaty, które umieszczano na stronie internetowej i facebooku.

Zależności ukazujące - na przestrzeni lat 2020, 2021, 2022 i 2023 – zmiany w liczbie konsumentów otrzymujących wodę o niekwestionowanej jakości i wodę warunkowo dopuszczoną do spożycia.

Rok 2020: W podsumowaniu roku jakość wody odpowiada wymaganiom sanitarnym. Mieszkańcy powiatu otrzymywali od przedsiębiorstw wodociągowych wodę spełniającą wymagania sanitarne (poza jednokrotnym zdarzeniem polegającym na nieprawidłowej jakości wody, z powodu zanieczyszczenia jej bakteriami grupy coli - w wodociągu Zdieszowice; oraz dwukrotnym zdarzeniem polegającym na nieprawidłowej jakości wody, z powodu zanieczyszczenia jej bakteriami grupy coli - w wodociągu Oleszka).

Rok 2021: W podsumowaniu roku jakość wody odpowiada wymaganiom sanitarnym. Mieszkańcy powiatu otrzymywali od przedsiębiorstw wodociągowych wodę spełniającą wymagania sanitarne (poza jednokrotnym zdarzeniem polegającym na nieprawidłowej jakości wody, z powodu zanieczyszczenia jej bakteriami grupy coli - w wodociągu Zakrzów).

Rok 2022: W podsumowaniu roku generalnie jakość wody w powiecie odpowiada wymaganiom sanitarnym. Jedyne część mieszkańców gminy Gogolin zaopatrywanych jest w wodę warunkowo przeznaczoną do spożycia z uwagi na ponadnormatywną zawartość w niej manganu (głównie miejscowości Gogolin i Obrowiec).

Rok 2023: W podsumowaniu roku jakość wody odpowiada wymaganiom sanitarnym. Mieszkańcy powiatu incydentalnie otrzymywali od przedsiębiorstw wodociągowych wodę, której jakość nie spełniała wymagań sanitarnych z powodu zanieczyszczenia bakteriami grupy coli czy Enterokokami (woda w wodociągach Krapkowice, Zdieszowice, Gogolin, Oleszka i Krępna).

Nadzór nad wodociągami zakładowymi.

PPIS w Krapkowicach nadzoruje jakość wody produkowanej przez następujące wodociągi zakładowe:

- a) ZAMPAP TEST Krapkowice: zaopatruje ok. 200 pracowników;
- b) Stacja paliw nr 239 MOL Polska Sp. z o.o. w Krapkowicach przy ul. Kozielskiej 17; dostarcza wodę pracownikom i klientom stacji – 15 osób;

Badanie wody wykazało przekroczenia zawartości żelaza, manganu, siarkowodoru oraz jej wysoką mętność. Po wydaniu przez PPIS decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia właściciel ujęcia podjął działania naprawcze polegające na: wymianie złożeń w kolumnach sterujących pracą- złoża do usuwania żelaza, manganu i siarkowodoru oraz złoża zmiękczającego wodę i usuwającego resztki żelaza, manganu, jony amonu; wykonano dezynfekcję instalacji.

- c) Zakłady Wapiennicze LHOIST S.A. – Jednostka Produkcyjna w Górażdżach; zaopatruje ok. 400 pracowników; jakość wody spełnia wymagania sanitarne.

Jakość wody w tych wodociągach spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* przewidziano kontrolny monitoring substancji promieniotwórczych.

Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp.

W miesiącu maju pobrano próbki wody ciepłej z instalacji w budynku DPS „Anna” w Krapkowicach w kierunku oznaczenia bakterii *Legionella* sp. Badania wody wykazały, że brak jest skażenia wody, system pod kontrolą – nie wymaga podjęcia specjalnych działań.

B. PŁYWALNIE

W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* określone zostały parametry jakie powinna posiadać woda na pływalni by być bezpieczna pod względem sanitarnym dla osób korzystających z tych obiektów. Nadzór nad jakością wody z pływalni na terenie powiatu sprawowany był przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach względem 4 krytych pływalni oraz 4 pływalni odkrytych, sezonowych.

Jakość wody w pływalniach:

Ocenie podlegała prowadzona przez administratorów nadzorowanych pływalni kontrola jakości wody zgodnie z harmonogramem i przekazywanie, na bieżąco do PPIS w Krapkowicach sprawozdań z wykonanych badań.

W ramach kontroli urzędowej pobrano 42 próbek wody, w których wykonano 40 badań w kierunku oznaczeń fizykochemicznych i 42 badania w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych (w tym oznaczenia obecności pałeczek *Legionella* sp.).

Analiza sprawozdań z badania wody na pływalniach – wykonywanych zarówno w ramach kontroli wewnętrznej, jak i urzędowej wykazała, że sporadycznie pojawiają się problemy z utrzymaniem właściwej jakości wody w zakresie oznaczeń fizykochemicznych (poziom chloru wolnego, chloru związanego, chloroformu). Podejmowane są wtedy właściwe działania naprawcze, o których informowany jest PPIS w Krapkowicach.

Wszystkie nadzorowane pływalnie oceniono pozytywnie.

Harmonogramy próbkobrania wody z pływalni były zaakceptowane przez PPIS w Krapkowicach. Sprawozdania z badań wody z pływalni ich właściciele przekazywali na bieżąco – poza 1 obiektem pływalnią na terenie ośrodka RUEDA w Januszkowicach (nie otrzymaliśmy, mimo monitorowania, wyników z badań wody w cyrkulacji wanny jacuzzi w miesiącu sierpniu oraz badań wody ciepłej z natrysku).

Pływalnia na terenie ośrodka wypoczynkowego RUEDA w Januszkowicach:

W miesiącu lipcu w pobranych z urzędu próbkach wody z pływalni stwierdzono zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody w niecce basenowej i w cyrkulacji niecki basenowej – obecne bakterie *Pseudomonas aeruginosa*, odpowiednio 8 jtk/100 ml i 45 jtk/100 ml (przy wartości normatywnej = 0 jtk/100ml). PPIS w Krapkowicach wydał decyzję o zakazie kąpieli w niecce i doprowadzeniu wody w niej do odpowiednich wymagań sanitarnych (decyzja z dnia 14.07.2023r.). Właściciel obiektu potwierdził badaniami laboratoryjnymi skuteczność działań naprawczych.

Badania jakości wody z pływalni przeprowadzone zostały również z urzędu – jakość wody spełniała wymagania sanitarne.

Pływalnie uzyskały pozytywne oceny zbiorcze roczne.

Kontrole i stan sanitarno - techniczny

Skontrolowano wszystkie pływalnie kryte - w Krapkowicach, Gogolinie, Kamieniu Śląskim oraz Zdieszowicach oraz 4 odkryte - w Gogolinie, Zdieszowicach, Kamieniu Śląskim i Januszkowicach.

Oceniano stan sanitarny pływalni sprawdzając np.: czy przy umywalkach i prysznicach jest zapewniony dostęp ciepłej wody; czy zachowana jest bieżąca czystość niecek basenowych, rynienek i krater rynienek przelewowych wokół niecek basenowych; jak jest zorganizowane zaplecze sanitarne dla osób korzystających z pływalni: wydzielone i prawidłowo urządzone szatnie/przebieralnie, sanitariaty, prysznice.

Przy pływalniach letnich/odkrytych w Zdieszowicach, Gogolinie i Januszkowicach działały zorganizowane, z wieloma atrakcjami place zabaw dla dzieci, boiska do piłki siatkowej.

Obiekty oceniono bez uwag.

C. KĄPIELISKO

W 2023 roku na terenie powiatu krapkowickiego ponownie zostało otwarte kąpielisko „Jezioro Srebrne” w Januszkowicach przy ul. Lesiany 2. Sezon kąpielowy obejmował okres od 1 lipca 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. Wykonane badania wody z jeziora, zarówno przed sezonem jak i w sezonie, pozwoliły na podstawie uzyskanych analiz ocenić wodę jako

przydatną do kąpiel. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach wydał Komunikat o dopuszczeniu wody do kąpiel.

Kąpielisko zorganizowane nad Jeziorem Srebrnym w Januszkowicach posiada: plażę oraz wyznaczone miejsce do kąpiel, plac zabaw; skanalizowane toalety; natryski; wystarczającą ilość koszy na odpadki. Stanowi ogrodzony teren z wydzielonym parkingiem. Podczas przeprowadzonej kontroli w bieżącym sezonie kąpielowym stan sanitarno-higieniczny kąpieliska nie budził zastrzeżeń. Nie wydawano zaleceń, decyzji.

Na polecenie Wojewody Opolskiego, po zdarzeniu związanym z wystąpieniem śniętych ryb w Starorzeczu rzeki Odry w Januszkowicach (sąsiedztwo kąpieliska zorganizowanego na Jeziorze Srebrnym) przeprowadzono, w obecności właściciela wody, wizję lokalną w miejscu, podczas której stwierdzono:

- Jezioro Srebrne nie jest połączone ze Starorzeczem Odry ani Odrą – oświadczenie właściciela wody;
- brak jest śniętych ryb, nie występuje zakwit sinic;
- na jeziorze nie zaobserwowano takich zanieczyszczeń jak: materiały smoliste powstające wskutek rafinacji czy plamy oleiste, ani tworzyw sztucznych lub innych odpadów,

Teren wokół Jeziora Srebrnego w Januszkowicach utrzymany czysto. Właściciel zbiornika prowadzi na bieżąco obserwację wody w jeziorze.

Woda w kąpielisku na Jeziorze Srebrnym w Januszkowicach w sezonie letnim 2023 była oceniana jako przydatna do kąpiel. Na stronie internetowej naszej Stacji uruchomiono zakładkę SERWIS KĄPIELISKOWY 2023 przekierowującą zainteresowanych jakością wody w kąpieliskach na terenie Polski na stronę Głównego Inspektora Sanitarnego.

D. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W tej grupie obiektów pod nadzorem znajduje się 220 zakładów. Kontrolą objętych zostało 93 podmioty. Kontrolowano m.in.: zakłady fryzjerskie, gabinety kosmetyczne, obiekty oferujące noclegi, dworce (PKS i PKP), cmentarze, domy pogrzebowe, DPS -y, środki transportu, toalety publiczne.

Przeprowadzono czynności kontrolne przy wykonywaniu 3 ekshumacji. Pracownicy firmy podczas wykonywanych czynności wyposażeni byli w środki ochrony indywidualnej. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Opiniowano organizację imprez:

1. OKR.25 Festiwal Dyni – Bania Fest Krapkowice.
2. Pożegnanie Lata Zdieszowice.
3. 75-lecie Banku Spółdzielczego Krapkowice.
4. Oktoberfest w Krapkowicach.
5. Lato na Maxxa Gogolin.
6. Fly With Us Festival Kamień Śląski.

Opiniowano projekty uchwał w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gmin:

1. Strzeleczyki
2. Walce
3. Gogolin
4. Zdzieszowice

Interwencje:

Uczestniczono w 4 interwencjach (wspólnie z pracownikami Oddziału Epidemiologii), które dotyczyły np.:

- uciążliwości zapachowej i rozmnażaniem się insektów (pluskiew) w związku z gromadzeniem śmieci w mieszkaniu;
- uciążliwości zapachowej (smrodu) z mieszkania, które nie zostało uprzątnięte po pożarze;
- obecności szczurów w budynku wielorodzinnym.

Obiekty, w którym zakwestionowano stan sanitarno-higieniczny:

- Dom Pomocy Społecznej „ANNA” w Krapkowicach – brudne, zawilgocone z nalotem pleśni, z łuszczącą się farbą i odpadającym tynkiem ściany i sufity w dziale fizjoterapii (wydano decyzję administracyjną z terminem do 30.06.2023r., którą na wniosek strony przedłużono do 31.12.2024r.).
- Dom Wypoczynkowy „Sportowiec” w Krapkowicach – zacieki na ścianach i sufitach klatek schodowych i w komunikacji; ściany z odpryskami i łuszczącą się farbą; zniszczona wykładzina podłogowa i brudne z odpryskami farby ściany w kuchence ogólnodostępnej; zniszczone krzesła tapicerowane w kuchence (wydano decyzję z terminem do 30.06.2024r.);
- Hala Widowiskowo-Sportowa w Krapkowicach – brudne ściany i sufity w korytarzach/komunikacji hali oraz w toalecie męskiej; zacieki na suficie i ścianach w szatni nr 1 i nr 4; brudne, z odpryskami farby ściany i sufity pomieszczenia porządkowego (wydano decyzję nakazową z terminem do 31.12.2024r.).

W wyniku prowadzonych czynności wydano:

26 decyzji w tym: 2 finansowe i 24 merytoryczne;

30 postanowień dot. sprowadzenia zwłok lub urn z prochami z zagranicy do Polski.

Jednym z priorytetów działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zabezpieczenie prawa osób niepalących do życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz pary z papierosów elektronicznych, dlatego kluczowe znaczenie mają działania, których celem jest spadek ilości osób narażonych na bierne palenie w miejscach użyteczności publicznej. W obiektach objętych przepisami ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 700) w czasie bieżących kontroli sprawdzano przestrzeganie tych przepisów.

Podczas przeprowadzanych kontroli w obiektach z branży beauty, czy to wynikających z Planu Zasadniczych Zadań na 2023 rok, czy w nowo uruchamianych działalnościach, prowadzono działania informacyjno – edukacyjne polegające na:

- omówieniu stosowanych preparatów dezynfekcyjnych z zalecanym spektrum działania, w kontekście prawidłowego użycia zgodnie z przeznaczeniem, w zależności od potrzeb - dezynfekcja powierzchni i powierzchni trudno dostępnych; dezynfekcja rąk; dezynfekcja narzędzi i sprzętu; o zalecanym stężeniu preparatu i czasie jego działania;
- omówieniu, w przypadku stosowania narzędzi wielorazowego użytku konieczności prowadzenia sterylizacji; wykonywania testów kontroli chemicznej i testów kontroli biologicznej dotyczących sprawdzania skuteczności przeprowadzanych procesów sterylizacji;
- omówieniu zasad stosowania wyposażenia jednorazowego użytku – jednorazowo.

Kolejne z zadań dotyczyło sprawowania nadzoru nad solariami, w świetle zapisów ustawy *o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium*. Przeprowadzono kontrole w 6 obiektach świadczących usługi branży beauty, w których działają solaria. W przeciągu ostatnich 2 lat 5 solarium zostało zlikwidowanych.

Podczas kontroli w zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości, a mianowicie:

- nie prowadzi się reklamy i promocji usług w zakresie udostępniania solarium;
- nie udostępnia się solarium małoletnim;
- w zakładach umieszczona jest czytelna i w miejscu widocznym dla klientów zakładu informacja o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia; grafika informacji jest zgodna z rozporządzeniem. Nie nakładano kar pieniężnych.

E. OCENA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Sprawowano nadzór na obiektami prowadzącymi działalność leczniczą, wykonującymi stacjonarne i ambulatoryjne świadczenia zdrowotne na terenie powiatu krapkowickiego, to jest nad:

- szpitalami (2),
- zakładem opiekuńczo leczniczym (1),
- przychodniami, ośrodkami zdrowia i poradniami (23),
- innymi podmiotami tj.: medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej, opieka pielęgniarska długoterminowa, gabinety higieny szkolnej, stacje opieki Caritas, itd. (38).

Kontrole stanu sanitarnego w placówkach prowadzących działalność leczniczą w 2023 r. przeprowadzono w 49 obiektach, spośród 64 ujętych w ewidencji.

Stan sanitarny podmiotów leczniczych

1. Szpitale w Mosznej i w Krapkowicach.

W roku 2023 przeprowadzono kontrolę pomieszczeń Szpitali:

Szpital KCZ w Krapkowicach – w oddziale chirurgii ogólnej, ZOL – u, laboratorium, poradni przyszpitalnej, poradni neonatologicznej; izbie przyjęć oraz punkcie nocnej i świątecznej

opieki lekarskiej i pielęgniarstwa; w oddziale ginekologicznym, oddziale neonatologicznym (pododdział patologii noworodka); oddziale wewnętrznym, oddziale położniczo-noworodkowym, trakcie porodowym, oddziale pediatrycznym.

Szpital CTN w Mosznej – pomieszczenia poszczególnych Oddziałów i poradni specjalistycznych.

Oceniano stan sanitarno-higieniczny sal chorych, węzłów sanitarnych towarzyszących salom chorych, gabinetów pielęgniarstwa, zabiegowych, magazynów pościeli czystej. Sprawdzano sposób postępowania z wytwarzanymi w działalności odpadami, zarówno komunalnymi jak i niebezpiecznymi medycznymi.

Nie kwestionowano stanu sanitarno – technicznego obu obiektów.

Gospodarka odpadami medycznymi prawidłowa. Zapewniony został odbiór odpadów medycznych niebezpiecznych i komunalnych do utylizacji przez specjalistyczne firmy.

Postępowanie z bielizną stosowaną w działalności zarówno jednorazowego użytku (np. ręczniki, prześcieradła, fartuchy flizelinowe, pościel) czy wielokrotnego stosowania (fartuchy ochronne personelu, pościel) prawidłowe.

W związku z rozbudową Krapkowickiego Szpitala w planach budowy jest również rezerwowe źródło wody przeznaczonej do spożycia. Na wniosek strony prolongowano Termin wykonania nakazu decyzji do dnia 31.12.2025r.

2. Zakład Opiekuńczo Lecznicy w Góraźdżach –

ZOL w Góraźdżach – wykonane zostały nakazy decyzji z roku 2022.

- Wymalowane zostały ściany w pokojach pacjentów, sanitariatach, łazienkach, magazynie pościeli czystej, w świetlicy i w kaplicy, gabinecie zabiegowym oraz w korytarzu na piętrze; zlikwidowano ubytki, zacieki i zawilgocenia oraz wykwyty pleśni.
- Wymieniono wykładzinę podłogową w pokoju terapii zajęciowej.
- Wymieniono zniszczone rolety okienne wewnętrzne w salach pacjentów.
- Zlikwidowano ubytki w okafelkowaniu ściany w brudowniku na parterze oraz w sali dla pacjentów (nr 10 na piętrze).
- Naprawiono parapety wewnętrzne w całym budynku, na których łuszczyła się farba.
- Wymieniono zepsutą baterię prysznicową w łazience na parterze.

Gospodarka odpadami medycznymi prawidłowa. Zapewniony został odbiór odpadów medycznych niebezpiecznych i komunalnych do utylizacji przez specjalistyczne firmy.

Postępowanie z bielizną stosowaną w działalności zarówno jednorazowego użytku (np. prześcieradła, fartuchy flizelinowe, pościel) czy wielokrotnego stosowania (fartuchy ochronne personelu, pościel) prawidłowe.

3. Przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia

Spośród 23 placówek skontrolowano 17 obiektów. Stan sanitarno-techniczny zakwestionowany został w 1 obiekcie (w Gogolinie), gdzie została nałożona decyzja administracyjna. Natomiast w pozostałych nie budził zastrzeżeń. Gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów medycznych niebezpiecznych, wytworzonych w czasie

prowadzonej działalności, odbywa się zgodnie z przepisami. Ich odbiór do utylizacji odbywa się zgodnie z umowami zawartymi ze specjalistycznymi firmami, z częstotliwością odpowiednią do prowadzonej działalności i ilości wytwarzanych odpadów. Sposób gromadzenia odpadów medycznych niebezpiecznych prawidłowy. Nie zgłaszano problemów z odbiorem odpadów medycznych.

Postępowanie z bielizną stosowaną w działalności zarówno jednorazowego użytku (np. ręczniki, prześcieradła, fartuchy flizelinowe) czy wielokrotnego stosowania (fartuchy ochronne personelu) prawidłowe.

4. Inne podmioty (pogotowia ratunkowe, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej, itd.)

Spośród 38 nadzorowanych w tej grupie podmiotów skontrolowano 29.

Stan sanitarno-techniczny obiektów bez zastrzeżeń. Wytwarzane w działalności odpady medyczne są odbierane zgodnie z umowami zawartymi ze specjalistycznymi firmami, z częstotliwością odpowiednią do prowadzonej działalności i ilości wytwarzanych odpadów. Sposób gromadzenia odpadów medycznych niebezpiecznych prawidłowy. Nie zgłaszano problemów z odbiorem odpadów medycznych.

W placówkach wykorzystywana jest bielizna jedno- i wielorazowego użytku. Opracowane są instrukcje postępowania z bielizną. Pranie bielizny odbywa się w zakresie własnym (w placówce wydzielonym pomieszczeniu urządzenie pralko-suszarka) lub w pralni, z którą podpisano umowę.

W ZAKRESIE ODDZIAŁU HIGIENY ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1. Zakres nadzoru sanitarnego

W roku 2023 objęto nadzorem **550 obiektów** żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków, w tym:

- 68 zakładów produkcji żywności, w tym m.in.: 14 piekarni, 6 ciastkarni, 4 automaty do lodów, 1 młyn zbożowy, 1 wytwórnia koncentratów spożywczych, 24 producentów pierwotnych, 4 producentów w ramach RHD, 8 producentów żywności w warunkach domowych, 4 innych wytwórni żywności, 2 zakłady producentów pierwotnych i dostawców bezpośrednich;
- 254 obiekty obrotu żywnością, w tym m.in.: 143 sklepy spożywcze (w tym 15 supermarketów), 7 kiosków, 10 hurtowni, 2 obiekty ruchome i tymczasowe, 10 aptek, 36 punktów sprzedaży artykułów spożywczych, 46 środków transportu żywności;
- 125 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym m.in.: 63 restauracje, 43 zakłady małej gastronomii, 19 zakładów małej gastronomii jako zakłady ruchome i tymczasowe;
- 85 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym m.in.: 2 bloki żywienia w szpitalu, 6 stołówek w żłobkach, 28 stołówek szkolnych, 35 stołówki w przedszkolach, 6 bloków żywienia w domach opieki, 1 bufet zakładowy, 7 innych zakładów żywienia,
- 12 wytwórni i miejsc obrotu przedmiotami użytku, w tym 3 wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 9 miejsc obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością;
- 6 obiektów wytwarzania i obrotu kosmetykami (1 zakład produkujący kosmetyki, 5 obiektów obrotu kosmetykami).

W 2023 roku przeprowadzono **326 kontroli** w zakładach produkcji, obrotu i żywienia, w zakładach produkcji i obrotu materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, oraz produkcji i obrotu kosmetykami, w tym:

- 168 kontroli zaplanowanych zgodnie z harmonogramem kontroli na 2023 rok,
- 42 kontrole sanitarne przed zatwierdzeniem i wpisaniem do rejestru,
- 12 kontroli w związku z interwencją klientów,
- 32 kontroli w związku z powiadomieniami systemu RASFF,
- 16 kontroli sprawdzających wykonanie decyzji administracyjnych nakazowych,
- 33 kontroli tematycznych w związku z poborem próbek,
- 13 kontroli tematycznych w związku z wypoczynkiem letnim i zimowym dzieci i młodzieży;
- 4 kontrole tematyczne w związku z otrzymanymi pismami z innych instytucji;
- 6 kontroli w związku z nadzorem nad kosmetykami.

Tabela 1.

	2020	2021	2022	2023
Liczba obiektów pod nadzorem	538	557	539	550
Liczba kontroli zaplanowanych	158	151	139	168
Liczba kontroli wykonanych	215	301	346	326

W roku 2023 przeprowadzono również **680 kontroli granicznych**, w trakcie których oceniono warunki składowania i transportu 2939 partii środków spożywczych. Po przeprowadzonych kontrolach wydano 355 decyzji finansowych.

Ogółem wydano 149 decyzji administracyjnych, w tym:

- 16 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym 10 decyzji z rygorem natychmiastowej wykonalności;
- 3 decyzje przedłużające termin wykonania nakazu;
- 34 decyzje finansowe;
- 42 decyzje dotyczące zatwierdzenia zakładu, na podstawie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- 43 decyzje wykreślające zakłady z rejestru;
- 9 decyzji zmiennych;
- 2 decyzje umarzające postępowanie.

W roku 2023 nałożono 10 mandatów karnych na kwotę 3300,00 zł.

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na właściwą jakość surowców i wyrobów gotowych, warunki przechowywania żywności, zwłaszcza łatwo psującej się, prawidłowość procesów technologicznych, właściwy stan techniczny i sanitarny pomieszczeń i urządzeń, właściwe znakowanie środków spożywczych, w tym znakowanie suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, funkcjonowanie systemu traceability (śledzenie drogi środka spożywczego), pochodzenie mięsa i jego przetworów, postępowanie z odpadami pochodzenia zwierzęcego, przestrzeganie zasad dobrej praktyki higienicznej i dobrej praktyki produkcyjnej oraz funkcjonowanie systemu HACCP.

2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznosanitarnych. Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej.

Dzięki systematycznym kontrolom przeprowadzanym przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej stan sanitarny i techniczny obiektów żywności i żywienia poprawia się. W wielu zakładach stan sanitarny ulega systematycznej poprawie dzięki wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP. Zasady GHP/GMP wdrożyły 550 zakładów. Natomiast system HACCP wprowadziło 212 zakładów objętych nadzorem. Pozostałe zakłady są w trakcie wdrażania i opracowywania stosownej dokumentacji.

W części małych zakładów spożywczych przestrzeganie zasad GHP i GMP uznano za wystarczające dla kontroli najważniejszych zagrożeń bezpieczeństwa żywności, dotyczy to przede wszystkim punktów małej gastronomii bazujących na półproduktach i produktach gotowych.

W roku 2023 w **zakładach produkcji** przeprowadzono **25 kontroli**, w tym:

- 18 kontroli zaplanowanych zgodnie z harmonogramem kontroli na 2023r.,
- 3 kontrole tematyczne w związku z poborem próbek,
- 1 kontrola w związku z zatwierdzeniem i wpisaniem zakładu do rejestru,
- 1 kontrolę tematyczną w związku z pismem PPIS w Warszawie,
- 1 kontrola dotycząca interwencji klienta,
- 1 kontrolę sprawdzającą.

Wydano ogółem **5 decyzji administracyjnych**, w tym:

- 1 decyzję wykreślającą zakład z rejestru,
- 1 decyzję administracyjną o rygorze natychmiastowej wykonalności,
- 2 decyzje finansowe,
- 1 decyzję dotyczącą zatwierdzenia na podstawie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2023r. poz. 1448 z późniejszymi zmianami),

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano **16 próbek**.

W **zakładach obrotu żywnością** przeprowadzono **168 kontroli**, w tym:

- 8 kontroli zaplanowanych zgodnie z harmonogramem kontroli na 2023 rok,
- 11 kontroli sprawdzających,
- 6 kontroli w związku z interwencją klientów,
- 23 kontrole w związku z powiadomieniami RASFF,
- 27 kontrole tematyczne w związku z poborem próbek,
- 18 kontroli przeprowadzono przed zatwierdzeniem i wpisaniem do zakładu do rejestru,
- 3 kontrole tematycznych w związku z pismami otrzymanymi z innych instytucji.

Wydano ogółem **69 decyzje administracyjne**, w tym:

- 12 decyzji wykreślających zakłady z rejestru zakładów,
- 18 decyzji dotyczących zatwierdzenia zakładu zgodnie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r.o bezpieczeństwie żywności i żywienia,

- 9 decyzji administracyjnych nakazowych, w tym 6 decyzji z rygorem natychmiastowej wykonalności,
- 19 decyzji finansowych,
- 8 decyzje zmienne,
- 1 decyzję umarzającą,
- 2 decyzje przedłużające termin wykonania.

Najczęściej występujące uchybienia w zakładach obrotu żywnością to:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia (ściany, sufity, posadzki, szafki);
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości;
- brak prowadzonych na bieżąco zapisów wynikających z procedur opracowanych w oparciu o zasady systemu HACCP;
- nieprawidłowe znakowanie wprowadzanych do obrotu środkach spożywczych;
- nieprawidłowo przechowywane artykuły spożywcze – niezgodnie z deklaracją producenta;
- niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń;
- brak bieżącej ciepłej wody do mycia rąk;
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych;
- prowadzenie działalności bez uzyskania decyzji zatwierdzającej oraz wpisu do rejestru.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano **183 próbki**.

W roku 2023 pod nadzorem znajdowało się **125 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego**, w tym m.in.: 63 restauracji, 34 zakładów małej gastronomii typu fast food, 19 zakładów małej gastronomii jako zakłady ruchome i tymczasowe, 9 pijalni piwa.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono **70 kontroli**, w tym:

- 33 kontrole zaplanowane zgodnie z harmonogramem kontroli na 2023 rok,
- 5 kontroli w związku z interwencją klientów,
- 9 kontroli w związku z powiadomieniami RASFF,
- 18 kontroli przeprowadzonych przed zatwierdzeniem i wpisaniem zakładu do rejestru,
- 2 kontrole w związku z poborem próbek do badań laboratoryjnych;
- 3 kontrole sprawdzające wykonanie uchybień ujętych w decyzjach nakazowych.

Wydano ogółem **44 decyzje administracyjne**, w tym:

- 7 decyzji finansowych,
- 13 decyzji wykreślających zakłady z rejestru zakładów,
- 18 decyzji dotyczących zatwierdzenia zakładu, na podstawie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r.o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- 4 decyzje administracyjne nakazowe, w tym 3 natychmiastowe,
- 1 decyzję zmienną,
- 1 decyzję umarzającą postępowanie.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano **4 próbki**. Najczęściej stwierdzane uchybienia w zakładach żywienia zbiorowego to:

- brak prowadzenia zapisów wynikających z wdrożonych zasad systemu HACCP;
- brak orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno - epidemiologicznych;
- niewłaściwy stan sanitarno - techniczny pomieszczeń (ściany, sufity).

3. Stan sanitarny środków transportu żywności

W 2023 roku przeprowadzono 1 kontrolę środka transportu.

Zakłady produkujące żywność posiadają własne środki transportu, na które uzyskały pozytywne decyzje administracyjne. Większość obiektów obrotu żywnością dysponuje odpowiednimi środkami transportu, sprawnymi technicznie i przeznaczonymi wyłącznie do przewozu artykułów spożywczych.

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2023 roku pobrano do badań laboratoryjnych 201 próbek żywności, 3 próbki materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 2 próbki kosmetyków.

Sytuację w odniesieniu do środków spożywczych w latach 2020-2023 przedstawia tabela nr 3
Tabela 3.

	2020	2021	2022	2023
Liczba próbek pobranych	188	185	188	201
Liczba próbek zdyskwalifikowanych	2	2	1	6
% próbek zdyskwalifikowanych	1,1	1,1	0,5	2,98

W 2023r. zakwestionowano 6 próbek. Dyskwalifikacja próbek nastąpiła z uwagi na:

Zanieczyszczenia mikrobiologiczne – zakwestionowano następujące próbki:

Ze względu na obecność termofilnych *Campylobacter*:

- 1 próbka – „Udko z kurczaka”.

Ze względu na zanieczyszczenie bakteriami *Listeria monocytogenes*:

- 1 próbka – „Świeże jesz kiełki rzodkiewki”,
- 1 próbka – „Świeże jesz kiełki brokułu”.

Zanieczyszczenia chemiczne – zakwestionowano następujące próbki:

- 3 próbki – „Ananas plastry w lekkim syropie SANDRA[®]” – przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu cyny (Sn) nieorganicznej.

Z próbek wysłanych poza województwo opolskie zakwestionowano 1 próbkę:

Ze względu na obecność termofilnych *Campylobacter*:

- 1 próbka – „Udko z kurczaka”.

5. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2023 roku pod nadzorem znajdowały się 3 zakłady produkujące opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz 9 zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2023 roku do badań laboratoryjnych pobrano 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Pobrane próbki odpowiadały wymaganiom.

6. Jakość kosmetyków.

W 2023 roku pod nadzorem znajdował się 1 zakład produkujący kosmetyki oraz 5 zakładów obrotu kosmetykami.

W 2023 roku do badań laboratoryjnych pobrano 2 próbki kosmetyków. Pobrane próbki odpowiadały wymaganiom.

7. Ocena sposobu żywienia

W 2023 roku pod nadzorem znajdowało się 85 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego. Dokonano oceny jadłospisów w 52 zakładach, które nie budziły zastrzeżeń. W 44 obiektach żywienie odbywa się w formie cateringu. Posiłki dostarczane są w termosach specjalistycznymi środkami transportu. W pozostałych obiektach posiłki przygotowywane są na miejscu.

W związku z wypoczynkiem dzieci i młodzieży dodatkowo przeprowadzono 13 kontrole warunków przygotowywania posiłków i żywienia uczestników.

Przeprowadzono ogółem 57 kontrole sanitarnych, w tym:

- 39 kontrole zaplanowane zgodnie z harmonogramem kontroli na 2023 rok,
- 3 kontrole przeprowadzone przed zatwierdzeniem i wpisaniem zakładu do rejestru,
- 13 kontrole tematycznych w związku z wypoczynkiem dzieci i młodzieży,
- 1 kontrola w związku z powiadomieniem RASFF,
- 1 kontrolę sprawdzającą.

Wydano ogółem 10 decyzji administracyjnych, w tym:

- 3 decyzje dotyczące zatwierdzenia zakładu, na podstawie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r.o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- 1 decyzję zmienną,
- 2 decyzje administracyjne nakazowa,
- 3 decyzje finansowe,
- 1 decyzję przedłużającą termin wykonania.

7. Nadzór nad kosmetykami.

Pod nadzorem w 2023r. znajdowało się 5 obiektów obrotu kosmetykami oraz 1 zakład produkcji kosmetyków. Przeprowadzono 6 kontroli oraz pobrano 2 próbki kosmetyków do badań laboratoryjnych.

Suplementy diety oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego

1. Zakres nadzoru

Obrót suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi prowadzą hiper i supermarkety oraz duże sklepy na wydzielonych stoiskach, natomiast pozostałe sklepy ogólnospożywcze na wydzielonych regałach, półkach (mniejsze ilości).

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach znajduje się punkt sprzedaży suplementów diety. Punkt sprzedaży służy głównie do odbioru zamówionych przez Internet dla klienta suplementów diety. W obiekcie nie magazynuje się produktów, jak również nie wprowadza się nowych suplementów diety.

Do badań laboratoryjnych pobrano 4 próbki środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego w ramach urzędowej kontroli żywności oraz 8 próbek suplementów diety.

Środki zastępcze.

Środki zastępcze, tzw. „dopalacze” są produktami o nieznanym składzie chemicznym. Narodowy Instytut Leków na stronie internetowej informuje, że „dopalacze” zawierają mieszanki różnych substancji, które mogą wywoływać niekorzystne działanie. Efekt farmakologiczny i toksykologiczny może zagrażać zdrowiu i życiu użytkowników, a objawy zatrucia utrudniają leczenie. Kupując takie produkty nigdy nie można mieć pewności jaki jest ich skład oraz zawartość. Tzw. „dopalacze” wywierają toksyczne działanie na ośrodkowy układ nerwowy, układ sercowo - naczyniowy, przewód pokarmowy, nerki i mięśnie szkieletowe, mogą wywołać również ciężkie zaburzenia psychiczne i neurologiczne.

W 2023r. przeprowadzono 1 kontrolę w związku z podejrzeniem posiadania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, tzw. „dopalaczy”.

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego przez Państwową Inspekcję Sanitarną były przekazywane właściwej miejscowo Inspekcji Weterynaryjnej.

Ponadto współpracowano z Opolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym województwa opolskiego, Komendą Powiatową Policji w Krapkowicach, Wojewódzką Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu.

W ZAKRESIE SEKCJI HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny dzieci i młodzieży ma na celu zapewnienie bezpiecznych warunków i odpowiedniego standardu higienicznego nauki, pobytu i wypoczynku dzieci i młodzieży w publicznych i niepublicznych szkołach i innych placówkach.

Na terenie powiatu krapkowickiego w 2023 r. pod stałym nadzorem sanitarnym objęte były następujące placówki:

- 6 żłobków
- 38 przedszkoli
- 24 szkoły podstawowe
- 7 zespołów szkół
- 1 Liceum Ogólnokształcące
- 1 szkoła muzyczna,
- 3 inne placówki rekreacji dla dzieci.

Sekcja HDM Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach w roku sprawozdawczym nadzorem sanitarno-higienicznym objęła 80 placówek stałych i 64 turnusy wypoczynku. Łącznie 144 placówki.

W roku 2023 zaplanowano do kontroli 40 placówek stałych. We wszystkich placówkach przeprowadzono kontrole. **Wykonano łącznie 83 kontrole** (w tym 40 *planowanych* i 43 *ponadplanowych*)

Kontrole ponadplanowe dotyczyły kontroli miejsc wypoczynku – 24 kontrole placówek oświatowych przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego -17, kontrole bieżące w placówkach gdzie zaplanowano badania ciężaru tornistrów -2.kontroli

W trakcie kontroli oceniono ogólny stan sanitarno-higieniczny placówek i otoczenia, a także środowisko pracy ucznia. Ponadto podczas kontroli na bieżąco informowano o stanie zagrożenia epidemicznego powiatu krapkowickiego, omawiano realizację wytycznych zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego Głównego Inspektora Sanitarnego (zadania były realizowane do 30.06.2023 r.)

W trakcie przeprowadzanych kontroli informowano dyrektorów placówek o potrzebie przeprowadzenia wśród dzieci i rodziców działań edukacyjnych z zakresu profilaktyki zakażeń, w szczególności przenoszonych drogą kropelkową. W kontrolowanych placówkach pozostawiano materiały informacyjno-edukacyjne. Prowadzono również rozmowy nt. szkodliwości napojów energetycznych, profilaktyki wszawicy, przestrzegania higieny osobistej, wietrzenia pomieszczeń, jak również zapewnienia odpowiedniego oświetlenia w pomieszczeniach.

Plan zasadniczych zadań na rok 2023 był realizowany na bieżąco.

Stan techniczno-sanitarny placówek.

Stan techniczno-sanitarny kontrolowanych placówek nauczania i wychowania na terenie powiatu był dobry. W obiektach znajdowały się odpowiednie zapasy środków czystościowych, dezynfekcyjnych i higienicznych. Sprzęt i wyposażenie placówek były w dobrym stanie technicznym.

Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

Na terenie powiatu krapkowickiego we wszystkich placówkach zapewniono prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży. W każdym z sanitariatów zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej wody, mydła w płynie i ręczników jednorazowego użytku, sporadycznie zainstalowane są suszarki do rąk. Papier toaletowy wyłożony był w kabinach ustępowych lub w bębnowych pojemnikach zamontowanych w przedsionkach do WC.

Wszystkie placówki nauczania i wychowania korzystają z wody pochodzącej z wodociągów sieciowych. Na 40 skontrolowanych placówek 38 posiadało połączenie do centralnej sieci kanalizacyjnej, natomiast tylko w 2 placówkach nieczystości były odprowadzane do szamba. Nie funkcjonują placówki z ustępami zewnętrznymi.

Ocena warunków środowiska szkolnego

W ramach nadzoru nad warunkami środowiska placówek nauczania i wychowania i w ramach działań w zakresie profilaktyki wad postawy u dzieci i przeprowadzono badania w zakresie dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci, prowadzono również działania dot. ważenia tornistrów. Ponadto zgodnie z planem pracy dokonywano oceny rozkładu lekcji pod kątem higieny pracy ucznia, wykonywano pomiary temperatury w pomieszczeniach. Monitorowano podczas bieżących kontroli funkcjonowanie oczyszczaczy powietrza.

Ergonomia w szkole

Działania w zakresie profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży:

- W 2023r. przeprowadzono badanie/ocenę dostosowania mebli do antropometrycznych wymiarów ciała w 1 szkole podstawowej, gdzie badaniem objęto 118 uczniów z 7 oddziałów szkolnych.
- Przeprowadzono również ocenę dostosowania mebli do wzrostu dzieci w 1 placówce przedszkolnej. Badaniem objęto 49 przedszkolaków z 2 oddziałów przedszkolnych. **Łącznie oceniono 167 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.**

Badanie ciężaru tornistrów.

W ramach działań w zakresie profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży w roku 2023 przeprowadzono w 2 szkołach pomiary ciężaru tornistrów/plecaków uczniów w porównaniu do masy ciała.

Waga tornistra nie powinna przekraczać od 10 do 15% masy ciała ucznia.

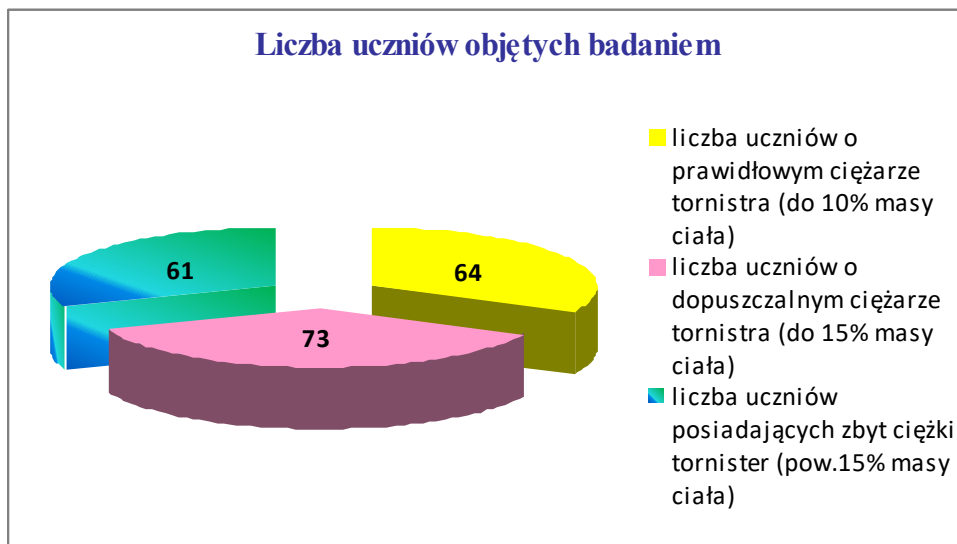
Łącznie przebadano **198** dzieci z 15 oddziałów.

W wyniku badania ustalono, że:

- ✓ 64 uczniów (32 %) posiadało tornister o prawidłowym ciężarze w stosunku do masy ciała ucznia tj do 10%

- ✓ 73 uczniów (37 %) posiadało tornister o dopuszczalnym ciężarze w stosunku do masy ciała tj. do 15%
- ✓ 61 uczniów (31 %) posiadało zbyt ciężki tornister tj. powyżej 15% w stosunku do masy ciała.

Liczbę uczniów objętych badaniem przedstawia poniższy wykres.

Rozkłady zajęć.

Racjonalne zaplanowanie rozkładów zajęć lekcyjnych w układzie dnia, tygodnia i roku szkolnego jest nieodzownym warunkiem higienicznej organizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego w szkole. Z punktu widzenia zasad higieny pracy umysłowej ucznia i zachowania rytmiczności trybu życia, rozłożenie obciążenia nauką powinno być równomierne w ciągu tygodnia. Zajęcia z elementami ruchu stanowią przeciwwagę dla wysiłku umysłowego unieruchomienia uczniów w pozycji siedzącej na pozostałych lekcjach, dlatego powinny być one uwzględniane w każdym dniu zajęć lekcyjnych. Ma to korzystny wpływ na stan zdrowia ucznia, jego samopoczucie i wydajność pracy szkolnej.

W ramach nadzoru bieżącego przeprowadzono analizę rozkładów zajęć lekcyjnych w 18 placówkach, 179 oddziałach (bez uwag).

Mikroklimat pomieszczeń.

Pomiary temperatury powietrza w pomieszczeniach w okresie grzewczym wykonano w 18 placówkach, w 98 pomieszczeniach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

W trosce o stan zdrowia uczniów (codzienne noszenie ciężkich plecaków i tornistrów może prowadzić do m. in. trwałego skrzywienia kręgosłupa) wprowadzony został prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówce podręczników i przyborów szkolnych. Z obowiązku tego wywiązały się wszystkie szkoły na terenie powiatu wydzielając indywidualne lub zbiorowe szafki, szuflady lub półki.

Ustalono, że zazwyczaj uczniowie z klas I- III posiadają indywidualne szuflady /szafki w klasach. Natomiast pozostali uczniowie posiadają metalowe szafki, które usytuowane są w korytarzu komunikacyjnym lub w pomieszczeniu szatni. Szafki są przeznaczone dla jednej lub dwóch osób. Ponadto w klasach przedmiotowych są wspólne półki w szafach, gdzie uczniowie pozostawiają książki przedmiotowe.

Podczas kontroli w klasach młodszych stwierdzono rzeczy uczniów w wydzielonych miejscach, natomiast w klasach starszych pomimo zapewnienia miejsca na podręczniki i przybory szkolne nie wszyscy uczniowie korzystają z szafek.

Zwrócono uwagę na potrzebę prowadzenia regularnych działań edukacyjnych na w/w temat, zarówno wśród dzieci, rodziców i opiekunów, jak i nauczycieli.

Ochrona terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniami przez zwierzęta

Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzono, że tereny rekreacyjne i sportowe oraz place zabaw są zabezpieczone przed zanieczyszczeniami.

Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna zwraca szczególną uwagę na działania, mające na celu promocję zdrowego i aktywnego stylu życia. Zajęcia wychowania fizycznego są istotnym elementem dbałości o zdrowie dzieci i młodzieży, dlatego też ważne jest zapewnienie uczniom dobrych warunków do aktywności fizycznej.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli można stwierdzić, że zaplecze sportowe szkół na terenie powiatu krapkowickiego z roku na rok ulega poprawie.

Na 18 skontrolowanych placówek szkolnych tzw. zespół sportowy, czyli zespół pomieszczeń, składający się z jednej lub więcej sal sportowych oraz pomieszczeń pomocniczych posiadało 11 skontrolowanych w roku sprawozdawczym placówek. Ze względu na brak czasu, uczniowie nie mają możliwości korzystania z natrysków po każdych zajęciach wychowania fizycznego. Prysznice po zajęciach WF używane są tylko sporadycznie, a w większości przypadków używane są tylko po dodatkowych zajęciach sportowych. W salach rekreacyjno-zastępczych bądź gimnastycznych zajęcia odbywały się w 6 placówkach szkolnych. Ponadto dla uczniów z 16 szkół prowadzono zajęcia na boisku szkolnym. Wszystkie skontrolowane placówki posiadały wystarczającą bazę do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach.

Placówki szkolne kontrolowano również pod kątem prowadzonego dożywiania dzieci i młodzieży.

Obiady dwudaniowe bądź ciepłe posiłki, wydawane były w 17 na 18 skontrolowanych szkół. Z posiłków korzystało 1243 uczniów, natomiast z napoju (głównie mleka) 1482 uczniów. Napój był wydawany w 14 placówkach. Tylko 51 uczniów korzystało z posiłków dofinansowanych.

Opieka medyczna w szkołach

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami w szkołach realizowana jest przez pielęgniarki szkolne. Na 18 skontrolowanych szkół w 17 placówkach uczniowie mieli zapewnioną opiekę medyczną w gabinetach profilaktyki zdrowotnej na terenie szkoły, natomiast w 1 szkole badania uczniów odbywały się w pomieszczeniu zastępczym. Wszystkie skontrolowane gabinety odznaczały się dobrym stanem sanitarno-higienicznym.

We wszystkich placówkach zapewniona była opieka stomatologiczna, którą realizowano w dentobusie.

Żłobki i kluby dziecięce.

W 2023 roku na terenie powiatu pod bieżącym nadzorem znajdowało się 6 żłobków. Placówki posiadają pozytywną opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach.. Kontroli poddano 1 placówkę. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

Wypoczynek dzieci i młodzieży.

Na terenie powiatu zorganizowano ogółem 64 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży. W trakcie trwania wypoczynku zimowego i letniego przeprowadzono łącznie 16 kontroli. Nadzorowano wypoczynek zorganizowany w formie półkolonii (w miejscu zamieszkania), jak również w formie wyjazdowej (obozy, kolonie, zimowiska). Placówki wypoczynku funkcjonowały bez zastrzeżeń zgodnie z wytycznymi .

Podczas wypoczynku nie stwierdzono zagrażających życiu wypadków, urazów, zachorowań. Nie odnotowano zwiększonej zachorowalności na choroby zakaźne, zbiorowych zatruc pokarmowych oraz zatruc dopalaczami.

Działania pokontrolne.

Państwowa Inspekcja Sanitarna, sprawując nadzór nad warunkami higieny dzieci i młodzieży egzekwuje realizację prawnych nakazów dotyczących zapewnienia odpowiednich standardów higieny w licznych obszarach (stan sanitarno-techniczny budynków, w których działają placówki dla dzieci i młodzieży, higiena procesu nauczania, warunki sanitarno-higieniczne wypoczynku itp.) poprzez prowadzenie postępowań administracyjnych. W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji administracyjnych, nie nałożono mandatów karnych oraz nie wydano postanowień o nałożeniu grzywny. Nie odnotowano również interwencji.

Podsumowanie

Na terenie powiatu krapkowickiego w wielu placówkach systematycznie prowadzone są prace remontowe mające na celu polepszenie istniejącego stanu. W związku z powyższym stan sanitarno- higieniczny na terenie powiatu z roku na rok ulega poprawie. Podczas kontroli nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącego porządku i czystości, nie brakowało środków do utrzymania higieny osobistej uczniów, jak również środków do utrzymania czystości w placówkach. Stale poprawia się stan techniczny mebli szkolnych i urządzeń sportowych, ponieważ placówki oświatowe systematycznie wymieniają sprzęt i urządzenia na nowe

posiadające wymaganą dokumentację jak certyfikaty i atesty. We wszystkich szkołach zapewniono miejsca do pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych, a wspólne półki w wielu szkołach zastąpiono szafkami indywidualnymi. Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz otoczenia w nadzorowanych placówkach był prawidłowy. Nie stwierdzono nieprawidłowości w organizacji i przebiegu wycieczki letniej i zimowej na terenie powiatu.

W ZAKRESIE SEKCJI PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ

Głównym celem działań pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie o zachowaniach ryzykownych dla zdrowia. Cel ten realizowany był w następujących obszarach:

1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”.

Głównym celem programu jest edukacja w zakresie kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W roku szkolnym 2022/2023 program był realizowany na podstawie założeń programowych i zaproponowanej metodyki w 19 szkołach podstawowych. Odbiorcami programu było 1351 uczniów oraz 805 rodziców. Natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 73 przedstawicieli środowiska szkolnego (nauczycieli, pedagogów, pielęgniarek szkolnych). Łącznie program realizowało 2229 osób.

Promowanie zdrowego odżywiania oraz aktywności ruchowej uczniów odbywało się zarówno poprzez przekazywanie wiedzy, zawody sportowe, gry i zabawy, jak i naukę przyrządzania zdrowych potraw, sałatek, surówek, kanapek. Dzięki prowadzonym zajęciom dzieci potrafią samodzielnie obliczyć wskaźnik BMI oraz na tej podstawie dopasować odpowiedni jadłospis. Działania związane z projektem również przyczyniały się do większej integracji uczniów.

W związku z realizacją programu „Trzymaj Formę!” na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku opublikowano 16 postów, które dotarły do 4858 osób. Ponadto

w związku z promocją zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania opublikowano 98 postów, które dotarły do 22 822 osób.

2. Profilaktyka uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Program edukacyjny pt. „**ARS, czyli jak dbać o miłość?**” mający na celu dostarczenie wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia, kształtowanie umiejętności, kompetencji i postaw pomocnych w unikaniu używania substancji psychoaktywnych.

W programie, w roku szkolnym 2022/2023 wzięły udział 2 szkoły średnie, co stanowi 33,33% szkół średnich z powiatu krapkowickiego. W realizacji programu wzięło udział 227 uczniów oraz higienistka szkolna.

W związku z realizacją programu zamieszczono 1 post na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, który dotarł do 381 osób. Ponadto opublikowano 6 postów dot. profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków zastępczych, które dotarły do 1010 osób.

3. Profilaktyka chorób zakaźnych

- **Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS-** Głównym celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV/AIDS w kraju poprzez m.in. podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz promowanie odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań seksualnych.

W ramach realizacji Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV w Zespole Szkół Zawodowych w Krapkowicach zorganizowano stoisko informacyjne, z którego skorzystało 206 osób. Uczniowie mogli tu dowiedzieć się m.in.: gdzie bezpłatnie i anonimowo wykonać badanie w kierunku HIV oraz jak wygląda postępowanie po ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny.

Ponadto zamieszczono 18 postów na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, które dotarły do 4015 osób, jak również wystosowano pisma do 25 placówek (2 szpitale, 5 szkół średnich, 18 przychodni) dot. Światowego Dnia Aids oraz Europejskiego Tygodnia Testowania w kierunku HIV. W roku 2023 w ramach profilaktyki HIV/AIDS przeprowadzono 1 poradę indywidualną oraz rozdystrybuowano materiały edukacyjne do 9 placówek (7 przychodni, 2 szkół średnich).

- **Europejski Tydzień Szczepień** – Kampania Światowej Organizacji Zdrowia, której celem jest zwiększenie wiedzy na temat korzyści wynikających ze szczepień oraz ryzyka związanego ze spadkiem osób zaszczepionych. W związku z powyższym PPIS w Krapkowicach wygłosił: **3 wykłady** dot. promocji szczepień ochronnych w 3 zespołach szkół zawodowych (w których wzięło udział 279 uczniów oraz 9 nauczycieli). Dodatkowo w ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień:

- » zorganizowano 2 stoiska informacyjne w zespołach szkół zawodowych, z których skorzystało 187 osób (we współpracy z kierownikiem Oddz. Epidemiologii),
- » przeprowadzono 5 porad indywidualnych w związku z organizacją działań kampanijnych,
- » do 19 placówek (15 przychodni, 2 szpitali, 2 szkół rodzenia) wystosowano pismo z zaproszeniem na konferencję organizowaną przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH- Państwowy Instytut Badawczy,
- » zamieszczono 1 informację na stronie PSSE w Krapkowicach oraz opublikowano 17 postów na Facebooku, które dotarły do 3528 odbiorców.

Dodatkowo w ciągu 2023 roku opublikowano 78 postów dot. promocji szczepień ochronnych, które dotarły do 26 249 odbiorców.

4. Profilaktyka palenia tytoniu

- **Program „Czyste Powietrze Wokół Nas”** przeznaczony dla dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 lat), ich rodziców i opiekunów. Realizowany jest w ramach działań profilaktycznych na terenie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych. Jego głównym celem jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

W roku szkolnym 2022/2023 programem edukacyjnym na terenie powiatu krapkowickiego objęto 9 przedszkoli, co stanowiło 21,9 % tych placówek w całym powiecie. Natomiast w realizacji programu wzięło udział 218 dzieci, 73 rodziców oraz 9 nauczycieli (łącznie 300 osób).

- **Program „Bieg po zdrowie”** przeznaczony dla uczniów klas IV szkół podstawowych i ich rodziców. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów, a także zapobieganie paleniu papierosów przez uczestników zajęć, zarówno obecnie, jak i w przyszłości. Celem jest także ukazanie atrakcyjności życia wolnego od uzależnienia od tytoniu.

W roku szkolnym 2022/2023 programem edukacyjnym na terenie powiatu krapkowickiego objęto 11 szkół podstawowych, co stanowi 40,7% szkół podstawowych na terenie powiatu krapkowickiego. W realizacji programu wzięło udział 329 uczniów oraz 205 rodziców. Natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 11 przedstawicieli środowiska szkolnego. W ramach realizacji programu zamieszczono 1 post na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, który dotarł do 228 osób.

Niewątpliwie wzmocnieniem działań profilaktycznych związanych z polityką antytytoniową są obchody „**Światowego Dnia bez Tytoniu**” oraz „**Światowego Dnia Rzucania Palenia**”.

W związku z obchodami **Światowego Dnia bez Tytoniu** w 2023 pracownik Sekcji OPZ we współpracy z pracownikiem EP przygotował stoisko informacyjne podczas festynu zorganizowanego przez Publiczną Szkołę Podstawową Nr 3 w Gogolinie. W związku z powyższym przeprowadzono działania z zakresu profilaktyki uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem palenia tytoniu, używania alkoholu i środków psychoaktywnych. Tego dnia poruszano także tematykę dotyczącą picia napojów energetyzujących oraz prowadzenia zdrowego stylu życia.

W związku z organizacją wydarzenia przeprowadzono 3 narady indywidualne. Łącznie działaniami objęto około 300 osób.

Ponadto zamieszczono 1 informację stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 7 postów na Facebooku, które dotarły do 1005 osób.

Natomiast w ramach obchodów **Światowego Dnia Rzucania Palenia** pracownik PSSE w Krapkowicach przeprowadził 3 spotkania edukacyjne (pogadanki z wykorzystaniem własnej prezentacji multimedialnej oraz zajęcia plastyczne). W spotkaniach wzięło udział 82 dzieci uczęszczających do 3 przedszkoli na terenie powiatu krapkowickiego oraz 5 nauczycieli wychowania przedszkolnego. Łącznie 87 osób.

Przedszkolaki wysłuchały pogadanki na temat negatywnego wpływu dymu papierosowego na zdrowie człowieka, wypowiadały się jak się czują, gdy ktoś pali papierosy oraz dowiedziały się jak grzecznie zwrócić uwagę osobie palącej papierosy, aby nie robiła tego w ich towarzystwie.

Na koniec zajęć stworzyły prace plastyczne oraz znaki zakazu palenia, które umieszczono

na gazetce, aby zwrócić uwagę na fakt, że osoby niepalące (w tym dzieci) mają prawo do przebywania w przestrzeni publicznej wolnej od dymu tytoniowego, bez narażania na bierne palenie.

W związku z powyższym przeprowadzono 3 narady indywidualne z dyrektorami przedszkoli, jak również zamieszczono 1 informację stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 5 postów na Facebooku, które dotarły do 5865 osób.

Dodatkowo w ciągu 2023 roku opublikowano 15 postów dot. profilaktyki palenia tytoniu, które dotarły do 3478 odbiorców oraz przekazano materiały edukacyjne do 8 placówek na terenie powiatu krapkowickiego (4 szkół podstawowych, 4 przedszkoli).

Kontrole w zakresie przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej – Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Krapkowicach w ramach sprawowania bieżącego nadzoru, w zakresie warunków i wymogów higieniczno-sanitarnych prowadziła systematyczne. Łącznie skontrolowano 405 obiektów.

5. Interwencje nieprogramowe.

Wśród interwencji nieprogramowych przeprowadzono działania takie jak:

- **obchody Światowego Dnia Zdrowia 2023-** pracownik Sekcji OPZ przeprowadził działania edukacyjne w Publicznej Sportowej Szkole Podstawowej Nr 5 w Krapkowicach. W pierwszej części spotkania przedstawiono prezentację nt. wpływu napojów energetyzujących na zdrowie człowieka. Natomiast w drugiej części spotkania przeprowadzono pogadankę dot. profilaktyki uzależnień, po której odbyła się edukacja z wykorzystaniem alko- oraz narkogogli. W związku z organizacją wydarzenia przeprowadzono 2 narady indywidualne z przedstawicielami szkoły. Łącznie działaniami objęto 42 osoby.

Ponadto zamieszczono 1 informację stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 4 posty na Facebooku, które dotarły do 1547 osób.

- **kampania pt. „Bezpieczne Wakacje”** – realizowana jest w okresie od czerwca do września każdego roku, tj. w okresie wypoczynku letniego. Celem głównym prowadzonych działań jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży przebywających w placówkach wypoczynku letniego na terenie powiatu krapkowickiego.

W roku 2023 w ramach kampanii przeprowadzono 13 spotkań edukacyjnych dla 619 dzieci, 48 opiekunów oraz 8 kierowników wypoczynku (łącznie 675 osób). Pogadanki dotyczyły bezpiecznego zachowania nad wodą, w czasie upałów, ataku psa, zatrucia grzybami, ochrony przed kleszczami, wściekliczy, pasożytów przewodu pokarmowego, profilaktyki antytytoniowej, profilaktyki używania dopalaczy, napojów energetyzujących, *Tygodnia Higieny Rąk*, bezpieczeństwa w sieci.

W związku realizacją działań kampanijnych:

» przeprowadzono 1 naradę indywidualną z pracownikiem Sekcji HDM- określenie zakresu współpracy, podział obowiązków, ustalenie terminów i miejsc wypoczynku na terenie powiatu krapkowickiego,

- » przeprowadzono 11 porad indywidualnych z kierownikami wypoczynków- określenie tematyki działań edukacyjnych,
- » przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych (łącznie 311 szt.).
- » na portalu społecznościowym Facebook opublikowano **77 informacji, które dotarły do 27 954 odbiorców** (48 postów własnych- 21 151 odbiorców oraz 29 udostępnionych- 6 803 odbiorców): posty dot. kampanii „Bezpieczne wakacje” oraz #latozsanepldem (m.in. działania PSSE w Krapkowicach na terenie powiatu krapkowickiego, bezpieczeństwa nad wodą i w lesie, właściwego zachowania się podczas burzy czy upałów, zachowania w przypadku poparzenia barszczem Sosnowskiego, ochrony przed kleszczami, komarami, bąblowicy, higieny dłoni, wytyczne GIS dla organizatorów wypoczynku).

6. Inne działania profilaktyczne.

Inne działania podejmowane w ramach promocji i profilaktyki zdrowotnej na terenie powiatu krapkowickiego to:

- **Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”**- celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci przedszkolnych. W realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 wzięło udział 19 przedszkoli, co stanowi 46,34% przedszkoli z powiatu krapkowickiego. W realizacji programu wzięło udział 520 dzieci, 411 rodziców, 28 nauczycieli wychowania przedszkolnego (łącznie 959 osób). W ramach realizacji programu zamieszczono 3 posty na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, który dotarł do 611 osób.

- **Program „Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy”**- Program dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 6 lat. Głównym celem programu jest kształtowanie wśród dzieci prozdrowotnych, prawidłowych nawyków higienicznych, promowanie zasad aktywnego stylu życia i właściwej diety.

W realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 wzięło udział 15 przedszkoli, co stanowi 36,6% przedszkoli z powiatu krapkowickiego. W realizacji programu wzięło udział 357 dzieci, natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 21 nauczycieli wychowania przedszkolnego (łącznie 378 osób).

W ramach realizacji programu zamieszczono 3 posty na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, które dotarły do 680 osób.

- **Program „Podstępne WZW”**- celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat sposobów zakażenia wirusami HBV oraz HCV. Podczas lekcji uczniowie dowiadują się jakie sytuacje wiążą się z ryzykiem zakażenia HBV i HCV oraz w jaki sposób można się przed nimi zabezpieczyć. Zadaniem nauczycieli jest wypracowanie u uczniów odpowiedzialnej postawy wobec własnego zdrowia, a także kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób dotkniętych tymi chorobami.

W realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 wzięło udział 5 szkół średnich, co stanowiło 83,33 % szkół średnich z powiatu krapkowickiego. Odbiorcami programu było 309 uczniów oraz 347 rodziców, natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 5 przedstawicieli środowiska szkolnego (łącznie 661 osób).

- **Program „Znamię! Znam je?”**- celem programu jest upowszechnienie wiedzy na temat czerniaka– groźnego nowotworu skóry. Uczniowie podczas lekcji edukacyjnej poznają zasady profilaktyki oraz czynniki ryzyka zachorowania na czerniaka.

W realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 wzięły udział 5 szkół średnich, co stanowi 83,33 % szkół średnich z powiatu krapkowickiego. Odbiorcami programu było 524 uczniów oraz 740 rodziców, natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 14 przedstawicieli środowiska szkolnego (łącznie 1278 osób).

W związku z realizacją programów „Podstępne WZW” oraz „Znamię! Znam je?” opublikowano na Facebooku 1 post, który dotarł do 233 osób.

- **Profilaktyka wad postawy**- w 2023 roku PSSE w Krapkowicach wzięła udział w akcji ważenia tornistrów. Podczas akcji zważono 198 uczniów oraz ich tornistry w 2 szkołach podstawowych. Ponadto opublikowano 16 postów na Facebooku, które dotarły do 6411 odbiorców.

- **Akcja informacyjno-edukacyjna „Energetyki to złe nawyki”**- akcja zainicjowana przez Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarny, mająca na celu zwiększenie świadomości na temat szkodliwości napojów energetyzujących. W ramach akcji pracownik Sekcji OPZ PSSE w Krapkowicach przeprowadził **7 spotkań edukacyjnych**:

» **2 pogadanki**, w której wzięło udział 97 uczestników zimowego wypoczynku i 8 opiekunów,

» **3 pogadanki**, w której wzięło udział 138 uczestników letniego wypoczynku, 9 opiekunów oraz 2 kierowników,

» **1 pogadanka z 17 uczestnikami zajęć warsztatowych oraz 4 bibliotekarkami**,

» **1 prezentacja dla 40 uczniów klas 6 i 8 szkoły podstawowej oraz 2 nauczycieli**.

Podczas spotkań podjęte zostały takie tematy jak: czym są energetyki, co zawierają, jak działają i jakie efekty przynosi picie ich w nadmiarze, dla kogo są przeznaczone oraz kto bezwzględnie powinien ich unikać.

Ponadto we współpracy z pracownikiem EP zorganizowano **3 stoiska informacyjne** (w 2 szkołach średnich- 187 osób oraz 1 szkole podstawowej- ok. 300 osób).

Łącznie działaniami objęto 804 osoby.

W związku z akcją ukazała się 1 informacja na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 28 postów, które dotarły do 5907 osób.

- **Kampania informacyjna „Wybieraj bezpieczną żywność”**- Kampania ma na celu zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W ramach działań kampanijnych zorganizowano 1 stoisko informacyjne podczas obchodów 25-lecia Powiatu Krapkowickiego, z którego skorzystało około 300 osób. W związku z realizacją działań przeprowadzono 3 narady indywidualne, opublikowano 1 informację na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 17 informacji na Facebooku, które dotarły do 5539 odbiorców.

- **Akcja edukacyjna „Tydzień Higieny Rąk”**- celem działań było uświadomienie dzieciom i młodzieży, jak duże znaczenie dla zdrowia ma dokładne mycie rąk.

W ramach akcji odbyło się:

» 6 spotkań w miejscach wypoczynku letniego, w których uczestniczyło 255 dzieci i 24 opiekunów,

» 5 spotkań w przedszkolach, w których uczestniczyło 102 dzieci i 9 nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Podczas spotkań przeprowadzono pogadanki z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, instruktaże mycia rąk oraz przekazywano materiały edukacyjne. Łącznie w akcji wzięło udział 360 osób.

Dodatkowo w ramach Tygodnia Higieny Rąk przeprowadzono 7 narad indywidualnych oraz opublikowano 10 postów na Facebooku, które dotarły do 2465 osób.

- **Akcja informacyjno-edukacyjna „Smartfon tak, ale jak”**- akcja zainicjowana przez Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, mająca na celu zwiększenie świadomości na temat bezpiecznego używania smartfonów. W związku z akcją opublikowano 20 postów, które dotarły do 3968 osób.

- **Akcja edukacyjna dot. bezpieczeństwa pod czas ferii zimowych**- pracownik Sekcji OPZ przeprowadził 3 spotkania edukacyjne dot. profilaktyki uzależnień, w których uczestniczyło 114 dzieci oraz 12 opiekunów (łącznie 126 osób), przeprowadził 2 narady indywidualne oraz opublikował 13 postów na Facebooku, które dotarły do 2832 osób.

- **Profilaktyka nowotworów**- w ramach profilaktyki nowotworów nawiązano współpracę

z Urzędem Miasta i Gminy w Krapkowicach, w ramach której wzięto udział w lokalnej imprezie pn. Marszałkowskie Dni dla Zdrowia-Prozdrowotne nawyki w Krapkowicach.

W związku z powyższym pracownicy PSSE w Krapkowicach (PPIS, OPZ-1 osoba, HDM-1 osoba, HŻ- 1 osoba) przygotowali stoisko informacyjne z zakresu promocji zdrowia, na którym odbywały się: nauka samobadania piersi, nauka wyciągania kleszczy, pomiary ciśnienia tętniczego, działania dot. zdrowego odżywiania, edukacja z wykorzystaniem narko-

i alkoholi, dystrybucja materiałów edukacyjnych. Ze stoiska skorzystało około 300 mieszkańców powiatu krapkowickiego.

Na pozostałych stoiskach odbywały się:

» ocena masy ciała i konsultacje z dietetykiem,

» pomiar poziomu cukru we krwi,

» badania wzroku u lekarza okulisty (badanie dna oka, pomiar ciśnienia wewnątrzgałkowego, badania pod kątem zaćmy),

» prezentacja walizki edukacyjnej prowadzona przez policjanta z KPP w Krapkowicach, zawierającej przedmioty imitujące substancje do zażywania, porcjowania, przechowywania i używania narkotyków.

W ramach organizacji działań przeprowadzono 2 narady indywidualne oraz opublikowano 2 posty na Facebooku, które dotarły do 819 osób.

Dodatkowo w ciągu 2023 roku opublikowano 25 postów dot. profilaktyki chorób nowotworowych, które dotarły do 5232 odbiorców oraz przekazano materiały edukacyjne do 2 szkół podstawowych.

- **Promocja badań profilaktycznych-** w związku z realizacją działań opublikowano 31 postów na Facebooku, które dotarły do 6943 osób.
- **Profilaktyka grypy-** w ramach profilaktyki grypy na Facebooku opublikowano 13 informacji, które dotarły do 5190 osób.
- **Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach-** opublikowano 6 informacji na Facebooku, które dotarły do 3767 osób.
- **Profilaktyka wszawicy-** w ramach profilaktyki wszawicy przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do 10 placówek letniego wypoczynku. Ponadto na Facebooku opublikowano 3 informacje, które dotarły do 1646 osób.
- **Profilaktyka zatruc grzybami-** opublikowano 8 informacji na Facebooku, które dotarły do 2815 osób oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do 10 placówek letniego wypoczynku.
- **Promocja karmienia piersią-** opublikowano 7 informacji na Facebooku, które dotarły do 1445 osób.
- **Profilaktyka chorób odkleszczowych-** w ramach profilaktyki opublikowano 15 informacji na Facebooku, które dotarły do 2707 osób oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do 10 placówek letniego wypoczynku.
- **Promocja krwiodawstwa-** opublikowano 20 informacji na Facebooku, które dotarły do 4526 osób.
- **Prowadzenie Facebooka-** Na portalu społecznościowym zamieszczane są na bieżąco informacje związane aktualną sytuacją epidemiologiczną panującą w powiecie. Są to m.in. opracowania własne Stacji, informacje udostępniane z profili Ministerstwa Zdrowia, Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Akademii NFZ oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu. W 2023 roku pojawiło się łącznie **797 informacji**, które dotarły do **241 067** osób.

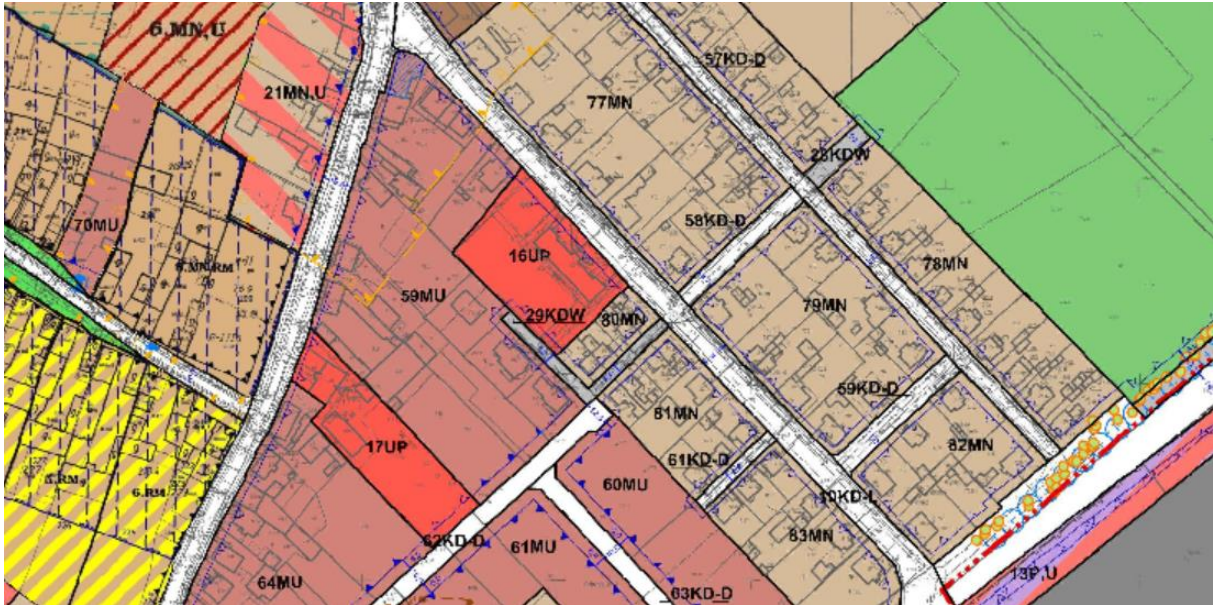
Prowadzone w 2023 roku działania prozdrowotne zgodne były z zaleceniami i wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz celów Narodowego Programu Zdrowia, kierunków działań Światowej Organizacji Zdrowia, a także z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w Polsce oraz problemów i potrzeb zdrowotnych występujących w środowisku lokalnym. Wszelkie działania kierowane były do dzieci, młodzieży, ich rodziców oraz do lokalnej społeczności. Realizowane przedsięwzięcia uwzględniały aktualne potrzeby lokalnej społeczności. Na bieżąco prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz narady dot. organizacji realizowanych działań. W roku 2023 przeprowadzono także 60 wizytacji w 34 placówkach realizujących profilaktyczne programy edukacyjne na terenie powiatu krapkowickiego.

W ramach podjętych działań z zakresu promocji zdrowia na terenie powiatu krapkowickiego prowadzono współpracę z:

- 6 urzędami - Urzędem Miasta i Gminy w Krapkowicach, Urzędem Miejskim w Gogolinie, Urzędem Miejskim w Zdzieszowicach, Urzędem Gminy w Walcach, Urzędem Gminy w Strzeleczkach,
- Miejską i Gminną Biblioteką Publiczną w Krapkowicach,
- Krapkowickim Centrum Zdrowia,
- 24 szkołami (19 szkół podstawowych i 5 średnich),

- 18 przedszkolami,
- 8 ośrodkami zdrowia,
- opiekunami letniego wypoczynku,
- pracownikami wszystkich oddziałów w PSSE w Krapkowicach.

W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz projektowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej zajmowano stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, m.in. w sprawach:

- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz innych dokumentów odnoszących się do terenu powiatu krapkowickiego,
- planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
- opinii i uzgodnień wynikających z odrębnych przepisów prawnych,
- obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Stanowiska Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowania główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu. Działalność w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą planowanych do realizacji w powiecie krapkowickim przedsięwzięć.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokonywano:

- uzgodnień dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektów dokumentów strategicznych tj. projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko.

W postępowaniu dotyczącym oceny oddziaływania przedsięwzięć kwalifikowanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, czy też mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zajmowano stanowiska:

- w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko,
- przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przed uzgodnieniem warunków realizacji planowanych przedsięwzięć oceniano wpływ tych przedsięwzięć na zdrowie ludzi, biorąc pod uwagę charakter przedsięwzięcia, jego rozmiar, wielkość i rodzaj zajmowanego terenu, przedstawianą technologię oraz planowane rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu eliminowanie lub ograniczenie oddziaływania tych przedsięwzięć na środowisko. Zwracano uwagę w szczególności na usytuowanie w stosunku do istniejącej zabudowy mieszkaniowej, oceniano możliwość narażenia zdrowia ludzi na hałas i zanieczyszczenie powietrza na podstawie przedstawianych w raportach o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko obliczeń i analiz.

Oceniano przedstawiane rozwiązania w zakresie gospodarki wodnej i ściekowej oraz rozwiązania w zakresie ochrony wód podziemnych przed substancjami ropopochodnymi.

Pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych opiniowane były również projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Przy opiniowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz obiekty użyteczności publicznej w tym oświaty i wychowania, stacjonarnej opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej zwracano w szczególności uwagę na rozwiązania chroniące te tereny przed hałasem i zanieczyszczeniem powietrza, rozwiązania w zakresie gospodarki wodnej i ściekowej. Zwracano także uwagę na zapewnienie na tych terenach minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz na wzajemne powiązania między terenami o odmiennym przeznaczeniu.

W procesie inwestycyjnym, na etapie projektowania obiektów budowlanych, w tym uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na budowę uzgadniano dokumentację projektową inwestycji.

Przy uzgadnianiu projektów budowlanych zwracano szczególną uwagę na:

- zapewnienie wymogów higieniczno – zdrowotnych oraz higieny środowiska w rozwiązaniach technicznych, funkcjonalnych i materiałowych,
- zachowanie wymogów higieniczno – zdrowotnych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- eliminację zagrożenia bezpieczeństwa żywności w obiektach produkujących i prowadzących obrót żywnością,
- zapewnienie odpowiednich warunków techniczno-budowlanych, w tym: właściwego układu funkcjonalno – przestrzennego, zapewnienia przepisowej krotności wymiany powietrza, jego czystości, wody bieżącej ciepłej i zimnej odpowiadającej przepisowym wymogom, spełnienia właściwych warunków w zakresie gospodarki ściekowej i odpadowej, odpowiedniej wysokości pomieszczeń, normatywnego oświetlenia światłem dziennym.

Wymagano od inwestorów uzyskania odpowiednich odstępstw od wymagań technicznych.

W czasie czynności związanych z uczestnictwem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych sprawdzano zgodność wykonania obiektów budowlanych z zatwierdzonymi i uzgodnionymi pod względem higienicznym i zdrowotnym projektami budowlanymi. Sprawdzano dokumenty potwierdzające skuteczność działania wentylacji, atesty higieniczne na zastosowane do budowy materiały budowlane, a także dokumenty potwierdzające sprawność instalacji znajdujących się w obiektach budowlanych (wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, wentylacyjnej) przeznaczonych na pobyt ludzi, a w przypadku wentylacji grawitacyjnej dokumenty potwierdzające drożność kanałów wentylacyjnych.

W czasie czynności związanych z dopuszczeniem do użytkowania wybudowanych obiektów, stwierdzano naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, które na bieżąco usuwano. W związku z czym w 2023 roku nie wniesiono sprzeciwu, co do dopuszczenia do użytkowania żadnego z obiektów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydał w 2023 roku:

- **44** opinie dotyczące strategicznych ocen oddziaływania na środowisko,
- **34** opinie dotyczące ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- **22** opinie uzgadniające dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- **61** opinii w sprawie uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych (w 30 przypadkach skorzystano z art. 56 ust. 2 Prawa budowlanego),
- **15** opinii w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach budowlanych,
- **23** opinie w sprawie weryfikacji materiałów lub wyrobów stosowanych do dystrybucji i uzdatniania wody,
- **5** spraw dotyczących uzgodnień projektów decyzji o warunkach zabudowy rozstrzygniętych w trybie art. 53 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r., poz. 977 z późniejszymi zmianami),
- **13** postanowień, w tym 10 postanowień dotyczących uzgodnień decyzji

o warunkach zabudowy i 3 postanowienia dotyczące sprostowania omyłki pisarskiej w opiniach sanitarnych,

- 1 decyzję merytoryczną dotyczącą zgody na założenie cmentarza komunalnego.

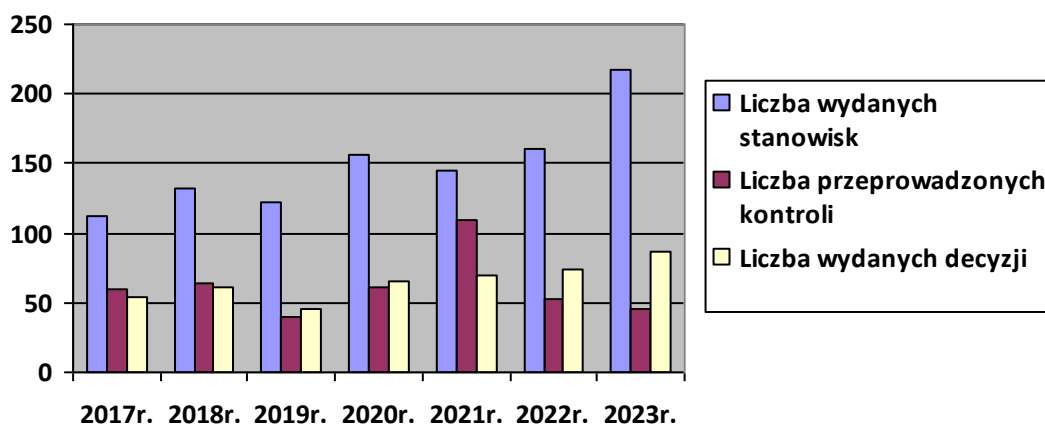
W związku z działalnością kontrolną przeprowadzono ogółem **46** kontroli (31 kontroli z art. 56 Prawa budowlanego; 15 kontroli w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach budowlanych).

Wydano **86** decyzji dotyczących opłat za wykonane czynności związane z zapobiegawczym nadzorem sanitarnym.

W 2023 roku kontynuowano współpracę z Wydziałem Budownictwa i Środowiska Starostwa Powiatowego w Krapkowicach, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w powiecie krapkowickim oraz Urzędem Miasta i Gminy w Krapkowicach, Zdieszowicach, Gogolinie i Urzędami Gmin w Strzeleckach oraz w Walcach, w celu prawidłowego załatwiania spraw i obiegu dokumentów.

Prowadzono konsultacje z petentami i projektantami na każdym etapie realizacji inwestycji, począwszy od planowania, poprzez projekt, do jej odbioru końcowego oraz udzielano informacji odnośnie wymagań higieniczno-sanitarnych dla poszczególnych obiektów.

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w powiecie krapkowickim w latach 2017-2023

W 2023 roku wydano ogółem:

- **218** stanowisk,
- **87** decyzji (86 decyzji płatniczych oraz 1 decyzja merytoryczna dotycząca zgody na założenie cmentarza komunalnego).

Liczba stanowisk zależy w dużej mierze od liczby przedsięwzięć planowanych i realizowanych w powiecie krapkowickim w danym roku.

Z powyższych danych statystycznych wynika, że liczba działań w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego utrzymuje się w okresie ostatnich lat na porównywalnym poziomie. W 2023 r. wzrosła liczba wydanych stanowisk o około 35 %

w stosunku do 2022 r. oraz wzrosła liczba wydanych decyzji (wzrost o 15% w stosunku do 2022 r.).

Ocena projektowanych rozwiązań skupia się w szczególności na ocenie ryzyka narażenia ludności na czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne, uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia człowieka w miejscu jego zamieszkania i przebywania oraz minimalizacji tego ryzyka.

PODSUMOWANIE:

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny odgrywa znaczącą rolę w ochronie zdrowia publicznego podejmując szereg zadań o charakterze prewencyjnym, mających na celu ograniczenie niekorzystnego wpływu działań inwestycyjnych na zdrowie i życie człowieka.

Zadania te wykonywane są poprzez:

1. inspirowanie lokalnych organów administracji samorządowej do działań, mających na celu zapewnienie odpowiedniego z punktu widzenia ochrony zdrowia zagospodarowania terenów (na etapie uzgodnień warunków zabudowy, planów miejscowych i środowiskowych uwarunkowań planowanych inwestycji),
2. uświadamianie Inwestorów oraz projektantów o konieczności stosowania prawidłowych rozwiązań technicznych i funkcjonalnych w planowanych obiektach (na etapie uzgodnień dokumentacji projektowych),
3. weryfikację wymaganych dokumentów potwierdzających spełnienie właściwych warunków sanitarnohigienicznych w miejscach pobytu ludzi (pomiar wentylacji, hałasu, stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia wydzielanych przez materiały budowlane i elementy wyposażenia, badanie wody).

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, związana z procesem inwestycyjnym, skutecznie zapobiegała nieprawidłowościom mającym wpływ na stan sanitarny powiatu krapkowickiego, a tym samym przyczyniła się do powstawania obiektów budowlanych o właściwych warunkach technicznych i zdrowotnych.